

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (*Prajna Paramita*)

תוכנית הקורס

מקראה ראשונה

הנושא: שאלתו של הבודהיסטווה

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (*Drang-ba dang nge-*)
pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po מאת ג'ה
צונגקפה (1357-1419); דפים 1A-3B במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוגי
S5396), ועמודים 1-7 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. תרגום זה מבוסס על לימוד של
הטקסט שניתן על ידי גשה *Tupten Rinchen* מהמנזר הטיבטי של סרה מיי.

מקראה שנייה

הנושא: תשובתו של לורד בודהה - שלושת הסוגים של העדר טבע עצמי

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 3B-8A במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 7-18 במהדורת
הנייר ההודית של ACIP. תרגום זה מבוסס על לימוד של הטקסט שניתן על ידי גשה *Tupten Rinchen*.

מקראה שלישית

הנושא: ארבעת האפיונים האחרונים

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 8A-9B במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 18-22
במהדורת הנייר ההודית של ACIP, עם תרגום המבוסס על לימוד שבעל פה מאת גשה *Tupten Rinchen*.

מקראה רביעית

הנושא: זיהוי שלושת המאפיינים

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 9B-11A במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 22-26
במהדורת הנייר ההודית של ACIP, עם תרגום המבוסס על לימוד שבעל פה מאת גשה *Tupten Rinchen*.

קורס ACI מס' 15, מקראות

מקראה חמישית

הנושא: התוצאה של חילופי הדברים

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 11A-13A במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 26-31 במהדורת הנייר ההודית של ACIP, עם תרגום המבוסס על לימוד שבעל פה מאת גשה *Tupten Rinchen*.

מקראה שישית

הנושא: שיטות הפירוש השונות

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 13A-14A במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 31-34 במהדורת הנייר ההודית של ACIP, עם תרגום המבוסס על לימוד שבעל פה מאת גשה *Tupten Rinchen*.

מקראה שביעית

נושא: מאסטר אסאנגה על הימנעות משתי הקיצוניות

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 14A-18A במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 34-44 במהדורת הנייר ההודית של ACIP, עם תרגום המבוסס על לימוד שבעל פה מאת גשה *Tupten Rinchen*.

מקראה שמינית

הנושא: על המשמעות של מציאות 'אולטימטיבית' ו'כוזבת'

מקראה: תמצית ההסבר הטוב, דפים 18A-21A במהדורה הדיגיטלית של ACIP, ועמודים 44-51 במהדורת הנייר ההודית של ACIP, עם תרגום המבוסס על לימוד שבעל פה מאת גשה *Tupten Rinchen*.

מקראה תשיעית

הנושא: פרשנויות של קבוצת העצמאיים באסכולת דרך האמצע

מקראה: לקט מתוך הסקירה של שלמות החוכמה (*Phar-phyin spyi-don*) של מאסטר *Kedrup Tenpa Dargye* (1493-1568) ממנזר סרה מיי הטיבטי. (מספר קטלוג ACIP האלקטרוני SL0009, חלק ראשון), דפים 12a-13b.

מקראה עשירית

הנושא: פרשנויות של קבוצת המסקנה, ובמה מאמין ג'ה צונגקאפה בעצמו

מקראה: סקירה של דרך האמצע (*dBu-ma spyi-don*) מאת *Kedrup Tenpa Dargye* (1493-1568), דפים 125A-130A, (מספר ACIP האלקטרוני S0021).

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה ראשונה: שאלתו של הבודהיסטווה

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (Drang- ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 1a-3b במהדורה הדיגיטלית של ACIP (קטלוג מספר S5396), ועמודים 1-7 במהדורת הנגזר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

༡། གྲུང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་བཞུགས་སོ། །

בזאת כלול "תמצית ההסבר הטוב",
ביאור קלאסי על הנושא של הבחנה בין הפשט והדרש

། ར་མོ་གུ་རུ་སྤྱོད་སྒྲོ་ཕྱེ།

אני קד למורי, מנג'ושרי.

། བདེ་འབྱུང་སྤྱིན་ལ་ཞེན་དང་གསེར་གྱི་མངལ།
། ལུས་མེད་བདག་པོ་ཐ་གུའི་ལྟོ་ལ་སོགས།
། སྤྱིད་ན་བྲིགས་པའི་ང་རོ་ཆེར་སྟོགས་པའི།
། རྩོམ་པས་འབྱིང་རྣམས་གྱིས་གྲང་གང་གི་སྟུ།
། མཐོང་བའི་མོད་ལ་ཉི་མས་མེ་བྱེད་བཞིན།
། མཇེད་པར་གྱུར་ཆེ་མཛེས་པའི་ཅོད་པན་གྱིས།
། གང་གི་ཞབས་པད་གུས་པས་སྟོན་བྱེད་པ།
། ཐུབ་དབང་ལྷ་ཡི་ལྷ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ།

אני קד לרגליך, רב הסגולה,
אלם של כל האלים.
מקור האושר הרוכב על הענן,
ילדו של רחם זהב, אדונם של כל מי
שאין להם גוף, ושל האלים השונים,
ששאגת יהירותם ממלאת את העולם
ופוסעים בחשיבות עצמית מדומה -
כשמש לגחלילית היא דמותך עבורם:
משליכים הם עצמם לרגליך,
ומשיקים בן בעטרת ראשם.

མཁུན་བཙུང་གཏིང་མཐའ་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དགྲ།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་རྣམས་ཆེན་ཆལ་ཆེལ་ཡོ།
ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏིང་གྲུར་འཇམ་པའི་དབྱངས།
རྒྱལ་ཚབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེལ་གྲུས་ཕྱག་འཚལ།

אני קד לקול הרך, לשליט, לים,
אוצר מרגליות של ההסבר הטוב.
היקף חוכמתך, אהבתך וחמלתך
כלל לא ניתן לקליטה;
מעשי הבודדהיסטווה שלך שוטפים
את כל העולם, בגלים אדירים.

བདེར་གཤེགས་གསུང་རབ་རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ།
ལེགས་པར་བྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཚོག།
ས་གསུམ་འགྲོན་ནི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ།
ལྷ་སྐབ་ཐོགས་མིད་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད།

אני קד ונושק בראשי לרגליהם
של נגארג'ונה ושל אסנגה;
פורצי הדרכים של שני הפנים
בדיבורו הנשגב של הבודהה;
ומאירים, כמו השמש, בהסברם המשובח
את הלימוד הנשגב של המנצחים,
ליצורים שבשילוש היקומים.

ཤིང་རྟ་ཆེན་པའི་སྟོལ་གཉིས་ལེགས་བཟུང་ནས།
འཇམ་གླིང་གློ་གསལ་བྱེ་བའི་མིག་འབྱེད་པ།

།འཕགས་པ་ལྷ་དང་དཔའ་བོ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེདས།
།ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་ཆོ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས།
།དབྱིག་གཉེན་ཞབས་དང་སྒོ་བརྟན་སྟོགས་སྤང་དང་།
།ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་སོགས་འཛམ་གླིང་རྒྱ།
།ཐུབ་བསྟན་མི་རྟུབ་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་མཆོག་
།མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུ།

ביראת כבוד עצומה אני קד
לאדונים שבין כל המאסטרים,
ששמרו במסירות את שתי הדרכים
של שני המחדשים הגדולים,
ופקחו עיניהם של אנשים נבונים בעולם:
ל- Aryadeva, המזהיר,
Aryashura, Buddhapalita
Bhavaviveka, Chandrakirti
Vasubandhu, Stiramati
וגם Dignaga, ו גם Dharmakirti
ישויות נעלות הנושאות ברמה
את דגל הלימוד של בעלי הסגולה.

།གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་རིགས་པའི་ལམ་དུའང་།
།ངལ་བ་མང་བསྟེན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡི།
།ཡོན་ཏན་ཚོགས་གྱིས་མི་དམན་དུ་མས་གྲང་།
།འབད་གྲང་རྟོགས་པར་མ་གྲུར་གནས་དེན།
།འཇམ་མགོན་སྤྱི་མཐོང་རྒྱུ་ལེགས་མཐོང་ནས།
།ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་བདག་གིས་བཤད།

אלו הן נקודות אשר לא מעטים
שנחנו במכלול מעלות רוחניות,
תובנות מלימוד הכתבים הגדולים,
ועמל שהשקיעו בניתוחים הגיוניים,
ניסו להשיג כמיטב יכולתם,
ולמרות זאת לא היה ביכולתם לממשן.
את אלו אסביר, באהבה רבה,
שכן ראיתם, באופן מושלם,
בחסדו של מורי, המגן הרך.

ཁ་སྐྱོན་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས།
སྒྲིབ་བློ་མེད་འདོད་རྣམས་གྲུས་པས་ཉོན།

לפיכך אנא האזינו היטב,
אתם אשר מקווים בעצמכם
להיות למורים שאין בלתי
עם תובנות עמוקות המבינות את הכך
שנחשף בלימודו של הבודהה.

וכך נאמר בסוטרה שהתבקשה על ידי הארייה *Rashtrapala*,

ཁི་སྒྲིབ་དུ་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ལུས་པ་ལས།
སྐྱོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ།
མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱུངས་གྱུར་པ།
དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་།
རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཕྱུང་པར་མཛད།

בהיותם עיוורים לריקותם של דברים,
שאינם מתחילים ושרויים בשלווה,
ממשיכים היצורים לסוב בגלגל.
ועל כן בעלי החמלה טורחים
להביא ריבוא טיעונים שונים
ולהשתמש בתחבולות ובאופנים רבים
כדי להוציאם מן השקר.

ཅེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དང་། མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་
མི་གྲོལ་བར་གཞིགས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རིགས་པའི་སྟོན་པ་ཞིག་གིས་
དེ་ཁོང་དུ་ཚུད་བ་ལ་འཕྱུང་པར་གསུངས་སོ།།

מה ששורות אלו אומרות הוא שהטבע האמיתי של כל הדברים הוא דבר שקשה ביותר לתפוס; ושכל עוד
נבצר מאדם לתפוס, הוא לעולם לא יוכל להשתחרר מגלגל הסבל. מורנו רב החמלה ראה דברים אלו
בבירור, ולכן לקח על עצמו להביא את היצורים לתפיסה של טבע אמיתי זה, תוך שימוש במיומנויות
רבות, וסוגים רבים ושונים של נימוקים הגיוניים.

דִּי אֵי שְׁמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי

מסיבה זו, אלו שיש להם היכולת להשיג תובנות חייבים להשקיע מאמצים גדולים בדרכים השונות להגיע לתפיסה מדויקת של טבעם האמיתי של הדברים. זה בתורו, תלוי ביכולת להבחין בין מה שהוא דרש, או דיבור מושאל ובין מה שיש לקחת כפשט בנעלות שבכל המילים שנאמרו – מילותיו של הבודהה המנצח.

דִּי אֵי שְׁמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי

ההבחנה בין שני אלו היא מעבר למה שהמילים עצמן יכולות להעביר ולומר "חלק זה הוא דרש, וחלק זה הוא פשט". אחרת היה זה תרגיל סרק עבור המחדשים הגדולים לחבר ביאורים החוקרים את הכוונה האמיתית של הלימוד, בניסיונם לעשות הבחנות בין מה שהוא דרש ומה שהוא פשט. וגם בין הנעלות במילים שאי-פעם נאמרו לא היו מופיעות גרסאות כה רבות שסותרות זו את זו, אודות האופן שבו נוכל להחליט מהו דרש ומהו פשט.

דִּי אֵי שְׁמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי

לבסוף יש גם להביא בחשבון את העובדה שאפילו אם אחד הכתבים אומר ש"דבר זה הוא כך, ודבר זה הוא אחרת" - זה עדיין לא מאפשר לנו להחליט שהדבר אכן כך. ואם זה כך לאורך הלימוד באופן כללי, שאיננו יכולים להסיק מסקנה וודאית כלשהי מהצהרות שכאלו, אז מדוע יהיה זה נכון, במקרה היותר ספציפי שכאן, שנוכל לקבוע בוודאות את ההבחנה בין הדרש והפשט מתוך מקור ספציפי כלשהו שאומר "זה האחד, וזה האחר"?

דִּי אֵי שְׁמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי
אֵי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי דְּמִי

לכן לערוך את חיפוינו אחר הכוונה האמיתית של הלימוד על ידי שנלך בעקבות שני המחדשים הגדולים - אלו שהכתבים ניבאו שיוכלו לעשות את ההבחנה בין הדרש והפשט. הם אלו שפרשו לפנינו את הרעיון שמאחורי הדרש והפשט; הם אלו שהשתמשו בהנמקה לוגית נאותה כדי לקבוע, באופן מושלם, מהו הלימוד שהוא פשט - על ידי שמצאו הוכחות כנגד כל ניסיון לפרש אותם באור אחר; והוכחות התומכות בהיותם משהו שהוא פשט, ולא משהו שהוא דרש, לא משהו שאנו יכולים לומר שמתייחס למשהו אחר.

בסופו של דבר, עלינו ללמוד לבצע הבחנה זו אך ורק באמצעות לוגיקה נקייה מרבב.

རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྐྱབ་པོ་ཆོད་མའི་སྤྱིས་ལུང་མི་ལུང་བའི་སྤྱིར་དང་།
དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་སྐྱབ་ལུང་དང་ལུན་པའི་སྤྱིར་རོ།།

וזה נכון כי כל מי שתומך בשיטה פילוסופית כלשהי אשר סותרת את ההיגיון, לעולם לא יוכל להיקרא אדם שהוא לגמרי אמין; ומכיוון שבנוסף לכך, עצם טבעם של דברים הוא משהו שחייב להיות מבוסס בלוגיקה המעוגנת בתפיסה מדויקת.

དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས།
 །དགེ་སྤྱོད་དག་གསལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།
 །བསྐྱེད་པ་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།
 །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།
 །སྒྲུབ་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་སྤྱིར་མིན།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

לורד בודהה עצמו ראה את האמת שבצורה נעלה זו של המשמעות, ולכן אמר את הדברים הבאים:

בין אם אתה נזיר או הוגה אחר,
אנא אל תקבל את דבריי
מבלי שבדקת אותם היטב,
בדיוק כפי שהיית בוחן זהב -
כאש, בחיתוך, ובאבן הבוחן.

དེ་ལྟར་ན་བྱང་པེས་འབྱེད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་དང་།
ཕྱོ་ཕྱོས་མི་ཟད་པས་བརྒྱན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་སོ།།

וכך בניסיונו להבדיל בין מה שהוא דרש ומה שהוא פשט, נתקדם בשני שלבים. כדי לעזור לתאר את ההבחנה הזאת נציג תחילה את הדעות המוצגות ב"ביאור הכוונה האמיתית של הסוטרות", ואז את רעיונותיו של הצד שנעזר ב"סוטרה שניתנה בעקבות בקשתו של [הארייה בשם] חוכמה בלתי גדלית" כדי לעשות זאת.

דַּדְּ-בֹּלְ-בִּלְחִינִי | מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי
כִּלְחִינִי |

לשלב הראשון יש שני חלקים משלו: להציג את מה שאומרת הסוטרה, ולהציג כיצד מבוארת המשמעות שלה.

דַּדְּ-בֹּלְ-בִּלְחִינִי | מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |
נִסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |

לראשון מבין חלקים אלו יש ארבע חלוקות נוספות: שאלה שנועדה להבהיר סתירות לכאורה בסותרות; תשובה שמבהירה את הסתירות לכאורה האלו; זיהוי טבעם של שלושת סוגי הטבע האמיתיים; והצהרה הניתנת על ידי הבודהיסטו של המסקנה שהושגה באמצעות נקודות אלו.

דַּדְּ-בֹּלְ-בִּלְחִינִי | מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |
נִסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |
מִדְּ-בִּלְחִינִי |

הנה הראשון. אנו מוצאים את הדברים הבאים ב"ביאור על הכוונה האמיתית":

הו המבורך, ברבים מלימודיך הצהרת שלמצבורים יש כמה מאפיינים מגדירים משל עצמם. דיברת גם על תכונתם להתחיל, ועל תכונתם לחדול, ועל סילוק והבנה טוטלית.

מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |
נִסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |

גם אמרת כי האופן שבו המצבורים קיימים הוא זהה עבור דלתות החושים, ועבור דברים המופיעים בכוחה של תלות הדדית, ועבור כל דבר עד לסוגים השונים של החומרים המזינים.

דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |
מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי | מִדְּ-בִּלְחִינִי | דִּדְ-דֶּ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |
מִדֶּ-שֶׁ-נִּסְחֵ-לְ-מִדְּ-בִּלְחִינִי |

השאלה ממשיכה באופן דומה עד האמיתות:

... ואמרת שהאמיתות הללו היו משהו שיש לו מאפיינים מגדירים משל עצמו, והיו משהו

שעלינו להבין, ומשהו שעלינו לסלק, ומשהו שעלינו לגרום, ומשהו לתרגל.

ואז דיברת על הקטגוריות כבעלות מאפיינים מגדירים משל עצמן, וכך גם דיברת על הקטגוריות השונות, והקטגוריות הרבות, ועל סילוק והבנה.

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྟུལ་ལ།

השאלה ממשיכה גם בהתייחס לקבוצות השונות מבין 37 האיכויות של ההארה:

... דיברת גם על האיכויות הללו כבעלות מאפיינים מגדירים משל עצמן, ודיברת על טבען להיות בלתי עקביות, ושל להיות כוח מתקן, ועל הגדילה של מה שלא גדל, ועל השהייה של מה שגדל, ועל שאין שום הפרדה, ועל חזרה, ועל גדילה, ועל התפשטות.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞིས་ཀྱང་བཀའ་སྟུལ་ལགས་ན།

ואתה אמרת, הו המבורך, שאין דבר קיים שיכול להיות בעל טבע משל עצמו; אמרת ששום דבר קיים מעולם לא התחיל, או חדל; אתה אמרת שהם היו, מעצם ראשיתם, במצב של שלווה; אתה אמרת שהם היו, מטבעם, דבר שכבר חלף לגמרי מעבר לכל צער.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞིས་བཀའ་སྟུལ་སྟུམ་བབྱིད་ལགས་ཏི།

הו המבורך, מה הייתה כוונתך האמיתית כשאמרת שאין דבר קיים שיכול שיהיה לו טבע משל עצמו, וכשאמרת שאין דבר קיים שאי פעם התחיל, או חדל; כשאמרת שהם היו, למן ההתחלה, במצב של שלווה; כשאמרת שהם היו, מטבעם, משהו שכבר חלף לגמרי מעבר לכל צער?

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞིས་ཀྱང་

བཀའ་སྤྱི་ལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

ולכן, זוהי בקשתי אליך, הו המבורך: האם הייתה זו באמת כוונת המבורך כשאמרת שלשום דבר קיים אין טבע משל עצמו, וכשאמרת ששום דבר קיים מעולם לא התחיל, או חדל; כשאמרת שהם היו, מעצם ראשיתם, במצב של שלווה; כשאמרת שהם היו, מטבעם, משהו שכבר חלף לגמרי מעבר לכל צער?

འདིས་ནི་མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་སྒྲ་སོར་བཞག་ན་འགལ་ནའང་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ཞེས་དྲིས་ཏེ། དེས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དོན་གྱིས་ཞུས་སོ།

כוונת שאלה זו היא כדלקמן: בסותרות מסוימות לורד בודהה אמר כי לשום דבר קיים אין כל טבע משל עצמו, וכן הלאה. בסותרות אחרות, לעומת זאת, הוא אמר שלמצבורים ולשאר כן יש מאפיינים מגדירים משל עצמם וכך הלאה. הבודהיסטווה יודע כי - אם ניקח את שתי האמירות הללו כפשוטן - הרי שהן יסתרו את עצמן; אלא שלא יתכן מצב שבו הן אכן סותרות.

לכן הוא שואל את לורד בודהה מה באמת הייתה כוונתו כשאמר שלשום דבר קיים לא יכול להיות טבע משל עצמו, וכן הלאה. משתמע שהבודהיסטווה שואל למה בדיוק התכוון הבודהה בביטויים כגון "קיים לפי הגדרה" וכדומה.

འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཉིད་ལས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ལའང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་བྱེད་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

המונח כאן "מאפיין מגדיר" או "הגדרה" כבר הוסבר ב-**ביאור הסיני הגדול** ובמקומות אחרים כמתייחס להגדרה מילולית ספציפית של דבר. אלא שרעיון זה הוא שגוי, שכן - ראשית כל - הסוטר עוצמה מתייחסת בבירור לרעיון של "קיים לפי הגדרה" בחלקים בהם היא מדברת על ההמשגות. יתר על כן, אפילו להמשגות יש את התיאורים המילוליים הייחודיים להם ואשר משמשים להגדיר אותם. כך שאם לכך הייתה כאן הכוונה ב- "הגדרה", אז הייתה בעיה אילו היינו ממשיכים לתאר אותם כחסרי טבע או מאפיינים מגדירים מצד עצמם.

ཁམས་སྐྱོན་པ་དང་དུ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མདོ་
དང་སྐར་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཁམས་དུག་ལ་བྱའོ། །མི་བསྐྱད་པ་ནི་མི་བརྗེད་པ་འོ། །

ביאורים שונים תארו את הביטויים "קטגוריות שונות" ו "הרבה קטגוריות" באופן אחר, אך אם אנו מתייחסים למתואר מאוחר יותר בסוטרה עצמה, אזי עלינו להבינם כמתכוונים לשמונה עשר הקטגוריות ושש הקטגוריות, בהתאמה. הביטוי "שאין כל הפרדה" מתייחס ל-לא לאבד משהו.

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (*Prajna Paramita*)

מקראה שנייה: תשובתו של לורד בודהה- שלושת הסוגים של העדר טבע עצמי

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (Drang-ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 3b-8a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 7-18 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה **Tupten Rinchen** ממנזר סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོམ་ཉིད་མིང་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་རྩོམ་ཉིད་མིང་པར་གསུངས་པ་
བཤད་པ་དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྒྲིས་པ་མིགས་སུ་གསུངས་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། མཛེར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་ལོ།
།དང་པོ་ནི།

החלוקה השנייה, תשובה שמבהירה סתירות לכאורה בסותרות, מכילה גם היא שני חלקים משלה: הסבר למה בדיוק התכוון לורד בודהה ב-'העדר טבע עצמי' כאשר אמר שלשום דבר אין טבע משל עצמו; ולמה הוא התכוון כשאמר ש: "שום דבר אינו גדל", וכדומה.

את החלק הראשון נכסה בשלושה שלבים: הצגה קצרה, הסבר מורחב ודוגמאות לנקודות שכלולות בו. הנה השלב הראשון.

དགོངས་འབྲེལ་ལས། རྩོམ་ཉིད་མིང་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་རྩོམ་ཉིད་མིང་པར་གསུངས་པ་
བཤད་པ་དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྒྲིས་པ་མིགས་སུ་གསུངས་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་

དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འོ། །
 ཉོ་ཞེས་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་སོ།

לורד בודהה עונה באומרו שכאשר ציין שלשום דבר אין טבע משל עצמו, הוא למעשה התכוון לכל שלוש הסוגים של העדר טבע עצמי; כפי שמציינת ה**כוונה האמיתית של הסותרות** עצמה,

הקשב, *Paramarta Samudgata*. כשאמרתי שלשום דבר קיים אין טבע משל עצמו, התכוונתי לשלושה סוגים שונים של העדר טבע עצמי שאותם מפגינים הדברים הקיימים. שלושת אלו הם: המאפיין של העדר טבע עצמי, המאפיין של העדר טבע עצמי של גדילה, והמאפיין של העדר טבע עצמי של להיות אולטימטיבי.

ཁ་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཞེས་གསུངས་ཤིན། སྤྱི་པ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
 གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ה"אוסף"¹ אומר גם הוא:

מה הייתה כוונתו האמיתית של המבורך כשאמר שלשום דבר קיים אין טבע משל עצמו? זאת אומר לך; הוא לימד זאת לתלמידים בעלי יכולות שונות, ומה שהוא התכוון היה שלוש הסוגים השונים של העדר טבע עצמי...

སུམ་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་པ།
 རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལས་ཀྱི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་
 གང་དག་ཤིང་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཀུན་
 རྒྱུ་བྱེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཅོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དགོངས་
 འབྲེལ་དང་ཐོགས་མེད་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་
 ལུགས་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་འོ།

גם ב "שלושים הפסוקים"² נאמר:

ישנם שלושה סוגים שונים של טבע עצמי
 וכוונתו של לורד בודהה כשאמר
 שלשום אובייקט קיים
 אין שום טבע משל עצמו

¹ טקסט של מאסטר אסנגה

² טקסט שנכתב על ידי מאסטר וסובנדהו, אחיו של מאסטר אסנגה, המסכם ב 30 פסוקים את המחשבה של אסכולת היוגצ'רה

הייתה שמצד שני, ישנם גם
שלושה סוגים שונים של העדר טבע עצמי.

לאור המקורות הללו, הבה ניקח את ההסבר של אנשים מסוימים שלפיו כאשר לורד בודהה אמר,
בסותרות כגון אלו על שלמות החוכמה, שלשום עצם קיים אין שום טבע עצמי - הוא התכוון רק לכל
העצמים הקיימים השייכים לסוג הכוזב, ולא לאלו השייכים לסוג האולטימטיבי.

אולם כל מי שמחזיק בדעה זו סותר גם את "הביאור על הכוונה האמיתית" וגם את הכתבים הקלאסיים
של מאסטר אסאנגה ואחיו. הם גם הותירו לנו את השיטה שעל פיה הלכו האב הנאור ובנו הרוחני,³ וגם
כל האחרים.

འདི་ལྟར་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་པ་ངེས་པ་ནི་ཅི་ལ་བསམས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་
པར་བསྟན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་ཚུལ་ངེས་པ་ཡིན་ལ་ལན་གྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོན་པ་
ལས་དང་པོ་འཆད་པ་ནི།

כאשר הבודהיסטויה שואל את לורד בודהה למה הוא התכוון באומרו שלעצמים אין טבע משל עצמם,
הוא למעשה שואל שתי שאלות שונות:

1. למה התכוון לורד בודהה בביטוי 'העדר טבע עצמי',
2. וכיצד יתכן שלשום דבר אין טבע שכזה.

תשובתו של לורד בודהה עונה לשתי שאלות אלו, בזו אחר זו.

נתחיל בהסבר של הראשונה.

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐིན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་
རང་བཞིན་མིད་དོཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་ཚུལ་
བཤད་ན་གོ་སླ་བར་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་མིད་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་སོ།།

הבה ניקח את כל המגוון האינסופי של אובייקטים שאליהם התייחס לורד בודהה כשאמר שלאף אחד
מהדברים הקיימים, החל מחומר פיזי ועד לידע-כול של ישות מוארת, אין שום טבע או מאפיין משל
עצמו.

לורד בודהה קיבץ אותם לשלושה סוגים שונים של דברים נטולי טבע עצמי, וזאת משתי סיבות: ראשית
משום שהם כולם כלולים בשלושת הסוגים הללו של דברים נטולי טבע עצמי, ושנית משום שאז יהיה קל
יותר ללמד תלמידים איך זה שהם נעדרים כל טבע משל עצמם. וזאת משום שכל דבר קיים, בין אם הוא
מהסוג האולטימטיבי או מהסוג הכוזב, נכלל באחד משלושה סוגים אלה.

³ הישות המוארת מאסטר נגארג'ונה, ומאסטר Aryadeva

དེ་ལྟར་མཛད་དགོས་པ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བོ་ལྷ་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་སྒྲིམ་ཆེད་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དོན་
དམ་པའི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་སྟོམ་ནས་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པས་མདོ་སྡེ་དེ་དག་
ལས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་དོན་དམ་མེད་དོ་ཞེས་སེམས་དང་ལྷན་
པ་སྤྲུའི་གསུམ།

והנה עוד סיבה מדוע זה נכון. לורד בודהה אמר בסוטרות של **האם** וגם בסוטרות אחרות, שלכל אחד מאברי הקבוצות הבאות אין שום טבע עצמי: חמשת המצבורים, שמונה עשרה הקטגוריות, ושתיים עשרה דלתות החושים. הוא אמר שלאף אחד מהם אין טבע של להיות דבר, לאף אחד מהם אין מאפיינים משל עצמו, ולאף אחד מהם אין שום טבע עצמי. באופן יותר ספציפי, הוא נקב בשמן את של הגרסאות השונות של האולטימטיבי: ריקות, מעגל החיים, האופן שבו הדברים קיימים, וכך הלאה - ואז הוא המשיך ואמר שלאף אחד מהם אין שום טבע עצמי. ואם כך, מי האיש שיכול בדעה צלולה לומר שלורד בודהה לא כלל בדבריו דברים מהסוג האולטימטיבי?

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྟུང་
ན་དེ་གསུམ་གང་ཡིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་བཤད་པ་ནི་
དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞིན། ཀུན་
བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ།།

להלן הצעד השני: ההסבר המורחב. ייתכן שתחשוב לעצמך,

הבה ניקח את כל הדברים שעליהם דיבר לורד בודהה באמרו שלשום דבר אין כל טבע משל עצמו. נניח שהם כולם כלולים בתוך שלושת הסוגים השונים של דברים שאין להם טבע משל עצמם. מה הם אותם שלושה סוגי הדברים, ואיך יתכן שהם נעדרים כל טבע משל עצמם?

הבה נתחיל בהסבר על הסוג הראשון של דברים שהם חסרי טבע משל עצמם. "הביאור על הכוונה האמיתית" אומר:

למה אנחנו מתכוונים כשאנחנו מדברים על המאפיין של להיות דבר שהוא 'נעדר כל טבע עצמי מגדיר'? כאן אנו מתייחסים לדברים שמפגינים את המאפיין של להיות המשגה.

דִּעֲבִירֵי בְּרִיתִי אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו

ולמה אנחנו מדברים עליהם ככאלה? זה בגלל העובדה שדברים אלה מפגינים את
 התכונה שהם נקבעים באמצעות שמות ומונחים; הם אינם דברים שקיימים על פי
 הגדרה. לכן אנו יכולים לומר עליהם שהם 'חסרי כל טבע עצמי מגדיר'.

כִּי הָיָה בְּרִיתִי אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 דִּעֲבִירֵי בְּרִיתִי אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו

השאלות והתשובות המופיעות בשני הקטעים הראשונים משמשות לזוהר בתור המשגות את הדבר שאלי
 אנחנו מתייחסים כשאנו מדברים על 'דברים חסרי כל טבע מגדיר'.

החלק שפותח ב "ולמה אנחנו מדברים עליהם ככאלה?" משמש כתשובה לשאלה על הסיבה בכלל לתאר
 אותם ככאלו. לורד בודהה עונה על ידי שהוא נותן לנו שתי סיבות: האחת מנקודת המבט השלילית, שבה
 הוא אומר שהדברים האלו לא קיימים לפי הגדרה, והשנייה מנקודת המבט החיובית, שבה הוא אומר
 שהם נקבעים באמצעות שמות ומונחים.

ניתן להסיק שהאופן שבו הסוטרה ניגשת לשאלה משני היבטים שונים אלו יכולה לחול גם על שני
 המאפיינים האחרונים.

אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו

הטבע המגדיר שאין למושגים, מתייחס לקיום שלהם, או לזה שהם מתקיימים על פי הגדרה.

אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו
 אֲנִי מְבַרְכִּים וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו וְעַתָּה מְבַרְכִּים אֶת הַיָּדָיו

השאלה האם משהו נחשב לקיים לפי הגדרה או לא, תלויה בשאלה האם הוא נקבע באמצעות שמות

ומונחים או שלא; וזה לא בהכרח מתחייב שהדברים שנקבעים באופן זה בכלל קיימים. מעבר לכך, הכוונה ב'נקבע' היא די שונה ממה שאנשי קבוצת המסקנה מתכוונים כשהם אומרים שכל הדברים הקיימים נקבעים מכוחם של מונחים שהם שמות; והמובן של להתקיים לפי הגדרה או שלא הוא גם אחר.

འོན་ཀྱང་འདིའི་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་གཞི་འགའ་ཞིག་སྒྲུ་མ་ལྟར་མི་འཛིན་གྱང་ཕྱི་མ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ།

נכון הדבר שכאשר אדם מחזיק דברים כקיימים באופן מוגדר כפי שמתואר באסכולה זאת, הרי שהוא גם מחזיק את הדברים כקיימים לפי הגדרה כפי שזה מתואר על ידי קבוצת המסקנה; אלא שיש מספר מסוים של דברים שאותם אדם יכול להחזיק בדרך השנייה, ועדיין לא להחזיק בהם בדרך הראשונה.

ང་ཅི་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་པ་ནི་དགོངས་འབྱེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་ཅི་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་
ཞེན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ།

והנה למה מתייחס הסוג השני של העדר טבע עצמי. "הביאור על הכוונה אמיתית של הסותרות" אומר:

למה הכוונה כאשר מדובר על המאפיין של להיות דבר שהוא 'נעדר כל טבע עצמי של גדילה'? כאן אנו מתייחסים לאותם דברים המפגינים את התכונה של להיות דבר מותנה.

དེའི་ཡི་མཉམ་ཞེན། འདི་རྣམ་དེ་ནི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་
བས་དེའི་ཡི་མཉམ་དེ་ནི་རྒྱུ་བ་རོ་བ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ולמה אנחנו מדברים עליהם ככאלה? בגלל שדברים אלו מתרחשים מכוחם של גורמים אחרים, ולא רק מעצמם. ולכן אנו אומרים עליהם שהם 'נעדרים כל טבע עצמי של גדילה'.

གཞན་དབང་ལ་མིང་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་བའི་ངོ་བོ་འཕ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་
ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ།།

הביטוי 'לא רק מעצמם' מתייחס לטבע של גדילה שאין לדברים מותנים, או לגדילה שלהם מכוח איזה טבע משל עצמם, שהם גדלים לגמרי מעצמם.

དེ་ནི་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེ་བ་ལས། འདྲ་བྱེད་ནམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་བྱུང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་འོ།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ།།

גדילה מעין זו תהיה סוג של גדילה שבה הם גדלים באופן עצמאי, שכן נאמר ב"תקציר",

בגלל שדברים שהם גורמים מתרחשים באמצעות תלות הדדית, אנו אומרים שהם גדלים מכוונו תנאים. כאשר אנו אומרים שאלו הם מהסוג ש'נעדר כל טבע עצמי של גדילה', אנו מדברים על גדילה שלהם מעצמם.

གཞན་དབང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་
རང་གི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་མིན་པའི་ལུགས་སོ།།

זכרו, אסכולה זו אומרת שדברים מותנים מתוארים כנעדרי טבע משל עצמם בגלל שאין להם טבע של גדילה באופן זה, כלומר באמצעות איזושהי איכות משל עצמם. היא לא אומרת שלמשהו אין טבע משל עצמו רק בגלל שהוא לא קיים לפי הגדרה.

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 བཞག་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞིན། རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་
 དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

ישנן שתי דרכים שונות לקבוע את הסוג השלישי של העדר טבעי. הנה כיצד אנו קובעים את העובדה שלדברים מותנים אין הטבע של להיות אולטימטיביים. **הביאור על הכוונה האמיתית** אומר:

למה הכוונה כשאנו אומרים שדברים הם 'נעדרי טבע של להיות אולטימטיביים'?

הבה ניקח את הדברים שמתרחשים באמצעות תלות הדדית, אלו שהם נעדרי כל טבע במובן שהם נעדרי כל טבע של גדילה. אלו הם גם נעדרי כל טבע במובן שהם נעדרי כל טבע להיות אולטימטיביים.

དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་རྣམ་
པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་འདྲི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

וְלָמָּה אֲנִי מְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם בְּאוֹפֶן זֶה? הקשב, *Paramarta Samudgata*.

מה שטענתי בצורה כה עמוקה הוא שה'אולטימטיבי' מתייחס לאותו חלק של הדברים שהוא האובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט. מכיוון שדברים המפגינים את המאפיין של להיות דבר מותנה אינם האובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, אנחנו יכולים לדבר עליהם כעל אותו הדבר שהוא נעדר כל טבע להיות אולטימטיבי.

དཔལ་ལྷན་དབང་ནི་དོན་དམ་པ་འི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིང་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་
དམ་པ་ནི་གང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་ན་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་
ནས་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

מכיוון שדברים מותנים לא קיימים כדברים בעלי הטבע של להיות אולטימטיביים, אנו יכולים לדבר על דברים שאין להם הטבע של להיות אולטימטיביים. הנקודה היא ש'אולטימטיבי' מתייחס לכל דבר, שכאשר אנחנו מתמקדים עליו ומודטים עליו, הנגעים הרוחניים שלנו מגיעים לקיצם. תיאור זה אינו מתאים לדברים המותנים, מכיוון שאין להם את הכוח לעזור לנו לטהר את עצמנו מהנגעים הרוחניים אם נתמקד בהם ונמדוט עליהם.

འོ་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིང་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཞག་ཅི་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་འཛེག་ན་བདེན་ཡང་འོག་ཏུ་ག་དགག་པ་ལ་སྒྲིབ་ནས་གཞན་དབང་
རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མིན་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིང་པར་བཞག་གི་ཀུན་བརྟགས་མ་བཞག་
གོ།

"מדוע אם כך, "ניתן לשאול, "איננו מתארים גם המשגות כמשהו שאין לו הטבע להיות אולטימטיבי?" זה נכון שאילו היינו מתארים משהו ככזה רק על בסיס אי היותו אובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, הרי שהיה עלינו לעשות זאת. ואולם, בשל העובדה שאנחנו מנסים להפסיק רעיונות שגויים, אנחנו מתארים דברים מותנים ככאלו שבגלל שהם לא אובייקטים של [הדרך של] טוהר מוחלט אין להם הטבע של להיות אולטימטיביים, אבל איננו מתארים המשגות בתור שכאלה.

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་
བར་འགྱུར་བར་ཤེས་པ་ན། དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པས་དེ་ཡང་
རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་དོན་དམ་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་དུ་དོགས་པ་སྒྲིལ་ཀུན་
བརྟགས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དོགས་པ་ཅིང་པའི་ཕྱིར་རོ།

מדוע זה כך? נניח שמישהו היה מגיע להבנה שהוא יכול לטהר את עצמו מהמכשולים הרוחניים שלו על ידי התמקדות, ואז מדיטציה, על העובדה שדברים מותנים הם ריקים מ[איזשהו] המשגות. במקרה זה זה אפשרי שאותו אדם יחזיק במחשבה ש – בגלל שעל מנת לעבור את התהליך הזה היה עליו להתמקד

בדברים מותנים כדוגמה – הרי שאותם דברים מותנים מהווים אובייקטים של [הדרך של] טוהר מוחלט. מזה יכול להשתמע שהדברים המותנים הללו הם אולטימטיביים. ואולם אותו אדם לא יחזיק במחשבה כזו לגבי המשגות.

དགས་པ་དེའི་སྒྲིན་ནི་མིང་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པས་སྤྱི་རྟག་འཛིན་སྒྲིག་ཀྱང་སྤྱི་ལ་དམིགས་པས་རྟག་
འཛིན་མི་སྒྲིག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

אגב, במציאות אין בעיה שמחשבה מסוימת זאת תהיה נכונה. זה דומה למצב שבו אדם מסוגל להפסיק את הנטייה שלו להאמין שצליל הוא דבר בלתי משתנה, ברגע שהוא תפס שזה דבר שמשתנה. ואולם, אין סתירה בדוגמה זו, אילו היה משהו אומר שלא ניתן להפסיק את הנטייה להאמין שצליל הוא דבר בלתי משתנה [פשוט] על ידי התמקדות בצליל.

གཞན་དབང་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་
གཞན་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

למרות העובדה שדברים מותנים לא קיימים כמשהו אולטימטיבי במובן של להיות אולטימטיבי בגלל היותם האובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, עדיין נשאר השאלה של האם הם קיימים כמשהו אולטימטיבי במובנים אחרים. נכסה זאת בהמשך.

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པའི་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཚུལ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱེད།

דרך שנייה זו לתאר משהו כדבר הנעדר כל טבע עצמי של להיות אולטימטיבי מתוארת ב"ביאור על הכוונה האמיתית":

יתר על כן, אנו גם מתייחסים למאפיין של טוטאליות שיש לדברים בתור ה'מאפיין של להיות חסר כל טבע של להיות אולטימטיבי'.

དེ་ཅི་འཕྲིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བདག་མིང་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཚུལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་འཕྲིན་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱེད། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ולמה אנו מדברים עליהם ככאלו? הקשב, Paramarta Samudgata.

אנו מתייחסים להיעדר הזה של טבע עצמי של אובייקטים שיש לכל הדברים בתור 'היעדר טבע משל עצמם'. ה'אולטימטיביות' מתוארת בתור היעדר פשוט זה של טבע עצמי שיש לכל דבר קיים. ולכן אנו יכולים לדבר על המאפיין של להיות חסר כל טבע להיות אולטימטיבי.

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མིང་ཡོངས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་
 ཡང་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པས་རབ་རྟུ་ཐུ་བ་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་
 ཡིན་པའི་ཐུར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཞེས་བྱའོ།

טוטאליות במובן של העדר טבע עצמי של אובייקטים שאותו כל הדברים מפגינים מהווה אובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, והיא על כן, מצד אחד, משהו אולטימטיבי. אבל היא גם מתוארת על ידי ההעדר שיש לדברים מכל עצמיות, פשוט העדר של משהו; וזאת הסיבה שאנחנו יכולים לדבר על כל הדברים כ'נעדרי כל טבע משל עצמם'. זאת גם סיבה לכך שאנחנו יכולים לומר שדברים הם 'נעדרי כל טבע של להיות אולטימטיביים'.

ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་འདྲ་བྱེད་རྣམས་གྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་
དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

נקודה זו נתמכת על ידי "הביאור על הכוונה האמיתית", שבו נאמר:

אלמלא היה קשר בין המאפיין של להיות גורם והמאפיין של להיות אולטימטיבי, אזי לא היה אפשרי שההעדר הפשוט של עצמיות לגורמים וההעדר הפשוט של טבע משל עצמם יהיו התכונה שלהם להיות אולטימטיביים.

དཔེའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་རྣམ་མཁའ་གཟུགས་མིང་པ་ཙམ་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་བདག་མིང་འཛོག་པར་
གསུངས་པས། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟེས་པ་མིང་དགག་
ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མིང་གྱི་ཡོངས་སྤྱབ་འཛོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སྟེར།

הנקודה גם נתמכת על ידי העובדה שבחלקים שבהם משתמשים בדוגמה מצוין שהעדר הטבע העצמי נקבע באותו האופן שבו אנו קובעים חלל ריק: פשוט ההעדר של כל חומר פיזי.

לכן זה ברור לגמרי שעבור דברים שנוצרו, הטוטאליות, בדמות ההעדר של טבע עצמי של דברים, נקבעת פשוט בתור העדר של הקיום העצמי המדומה שלהם: פשוט שלילה של הטבע העצמי של דברים.

མདོ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ངས་པའི་དོན་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་འགྱུར་མིང་ཡོངས་གྲུབ་དགག་
བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་བཅད་ལྷོག་ནས་མི་འཛོམས་པར་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྷོས་པར་
སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ།།

בנושא זה, תהיה זו סתירה מוחלטת לטעון מצד אחד שהתיאורים של 'הכך' בסוטרה זו צריכים להילקח כפשוטם, ומצד שני לטעון שהטוטאליות הבלתי משתנה הזאת היא משהו חיובי העומד בפני עצמו: משהו שלא נקבע פשוט כתוצאה של תהליך של אלימינציה - השלילה הפשוטה של מה שאנחנו מכחישים כשאנו מדברים על 'העדר עצמיות', ומשהו שאנו מדמיינים כאובייקט בתודעתנו רק באמצעות הסתמכות על הפעולה של שלילת מה שאנו שוללים על ידי 'העדר עצמיות'.

ཡོངས་གྲུབ་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དགག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
མིང་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པར་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ།།

יש לזכור שזאת היא אסכולה שבה הטוטאליות היא השלילה הפשוטה של טבע עצמי בנוגע לכל הדברים. וזאת הסיבה שלורד בודהה דיבר על 'העדר הטבע של להיות אולטימטיבי'.
אלא שאין זה המקרה שאסכולה זו טוענת שלהעדר זה אין טבע משל עצמו מהסיבה שיש לו טבע החסר כל מאפיין של קיום לפי הגדרה.

གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་གསུམ་པོ་དེ་དཔེ་དི་དང་འབྲ་བ་ནི་དགོངས་འགྲུལ་ལས། དེ་ལ་
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་ཁའི་མི་ཉོག་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་བལྟ་བར་
བྱའོ།།

הנה, לבסוף, השלב השלישי: הדגמות לנקודות שנידונו. ניתן לתאר שלושה סוגים אלו של העדר טבע עצמי בעזרת שלוש דוגמאות שונות. "הביאור על הכוונה האמיתית" מתחיל באומרו:
ניתן לראות את המאפיין של העדר כל טבע מגדיר כמשהו שדומה לדוגמה של פרח הגדל באוויר.

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྒྲིབ་ངོ་བོ་
ཉིད་མིང་པ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ།། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་བལྟ་བར་
བྱའོ།།

הו *Paramarta Samudgata*, כך הדבר: ניתן לראות את המאפיין של העדר כל טבע של גדילה כמשהו שדומה לדוגמה של מופע קסמים.

ובאשר למאפיין של העדר כל טבע עצמי להיות אולטימטיבי, ניתן לראות זאת גם באופן אחר מאלו.

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་
ཙམ་གྱིས་རབ་དུ་སྟེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སྔོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་དེ་ལས་
ཆོས་བདག་མིད་པས་རབ་དུ་སྟེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སྔོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ།།

הו *Paramarta Samudgata*, כך הדבר: ניתן לראות את המאפיין הזה כדומה לדוגמה של חלל ריק, המתואר כהעדר הפשוט של כל דבר בעל טבע פיזי, ושמקיף את כל הדברים. כך גם ההעדר של כל טבע עצמי להיות אולטימטיבי.

מאפיין ספציפי זה הוא שונה קצת מהאחרים, ומתואר כהעדר כל טבע עצמי של דברים, וגם מקיף את כל הדברים.

ཀུན་བཏགས་ནམ་ཁའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བ་ནི་ཏོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
སྟོན་པའི་དཔེ་མིན་ནོ། །གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
དཔེ་དོན་ནི་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།།

כשאומרים שההמשגות דומות לפרח הגדל באוויר זה רק בא להמחיש שהם קיימים בדמיון בלבד. הכוונה היא לא לתת דוגמה של משהו שלא קיים ביקום. בהמשך נסביר מדוע דברים מותנים דומים לתחבולה של קוסם, ומטרת הדוגמה שבה השתמשנו לטוטאליות ברורה מתוך ההקשר שבו היא מופיעה.

ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་བཤད་ཀྱི་དེ་ལྟ་མིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་ག་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་བཤད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་
གསུངས་པའི་མདོ་སྟེ་ལ་སྟེ་ཇི་བཞིན་པར་ཞིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་མིད་ལྟ་མཁའ་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་མཆན་ཉིད་མིད་པར་ལྟ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ།།

זוהי הדרך להסביר העדר כל טבע עצמי לדברים כאשר הסוטרה מדברת על 'העדר כל טבע עצמי'. לעומת זאת, אילו היינו סבורים שהכוונה ב'העדר כל טבע משל עצמם' היא שאף אחד משלושת המאפיינים אינו קיים לפי הגדרה, או אז היה בכך ביטוי לאמונה שיש לקחת כפשוטן את הסותרות שאומרות שלשום דבר אין שום טבע משל עצמו. המשמעות של עמדה כזו היא שאנו תומכים בדעה ששום דבר לא קיים, או בדעה שכל הדברים חדלו. זה בתורו שולל את הקיום של כל שלושת המאפיינים, ואפשר להגיד אז שהפכנו לאנשים המחזיקים בדעה שלשום דבר אין שום מאפיינים מגדירים.

אֲדִי־חֲסִידֵי־יִשְׂרָאֵל וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים
וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים
וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים

אסכולה זו מתארת את כל זה באופן הבא: אלמלא היו בנמצא דברים מותנים שקיימים לפי הגדרה, אז הם לעולם לא היו יכולים לגדול או לחדול – ואז זה בעצם שולל את קיומם. אלמלא היו דוגמאות של טוטאליות שקיימת לפי הגדרה, אז זה לעולם לא יכול היה להיות טבעו הבסיסי של כל דבר מתפקד.

וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים
וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים

בנוגע לנקודה הזאת, יכול מישו להעלות את השאלה הבאה:

אני יכול להבין איך מישו שולל את הקיום של שני סוגי המאפיינים אם הוא מחזיק בהשקפה שהם לא קיימים לפי הגדרה. אבל לא ברור לי כיצד אדם זה שולל בכך את הקיום של המשגות?

וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים
וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים

הנקודה היא שאילו שני סוגי המאפיינים אכן לא היו קיימים לפי הגדרה, אז הם לא היו יכולים להתקיים בכלל. ואם הם לא קיימים, אז אין שום אובייקט שעליו היינו מחילים את ההמשגות, ואף לא אחד מהמונחים שבהם משתמש זה שמחיל את ההמשגות. ואז ההמשגות עצמן יהפכו למשהו שלא קיים בכלל.

וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים
וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים וְכָל־הַיִּשְׂרָאֵלִים

בהמשך לזה, "הביאור על הכוונה האמיתית" אומר:

אסביר לך את כוונתי האמיתית. יכול להיות שאתה מישו שמאמין בדברים, ושאינך מצליח לתפוס באופן מלא את האופן העמוק והטהור שבו הדברים קיימים באמת. ואז

תאמין חזק שהתכוונתי בדיוק למה שאמרתי לגבי טבעם של כל הדברים בשעה שאמרתי את הדברים הבאים:

אין אף דבר מבין דברים אלו שיש לו טבע עצמי כלשהו, והם גם לא קיימים בשום אופן אחר. אין אף דבר מבין דברים אלו שגדל, והם גם לא קיימים בשום אופן אחר. אין אף דבר מבין דברים אלו שלא פסק, ושלא היה כך מאז ומעולם. מעצם טבעם, הם חלפו לגמרי מעבר לצער, והם לא קיימים בשום אופן אחר.

དེ་དག་གཞི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་པར་ལྟ་བུ་དང་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ལྟ་བུ་འཛོལ་པར་འགྱུར་
 ཏི། མིན་པར་ལྟ་བུ་དང་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ལྟ་བུ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱར་པ་འདེབས་ཏི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་
 འདེབས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སྤྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་
 པ་འདེབས་སོ།།

אלא שאם מישוהו מתחיל מנקודה זאת, משתמע מכך שהוא מחזיק בהשקפה ששום דבר בכלל לא קיים, ובהשקפה שלשום דבר אין שום מאפיינים מגדירים. וכאשר מישוהו מגיע לנקודה שבה הוא מחזיק בהשקפה ששום דבר לא קיים, או שלשום דבר אין שום מאפיינים מגדירים, הרי שהוא שולל את הקיום של כל הדברים, מנקודת המבט של כל אחד ואחד מהמאפיינים שלהם.

זה נכון כי אדם זה בעצם שולל את הקיום של המאפיין של קיום המשגות לכל דבר קיים; והיה גם שולל את הקיום של המאפיינים של דברים מותנים ושל טוטאליות.

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་
 ཡོངས་སྤྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རབ་རྟུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ན།
 དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སྤྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མིན་
 པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏི།
 དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 སོ།།

ומדוע זה כך? הקשב, *Paramarta Samudgata*. הנקודה היא שאם דבר מפגין את המאפיין של להיות מותנה, ואת המאפיין של טוטאליות, אנחנו יכולים להסיק שהוא גם מפגין את המאפיין של המשגות. ומכיוון שכך, כל מי שמחזיק בהשקפה שלמאפיין של להיות דבר מותנה ולמאפיין של טוטאליות אין שום טבע מגדיר, שולל גם את הקיום של המאפיין של המשגות. נוכל אם כן לומר שאדם כזה בעצם שולל את הקיום של כל שלושת המאפיינים.

དོན་ལ་སྐྱེ་ཆིབ་ཞིན་ཁྱེན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་ཆིབ་པ་སྟོན་པ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་སྐྱེ་ཆིབ་ཞིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ།།

למה מתייחס "מה שאמרתי" במשפט "תאמין חזק שהתכוונתי בדיוק למה שאמרתי"?

זה מתייחס להצהרות בסוטרות ששם לורד בודהה לימד שלשום דבר אין טבע משל עצמו; כשהוא הצהיר שכל הדברים הקיימים הם ריקים מכל טבע שיש להם, ריקים מכל טבע משל עצמם, ריקים מכל טבע של קיום לפי הגדרה. כל אסכולה שמאמינה שהצהרות אלו יש לקחת כפשוטן תהיה, בהקשר זה, אסכולה ש'מאמינה שהתכוונתי בדיוק למה שאמרתי'.

གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྣ་བ་སྟེ། དེ་ཅི་འཕྲིམ་ཞེས། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་
 སྒྱར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ནོ།།

הדעה ש"למאפיינים של להיות מותנה ולהיות בטוטאליות אין כל מציינים מגדירים", מתייחסת לדעה שאף אחד משני אלו לא קיים לפי הגדרה. וכל מה שנאמר החל מ"מדוע זה כך?" והלאה מתכוון להציג את הנימוק לכך שאדם זה בעצם שולל את הקיום של כל שלושת המאפיינים.

རང་གི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་སྐྱར་བཟུང་ན་ཡང་གཞན་དབང་ལ་
སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་མིར་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
སྐྱེ་འགག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལུགས་སོ།།

עלינו גם להבין את הנקודה שאילו לקחנו כפשוטה את הצהרתו של לורד בודהה שגם הגדילה וגם ההיפסקות של דברים אינם קיימים לפי הגדרה - הרי שבכך היינו גם שוללים את הקיום של דברים מותנים. וכשזה קורה, אז למעשה אנחנו גם מבטלים את הקיום של שני המאפיינים האחרים. וזה משום ש לפחות באסכולה זו - הגדילה וההיפסקות עצמם לא יכולים להתקיים אם הם לא קיימים לפי הגדרה.

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה שלישית: ארבעת האפיונים האחרונים

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשוט, (Drang- ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 8a-9b במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 18-22 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנור סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་འི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་མིང་པ་སོགས་གང་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་ཤིང་།

להלן השני מבין שני חלקי התשובה.

ניתן לשאול את השאלה הבאה: "אם לכך לורד בודהה התכוון כשאמר שלשום דבר אין כל טבע משל עצמו, אז למה התכוון כשאמר ש'שום דבר אינו גדל' וכדומה?"

འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་དང་ཕོ་དང་ཐ་མ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏི། རི་ཡང་དང་ཕོ་ནི་དགོངས་
འགྲེལ་ལས། རི་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་
པ་མ་འགགས་པ་གཞན་མ་ཉི་ཅེས་པ་ལ་འགྲེལ་བྱས་ཡོངས་སུ་སྒྲུ་བ་ནི་ལས་འདས་པ་འོ་ཞེས་བརྟན་
ཏོ།

כשהזכיר את אלו, לורד בודהה התכוון לראשון ולאחרון מבין שלושת הסוגים של היעדר טבע [עצמי].

1. הראשון מוזכר ב"ביאור הכוונה האמיתית" באופן הבא:

אכן אמרתי ששום דבר שקיים לעולם אינו גדל או פוסק; שהם כולם חדלון, ושהיו כך מאז ומעולם; ושמצעם טבעם הם כבר חלפו לגמרי מעבר לצער. כשאמרתי זאת התכוונתי למאפיין של היעדר כל טבע מגדיר.

དེ་ཅི་འཕྲིར་ཞེས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མིང་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འགགས་པ་ཡིན་ན། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་

འགགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཡིན་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་
སོ།།

מדוע זה כך? הנה ההסבר, *Paramarta Samudgata*.

אותם דברים שאינם קיימים על פי הגדרה הם דברים שלא גדלים. דברים שלא גדלים הם דברים שלא פוסקים. דברים שלא גדלים ולא פוסקים הם דברים שחדלו, ושהיו כך מאז ומתמיד. אותם הדברים שחדלו, ושהיו כך מאז ומתמיד, הם דברים שמעצם טבעם כבר חלפו לגמרי מעבר. אין בדברים אלו, שמעצם טבעם כבר חלפו לגמרי מעבר לצער, שום דבר שעבר לגמרי מעבר לצער.

ཀུན་བཟླས་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་
འགག་ཡོད་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་
ཡོད་པར་ཡང་བསྒྲན་ནོ།།

הסיבה שניתנה כאן לכך שהמשגות אינן גדולות או פוסקות היא, שהן דברים שאינם קיימים על פי הגדרה. בכך, הטקסט גם מציין שאם משהו היה אכן מפגין גדילה או היפסקות - אז הוא היה קיים על פי הגדרה; ושדברים מותנים אכן מפגינים גדילה והיפסקות וקיימים על פי הגדרה.

སྒྲིལ་གཤག་དང་བྲལ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་བསྟན་ཏེ་སྤྱང་ན་ནི་འདིར་ཀྱན་ཉོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

דברים מהסוג שנעדר כל גדילה או היפסקות הם דברים שלא נוצרו; והם אינם מסוג הדברים שיכולים להשתייך לצד הנגוע של דברים. זו הסיבה שבגללה מדברים עליהם כ"דברים שחזלו, מאז ומתמיד" ו"דברים שמעצם טבעם חלפו לגמרי מעבר לצער"; שכן המשמעות של 'צער' כאן היא הצד הנגוע של הדברים.

གཉིས་པ་ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས། ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མེད་པས་
རབ་རྟུ་ཐུ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞིན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྩ་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ནོ།།

2. הסוג השני מבין שלושת סוגי ההיעדר שאליהם מתייחסים כאן, מתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית" באופן הבא:

ומנקודת מבט אחרת, אכן אמרתי ששום דבר שקיים לעולם אינו גדל או פוסק, שהם כולם חדלים, והיו ככה מלכתחילה. ושהם, מעצם טבעם, כבר חלפו לגמרי מעבר לצער. כשאמרתי זאת התכוונתי למאפיין של להיות חסר כל טבע של להיות אולטימטיבי: זה שמתואר על ידי היעדר של טבע עצמי לאובייקטים.

དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་དངོས་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་པདག་མེད་པས་རབ་རྟུ་ཕྱི་བ་ནི་
 ཏྲག་པ་ཏྲག་པའི་དྲུས་དང་ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དྲུས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདྲུས་མ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།

מדוע זה כך? הנה ההסבר. המאפיין של להיות חסר כל טבע של להיות אולטימטיבי - זה שמתואר על ידי היעדר של טבע עצמי לדברים - הוא משהו שרק ממשיך בזמן של השתנות בלתי משתנה ובזמן של יציבות יציבה. זהו אותו הדבר שלא נוצר, שהוא הטבע האמיתי של כל הדברים הקיימים, והוא חופשי מכל נגע.

རྟག་པ་རྟག་པའི་དྲུས་དང་ཐར་ཟུག་ཐར་ཟུག་གི་དྲུས་སུ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་འདུས་མ་
བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར་མ་སྦྱུས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་གཟེད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

חשבו על דבר זה, הטבע האמיתי של דברים, הדבר שלא נוצר, שממשיך בזמן של השתנות בלתי משתנה, ובזמן של יציבות יציבה. מכיוון שזה דבר שלא נוצר, הוא אינו גדל ואינו פוסק. ומכיוון שהוא חפשי מכל נגע, הרי שהוא גם חדל מאז ומתמיד. והוא דבר שמעצם טבעו חלף לגמרי מעבר לצער...

ཉག་པ་ཉག་པའི་དུས་ནི་སྔ་མ་སྔ་མའི་དུས་དང་ཐེང་ཟུག་ཐེང་ཟུག་གི་དུས་ནི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་ལ་སྟུ་
ཉག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་དོ།

הביאור הגדול מסביר את הביטוי "זמן של השתנות בלתי משתנה" כמתייחס לכל הזמן שכבר חלף, ואת הביטוי "זמן של יציבות יציבה" בתור כל הזמן שעתידי להגיע.

འོ་ན་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཞི་གསུམ་ག་ལ་མཛད་ནས་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པའི་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་བར་པ་ལ་མི་མཛད་པ་དང་།

ניתן לשאול את השאלה הבאה:

כאשר דובר על הדבר שנעדר כל טבע עצמי, הכוונה הייתה לכל שלושת הסוגים של היעדר טבע עצמי. אולם כשעברו לדבר על מהו שנעדר טבע עצמי של גדילה והשאר, לא הייתה התייחסות לסוג האמצעי של היעדר טבע עצמי. מדוע זה כך?

ג'וֹן אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 דְּבַר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 דְּבַר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר

וגם, מדוע מסביר "התקציר" את היעדר כל גדילה והשאר תוך התייחסות לכל שלושת המאפיינים, באומרו:

... מכיוון שהיעדר של טבע מגדיר מתייחס לטבע של המשגות; והיעדר הטבע של גדילה מתייחס לדברים מותנים; והיעדר טבע של להיות אולטימטיבי מתייחס לטוטליות.

ולמה התכוון לורד בודהה כשדיבר על דברים ש'לעולם לא גדלים', 'לעולם לא פוסקים', שהם 'חדלו מאז ומתמיד', ו'מעצם טבעם, כבר חלפו מעבר לצער'?

דברים ש'לעולם לא גדלים' עושים זאת בדיוק כפי שאותם הדברים שהם חסרים טבע עצמי, חסרים את הטבע שלהם. דברים ש'לעולם לא פוסקים' מתפקדים כך בדיוק כפי שדברים שלעולם לא גדלים, לעולם לא גדלים. דברים ש'חדלו מאז ומתמיד' הם כאלו בדיוק כפי שהדברים שלעולם לא גדלים ולעולם לא פוסקים הם כאלו. וזה בתורו בדיוק האופן שבו הדברים, מעצם טבעם, הם מעבר לכל צער.

אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר
 אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר אֶסְקֵר

"הביאור הגדול מסיק" אומר על נקודה זו שהסיבה שבגללה הדברים המותנים לא מוזכרים בסוטרה כאותם הדברים שאליהם התייחס לורד בודהה בביטויים: "לעולם לא גדלים" וכך הלאה, היא שכוונת הסוטרה להצביע על כך שאלו לא דברים מהסוג שחסר כל טבע של להופיע באמצעות ההתהוות המותנית.

གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་གསུངས་པ་
གཞན་དབང་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལ་གཞན་དབང་པལ་ཆེར་ཀུན་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ཆོག་གྱི་མ་གཉིས་
གྱི་གཞིར་མ་མཇད་པ་ནི་མདོ་འདིའི་དགོངས་པ་ལོ།།

אלא שהכוונה האמיתית של הסוטרָה היא כדלקמן: דברים מותנים אכן מפגינים גדילה והיפסקות, מהסוג שקיים על פי הגדרה. לכן לורד בודהה לא התכוון לדברים מותנים אלו כאשר דיבר על 'לא גדלים' או 'לא פוסקים'. יתר על כן, הרוב המוחלט של הדברים המותנים נתפסים על ידי הצד הנגוע של הדברים; וזו הסיבה שבגללה הדברים המותנים לא מתוארים כְּאִתּוֹ הדבר שאליו מתכוון לורד בודהה כשהוא מזכיר את שני הביטויים האחרים.

ངེ་བའི་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་སྐབས་གྱི་ངེ་བའི་མེད་སྐྱུ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་ངེ་བའི་ཉིད་མེད་པ་
དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་ལ་གཟེད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། གདོད་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཡང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།

והנה למה מתייחס **התקציר** באומרו שהדברים לא גדלים בדיוק כפי שאין להם כל טבע, ושהוא גם האופן שבו הם לא פוסקים, והאופן שבו הם חדלים מלכתחילה, ואיך שהם, מעצם טבעם, [חלפן] לחלוטין מעבר לצער: הנקודה היא שבכל מקרה ומקרה, עלינו להתייחס לטבע הספציפי שנעדר בכל אחד משלושת סוגי המאפיינים, בהתאמה.

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה רביעית: זיהוי שלושת המאפיינים

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (Drang-ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 9b-11a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 22-26 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנור סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་ཀུན་བརྟགས་ཉིད་གང་ཡིན་སྟེ།
ན། དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་
དང་བདར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེའོ་ཞེས་འགག་པ་ཞེས་གཞུགས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་
དང་བདར་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ།།

להלן החלוקה השלישית דלעיל: זיהוי טבעם של שלושת סוגי הטבע האמיתיים.

אמרנו ש'היעדר טבע עצמי' מתייחס להמשגות. אך מהן בדיוק אותן המשגות? תשובתנו לקוחה מ'ביאור הכוונה האמיתית':

הבה ניקח את אותו הדבר שנקבע, באמצעות שמות ומונחים, בתור מאפיין הקשור לעצם המהות של משהו, או לתכונה ספציפית שלו, בשעה שאנו מתמקדים במשהו שהוא: (1) הזירה שבה פועל מצב התודעה הממשיג, (2) האובייקט של המאפיין של ההמשגות, (3) וזה שמפגין את המאפיינים הטיפוסיים של גורם; ונדבר על זה כעל 'המצבור של החומר הפיזי'.

הבה ניקח גם את אותו הדבר שנקבע באמצעות שמות ומונחים בתור מאפיין הקשור לעצם המהות, או בתור מאפיין הקשור לתכונה ספציפית, כאשר אנו מתמקדים באותו הדבר ומדברים על 'הגדילה של המצבור של החומר הפיזי', או ה'היפסקות' שלו, או

זה הדבר שאותו אנו מכנים בתור 'המאפיין של המשגות'.

དེ་ལ་ཚིག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཀུན་བརྟགས་འདོགས་པའི་གཞི་བསྟན་ལ་དེ་མན་ཆད་གྱིས་ཀུན་ཏུ་
བརྟགས་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། འདི་གཟུགས་སུང་རྩོམས་རོ་བོ་དང་གཟུགས་སུང་སྐྱེའོཞེས་སོགས་སུ་
བརྟགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དུ་བརྟགས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

שלושת האספקטים שנמנו לעיל הם תיאורים של האובייקט שעליו מוחלת ההמשגה. השאר הוא תיאור של האופן שבו המשגה זו מוחלת: אנו מחילים המשגה על המהות הכללית של אובייקט על ידי שאומרים שזהו 'המצבור של חומר פיזי', או שמחילים המשגה על הפרטים או התכונות של אותו האובייקט, על ידי שאומרים, 'המצבור של חומר פיזי גדל', או אחד מהאחרים. נקודה זו נחקור ביתר פירוט.

གཞན་དབང་སྐྱེ་བའི་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་
གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོས་གང་གི་
ཡུལ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་པས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གང་གསུམ་པས་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ཏོ།།

אמרנו גם ש'היעדר טבע עצמי של גדילה' מתייחס לדברים מותנים. מה הם בדיוק הדברים המותנים? שוב אנו פונים אל "**ביאור על הכוונה האמיתית**":

הבה ניקח את אותו הדבר שהוא: (1) הזירה שבה פועל מצב התודעה הממשיג, (2) האובייקט של המאפיין של המשגות, (3) זה שמפגין את המאפיינים הטיפוסיים של גורם. זה הדבר שאליו אנו מתייחסים בתור 'המאפיין של דברים מותנים'.

הפריט הראשון מציין מהו הדבר שמקבל דברים מותנים בתור האובייקט שלו; השני מציין שדברים מותנים הם הבסיס שעליו מוחלות ההמשגות; והשלישי מציין את עצם טבעם של הדברים המותנים.

ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་སྐྱེམ་ན། དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་
ཉིད། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སྐྱེམ་གྲུབ་ཅིང་དེ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་དེ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་
ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སྐྱེམ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ולבסוף, אמרנו גם ש'היעדר טבע עצמי של להיות אולטימטיבי' מתייחס לטוטאליות. אבל מהי אותה 'טוטאליות'? "**הביאור על הכוונה האמיתית**" אומר:

הבה ניקח את העובדה שהדבר שהוא (1) הזירה שבה פועל מצב התודעה הממשיג. (2)

האובייקט של המאפיין של המשגות, (3) זה שמפגין את המאפיינים הטיפוסיים של הגורם עצמו, הוא - בטוטאליות שלו - חופשי מהמאפיינים של המשגות.

אותו הדבר שבלתי אפשרי עבורו הטבע של להיות בעל טבע ספציפי מסוים; שבלתי אפשרי עבורו להפגין כל טבע עצמי של אובייקטים; ושטבעו המהותי הוא זה של האובייקט שנתפס על ידי [דרך] הטוהר – לדבר זה אנו מתייחסים בתור 'המאפיין של טוטאליות'.

ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་
བསྐྱེམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ངོས་བཟུང་ངོ་།།

הניסוח סביב המילים 'של אובייקטים' אומר: אותו הדבר שאליו אנו מתייחסים כהיעדר כל טבע עצמי של אובייקטים, או הטבע המהותי של דברים. טוטאליות מזוהה בתור הדבר האחד שאם מתמקדים בו ואז מודטים עליו - המכשולים הרוחניים שלנו מתנקים לחלוטין.

ཆོས་ཀྱི་བདག་མིང་དེ་གང་ཞེན་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

מהו 'העדר טבע עצמי לאובייקטים'? כפי שמסביר הטקסט, זוהי העובדה שבלתי אפשרי שלדברים אלו יהיה כל טבע שהוא, טבע של להיות בעל הטבע הספציפי הזה.

གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ཞེས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གོང་
དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་གསུངས་ནས་ཁོ་ནས་ཞེས་པས་ནི་གཞན་གཅོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་མིང་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།

מהו אותו הטבע שדברים אלו נעדרים? ה'טבע של להיות בעל הטבע הספציפי הזה' מתייחס לטבע שהוזכר זה עתה; זאת אומרת לטבע של המשגות. המילים 'הספציפי הזה' באות לשלול את השאר, כלומר את שני סוגי המאפיינים האחרים. הנקודה כאן היא לא לטעון שבלתי אפשרי שלשניים אלו יהיה איזשהו טבע. הטקסט אומר שהמילה 'טוטאליות', מתייחסת להיעדר הספציפי האחד של טבע עצמי: ההעדר של טבע עצמי להמשגות.

དེ་ཉིད་གོང་མས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནས་དེ་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དབང་སྟོང་
གཞིར་བསྟན་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཅེས་པས་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་
ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། མདོ་འདིས་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ངས་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་ངོ་བོ་
ཉིད་ཐ་མ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་འགལ་བའོ།།

הנה הדבר שאליו מתייחסת המילה 'הדבר' שבאה בהתחלה. כל דבר, החל מהמילים 'הבה ניקח את

העובדה' ועד למילים 'של הגורם עצמו' מתכוון לציין שדברים מותנים הם הדבר שיש לו את הריקות. המילים 'חופשי מהמאפיינים של המשגות' מבהירות שטוטאליות היא משהו שמתייחס לעובדה שדברים אלו ריקים מהמשגות. לכן תהיה זו סתירה נוספת לטעון, מצד אחד, שהאופן שבו סוּטרה זו מלמדת ריקות הוא פשוט, ואז לטעון בו זמנית שטוטאליות היא העובדה שהאחרון מבין שלושת סוגי הטבע הוא ריק משני הראשונים.

སྟོང་ལུགས་ཀྱང་ས་སྟོན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ལྟོས་པ་ལྟར་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་བཞག་པ་མིན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་
སུ་མེད་པ་ལྟར་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དོན་གྱི་ལུགས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ།

בנוסף לכך, הריקות או ההעדר שכאן, היא לא מהסוג שיש כשמקום מסוים הוא ריק מכד מים; היא לא השלילה של דבר אחר כלשהו. הדברים המותנים הם ריקים מכל טבע להתקיים כהמשגות – בדיוק כפי שהאדם לא קיים כדבר ממשי.

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་།
ཞེས་གསུངས་སོ།

וזו בדיוק הסיבה שהסוּטרה אומרת ש'הדבר' הוא, בטוטאליות שלו, חופשי מהמאפיינים של המשגות.

གང་གིས་སྟོང་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི་མདོ་འདིའི་ཀུན་བཏགས་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་དོན་
དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་ཀུན་བཏགས་གཞན་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

מהם סוגי ההמשגות שמהן דברים אלו ריקים? בשני המקומות שבהם הסוּטרה מזהה את הטבע של המשגה, היא לא מזכירה שום המשגה אחרת מלבד שתי אלו: אלו החלות על עצם המהות של אובייקט ואלו החלות על התכונות שלו. אסביר בהמשך מדוע הסוּטרה נמנעת מלהזכיר את האחרות.

དེ་ལྟར་གཞུགས་པུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱར་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་སྟེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་ཉིན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་ཟས་བཞི་དང་ཁམས་བྱུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་
གསུམ་སྐྱར་བར་གསུངས་སོ།

הראנו, אם כן, כיצד אפשר להחיל את שלושת המאפיינים על מצבור הדברים הפיזיים: בדומה לכך, אפשר להחיל שלישיות כאלו של מאפיינים על ארבעת המצבורים הנותרים; על שתיים עשרה דלתות החושים; על שתיים עשרה החוליות של ההתהוות התלויה; על ארבעת סוגי ההזנה; על ששת האלמנטים; ועל שמונה עשרה הקטגוריות.

שְׁמִי בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם

הבה ניקח, לדוגמה, את האמת של הסבל. ההמשגות כאן הן אותם הדברים שנקבעים באמצעות שמות ומונחים כשמתמקדים על אובייקט ההמשגה שלנו וחושבים על עצם מהותו - באמצעות המילים 'האמת של הסבל' - או על התכונות שלו, באמצעות מילים כמו 'האמת של הסבל היא משהו שאדם צריך להבין בתור משהו שקורה לו'. הדבר המותנה כאן הוא בדיוק כפי שתיארנו לעיל, וכך גם הטוטאליות; ניתן אפילו להשתמש באותו הביטוי ולומר שזה 'בלתי אפשרי עבורו שיהיה לו הטבע להיות בעל הטבע הספציפי הזה'. השתמש באותה התבנית עבור שאר האמיתות.

בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם

התבנית גם יש'מה לכל שבע הקבוצות בין האלמנטים של ההארה. שוב, כמו קודם, בוחרים בסיס שיקבל את התווית, ואז מחילים המשגות באשר למהותו, (לדוגמא במילים ש'זהו מצב טהור של ריכוז'), או באשר לתכונות שלו (על ידי שמדברים על הדבר הזה או ההוא שיש לו; או, כמו שהזכרנו מקודם, על הדברים שעובדים כנגדו, או על תרופת הנגד הקשורה בו, או כל דבר דומה). אז עוברים לשני סוגי הטבע האחרים, בדיוק כפי שעשינו עם האמת של הסבל.

בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם
 בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם בְּיָמֵי הַיָּמִים הַהֵם

כל זה אז מראה כיצד קורה שאנו יכולים לקבוע שלושה מאפיינים לכל אחד מהדברים שהוזכרו בשאלה המקורית, החל מהמצבור של הדברים הפיזיים ועד לאלמנטים השונים של הדרך, מתוך כוונה להבהיר את מה שנראה כביכול כסתירה.

1- Paramarta Samudgata עונה בכבוד למורה: "עכשיו אני מבין מדוע לימדת את הסוגים השונים של העדר טבע עצמי כשלושה, שכן התכוונת בדרך זו לאופן שבו אנו קובעים את שלושת המאפיינים".

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה חמישית: התוצאה של חילופי הדברים

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (Drang- ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po), מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 11a-13a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 26-31 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མདོ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

להלן החלוקה הרביעית דלעיל: אמירה שנאמרה על ידי הבודהיסטווא לגבי המסקנה שאליה הגיע לאור הנקודות הקודמות. נתקדם בשני צעדים:

1. הצגה של הפסקה הרלוונטית של הסוטרה,

2. ואז הסבר קצר על משמעותה.

הנה הצעד הראשון.

དེ་ལྟར་ན་གསུང་རབ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལེགས་པར་སྟེ་བའི་མདོ་སྟེ་
གསུམ་གྱི་ཁྲི་དེ་དག་གྲང་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་སྟེ་མ་སྟེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ་སྟེ་བའི་དོན་
གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་བྱ་བས་ངས་པའི་དོན་དང་། མ་སྟེ་བའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པས་བྱང་བའི་
དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པས་མདོ་སྟེ་གཉིས་བྱང་དོན་དང་གཅིག་ངས་དོན་དུ་སྟུར་
བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།

אנחנו רואים, אם כך שלורד בודהה לימד, בנעלות שבכל המילים שאמר, שלוש קבוצות שונות של סוטרות:

1. אחת שבה הוא אמר שכל דבר קיים קיים לפי הגדרה,

2. אחת שבה הוא אמר שאין דבר שום דבר קיים שקיים לפי הגדרה,
3. ושלישית שבה הוא עושה הבחנות דקות בין דברים, ואומר שחלק קיימים על פי הגדרה, וחלק לא.

בנוסף, אנו רואים שניתן לקבץ את הסותרות השונות לשתי קטגוריות:
אלו שעושות ואלו שאינן עושות הבחנות דקות בין האופנים השונים שבהם אין לדברים טבע משל עצמם.
אלו שעושות את ההבחנות הללו אינן זקוקות לפרשנות נוספת, ולכן נחשבות כפשט. אלו שאינן עושות את ההבחנות הללו חייבות פרשנות נוספת, ולכן נחשבות כדרש. קיימות שתי [תתי] קבוצות בקבוצה השנייה, ולכן אנו יכולים לומר ששתיים מהקבוצות של הסותרות הן דרש, ואחת היא פשט. את כל זה אנו יכולים להבין כמשתמע מהדיונים שהופיעו קודם.

ལྷགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐར་བའི་དྲང་ངེས་སུ་
འགྱུར་ཚུལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་བ་ར་རྒྱ་སིར་དྲང་སྟོང་སྐར་བ་རི་དྲགས་གྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐིག་པ་ལ་
ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་
མཚར་ཆད་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་ལྷན་གྱུར་པའམ་མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་
གཅིག་རབ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་
མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་ཚུངས་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས།

האופן שבו אנו מתייחסים לשלושת סיבובי הגלגל ההיסטוריים כדרש או כפשט, המסקנה שאליה אנו מגיעים כמשתמעת ממה שבא לפניה, נאמרת למורה על ידי הבודהיסטווא *Paramarta Samudgata* במילים הבאות מתוך "ביאור הכוונה האמיתית":

הו המבורך, לימדת לראשונה במחוז וורנאסי, ביער השופע צבאים; הענקת לימוד קדוש על הנושא של ארבע האמיתות הנאצלות לאלו שעלו, באופן מושלם, על דרך המאזינים. ובעשותך כך סובבת, באופן מושלם, גלגל של הדהרמה שהיה מדהים ומעורר הערצה; כזה ששום יצור לפניך, לא אל ולא אדם, סובב אי פעם במדויק בעולם זה, מאז ומעולם.

הו, המבורך, סיבוב מושלם זה של גלגל הדהרמה היה בו משהו גבוה יותר; הוא היה כזה שהשאר פתח; הוא היה כזה שדורש פירוש נוסף; והוא היה כזה שיכול לשמש כבסיס לוויכוח.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་
པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུངས་ལས་
འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཐིག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་
པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ངོ་མཚར་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ་བྱང་བའི་དོན་ཅུང་པའི་
གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི།

ואז, הו המבורך, סובבת את גלגל הזהרמה בפעם השנייה, למען אלו שעלו, בשלמות, על הדרך הגדולה. בפעם הזאת הופעת כמי שמדבר על ריקות, ועשית זאת על ידי שצינית תחילה את העובדה שלאף דבר קיים לא יכול להיות שום טבע משל עצמו - ואז המשכת לעובדות ששום דבר לעולם לא יכול לגדול, ושום דבר לעולם לא יכול להיפסק, ושכל הדברים לא היו קיימים מלכתחילה, ושהכול, מעצם טבעו, כבר חלף לגמרי מעבר לעצור.

סיבוב זה של גלגל הדהרמה היה מדהים ביותר, ומעורר הערצה ביותר. הו, המבורך-גם לסיבוב זה של גלגל הדהרמה היה משהו גבוה יותר; הוא היה כזה שהותיר פתח [לדיון נוסף]; הוא היה כזה שדרש פירוש נוסף. והוא היה כזה שיכול לשמש כבסיס לוויכוח.

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དོ་བཤིན་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་
 པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ས་ནས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྒྱལ་ས་ལ་ལེགས་པར་
 རྒྱལ་པར་སྤྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་དོ་མཆོར་རྒྱ་དུ་སྤྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཏེ།

ואז, הו המבורך, סובבת את גלגל הדהרמה בפעם השלישית, והענקת לימוד לאלו שעלו, בשלמות, על כל אחת מהדרכים השונות: הסברת להם כיצד לעשות את ההבחנות הדקות.

זאת עשית על ידי שציינת תחילה את העובדה שלשום דבר קיים לא יכול להיות שום טבע משל עצמו, ואז המשכת לעובדות ששום דבר לא יכול בכלל לגדול; וששום דבר לא יכול בכלל להיפסק, ושמלכתחילה שום דבר לא היה קיים, ושהכול כבר חלף לגמרי מעבר לצער, מעצם טבעו.

גם סיבוב זה של הגלגל היה מדהים ומעורר הערצה.

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆེས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐྱབས་མ་མཆིས་པ་ངེས་
པའི་དོན་ལགས་ཏེ་རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

הו המבורך, סיבוב זה של גלגל ההרמה היה כזה שאין גבוה ממנו; הוא היה כזה שלא משאיר פתח. הוא היה כזה שיכול להתפרש כפשט. והוא היה כזה שלעולם לא יוכל לשמש כבסיס לוויכוח.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོའི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། དང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་
པའོ།།

שנית, הנה ההסבר הקצר שלנו על משמעות הסוּטְרָה. גם כאן יש שני חלקים:

1. הסבר קצר על משמעות מילות הסוטרה,
2. והסבר קצר על ההבחנות בין לימוד שהוא דרש ללימוד שהוא פשט.

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱར་བ་ལ་གནས་ནི་ཆོག་དང་པོས་བསྟན་ལ་གདུལ་བྱ་ནི་
 གཉིས་པས་སོ། །འཕགས་པའི་ཞེས་པ་ནས་བསྐྱར་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་ལོའི་ངོ་བོ་བསྟན་ནོ།
 །བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བརྩམས་ནས་བསྟན་པའོ། །ངོ་མཆར་
 སོགས་ནི་དེའི་བསྟན་པའོ། །དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ནི་ངེས་དོན་མིན་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲ་
 ན་མཆིས་པ་ནི་འདིའི་གོང་ན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའོ། །སྐབས་མཆིས་པ་ནི་འདི་ལས་
 སྐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་མི་སྟོན་ཞིང་ཡོད་པར་སྟོན་པས་བྱང་བའི་
 དོན་ནོ། །ཚུད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་གཞན་གྱིས་གཞིག་པར་བྱ་བ་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུད་པ་
 སྒྲ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་སྟོན་ཆོག་གིས་ལའད་དོ།

הנה החלק הראשון.

Wentsek מסביר את הניסוח של ציטוט זה מהסוּטרה באופן הבא.

החלק הראשון של הציטוט, אודות הסיבוב הראשון של גלגל הדהרמה, מתכוון לציין היכן סובב גלגל זה; ואז החלק השני התכוון לציין את סוגי התלמידים שעבורם הוא סובב. החלק על "הענקת הלימוד" בגלגל ש"מעולם לא סובב קודם לכן" על הנושא של "ארבע האמיתות הנאצלות" התכוון להעביר את עצם טבעו של סיבוב זה של הגלגל.

החלק אודות "הענקת הלימוד על הנושא של ארבע האמיתות הנאצלות" מיועד להעביר את הנושא שלורד בודהה דן בו בסיבוב זה של הגלגל. המשפט עם הביטוי "מדהים" וכולי מיועד לשבח סיבוב זה. הניסוח "סיבוב זה גם כן" מתכוון לציין שסיבוב שני זה אינו משהו שנוכל להתייחס אליו כפשט.

"שיש בו משהו גבוה יותר" מתכוון לומר שלסיבוב זה של הגלגל יש אחר הגבוה ממנו, במובן של היותו עוד יותר יוצא דופן. את המילה "פתח" יש לפרש כ"הזדמנות", במובן שקיים לימוד שהוענק באירוע שהיה יוצא דופן עוד יותר. אנו אומרים שלימוד הוא "משהו שעלינו להמשיך ולפרש" אם הוא לא מלמד ריקות. הלימוד מהווה בסיס לוויכוח במובן זה שאחרים עשויים להטיל בו ספק, ובגלל שהוא מספק בסיס לוויכוח לאלו שהם על דרך המאזניים.

༥༩ །མདོའི་དོན་ནི་དང་པོ་ནི་སྒྲུ་ན་སྦྱེ་འདིའི་གོང་ན་ངེས་དོན་གཞན་ཡོད་པའོ།།

הכוונה של ההתייחסות הראשונה של הסוטר בנקודה זו היא לומר שלחלק מהלימודים יש משהו שהוא

'גבוה מהם' במובן שיש לימודים אחרים שהם 'מעליהם', מכיוון שהם יכולים להילקח כפשוטם.

באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ
וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ
וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ

הכוונה של ההתייחסות השנייה היא שאנשים המקבלים לימודים מסוימים כמבטאים את מה שהם מתכוונים אליו משאירים בכך 'פתח' למתנגדים פילוסופיים לתקוף אותם. וזו למעשה כוונת המקור, בהתחשב בעובדה שאנו רואים גם את הניסוחים מהביאור הסיני מתורגמים כ"גורר התקפה של מתנגדים".

באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ

הכוונה של ההתייחסות השלישית היא שיש לימודים מסוימים שאותם איננו יכולים לקבל כפשוטם, ועלינו להמשיך ולפרש אותם.

באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ

הכוונה של ההערה הרביעית היא ללמד שאם המורה לא נתן בבירור הבחנות מסוימות לגבי לימוד מסוים, אם הוא לא אמר 'זאת הכוונה האמיתית' - אזי יתכן שיתעורר ויכוח, ויהיו אנשים שיטענו שהכוונה הייתה שונה.

באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ
באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ

אם ניקח את החלק של הסוּטְרָה המתיחס לסיבוב השני של הגלגל, מהמקום שבו היא הזכירה "ציינת תחילה" ועד ל-"לגמרי מעבר לצער, מעצם טבעו". כאן הכוונה לתאר את הנושא שבו דנים כדי לאפשר ללימוד להתקדם.

החלק על אלו השייכים ל "דרך" מסוימת וכולי מהווה תיאור של סוגי התלמידים שעבורם סובב הגלגל הספציפי.

באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ
באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ
באִתְּכֶם יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי ה' אֱלֹהֵינוּ

החלק שמזכיר "הופעת כמי שמדבר על ריקות" הוסבר בכמה ביאורים כמתייחס להעדר טבע עצמי לאובייקטים. אבל, בביאור הסיני הגדול אנחנו גם רואים את הביטוי "בדרך שלא הייתה מפורשת", וזה מבואר כמתכוון ל"הלימוד הזה אמנם קיים שם, אבל בצורה חבויה".

འགྲུར་ནི་དེ་ལེགས་ལ་དོན་ནི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་མ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་མིང་པ་ལས་བརྩམས་ནས་སྟོན་
པར་འདྲ་བ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་བར་པས་དོན་གྱི་ཡོད་མེད་སྟར་ལྟར་མ་སྤྱི་བས་མི་མངོན་པའི་
རྣམ་པས་ཞེས་གསུངས་ལ་ཐ་མས་སྤྱི་བས་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱི་བ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

מה באשר לאופן ההצגה של הגרסאות השונות?

שני סיבובי הגלגל האחרונים דומים בכך שלורד בודהה נותן את הלימוד שלו על ידי ציון העובדה שלשום דבר אין שום טבע משל עצמו. אלא שיש הבדל בין השניים מבחינת אופן ההצגה שלהם: הסיבוב האמצעי מלמד את התוכן שלו בדרך שהיא לא "מפורשת", זאת אומרת מבלי לערוך את ההבחנה בין דברים בעלי טבע משל עצמם וכאלה שלא, כפי שהוסבר לעיל. בעוד שהסיבוב האחרון מכונה "הסיבוב של ההבחנות הדקות" בדיוק משום שהוא עושה הבחנה זו.

སྤྱི་སྟོན་གསུམ་པ་སྤེན་ཆོག་གིས་གསུམ་པ་ལ་སྟོན་ནས་སྟོན་ཡོད་པ་སོགས་ལས་མ་བཤད་ཅིང་།
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡང་དག་བདེན་པའི་བཤད་པ་བཀོད་མིང་གྲུང་ལེགས་པར་མི་སྟང་བས་མ་བྱིས་ལ་
རང་གི་ལུགས་ནི་སྟུ་མ་ལྟར་རོ།།

המאסטר של שלושת האוספים של הלימוד, Wentsek, אינו מרחיב אודות הרעיון של "יש בו משהו גבוה יותר", מעבר לתיאור שהוא "משהו גבוה יותר לעומת הסיבוב השלישי של הגלגל, " וכדומה. המורה ההודי Yangdak Denpa אמנם הציע הסבר לנקודה זו בעבודתו, אבל מאחר שאין הוא נראה כהסבר טוב לא אחזור עליו כאן; את עמדתנו אנו כבר תיארנו קודם.

འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལ་བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བརྩམས་པ་བར་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྟེ་སྟུ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཉི་
གའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

הנושא שבו דן לורד בודהה בסיבוב השלישי של הגלגל דומה לזה של הסיבוב האמצעי. התלמידים של הסיבוב השלישי הם "אלו שעלו, באופן מושלם, על כל אחת מהדרכים השונות". הנקודה היא, שבעוד התלמידים של שני הסיבובים הקודמים של הגלגל משתייכים האחד לדרך הגדולה והשני לדרך הפחותה, הסיבוב השלישי מכוון לשניהם.

ལེགས་པར་སྤྱི་བ་ནི་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རི་རི་ལ་མཚན་གྱི་གསུམ་གསུམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་དང་དེ་ལ་དོན་གྱི་མིང་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྤྱི་བའོ།།

הביטוי "הבחנות דקות" כאן מתייחס לעובדה שניתן לקבוע את כל שלושת המאפיינים, כפי שהוזכר לעיל, עבור כל אחד מהאובייקטים השונים של קיום - לחומר פיזי או לכל אובייקט אחר. זה גם מתייחס לעובדה שהעדר טבע לאובייקטים מובחן לשלושה סוגים שונים המתייחסים לשלושת אלו.

הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים

הביטוי "סיבוב זה של הגלגל" כולל את כינוי השם של קירבה יחסית: "זה". הוא מתייחס לסיבוב גלגל הדהרמה שבו בוצעו ההבחנות הדקות – אותו הסיבוב של הגלגל שעליו מדובר מיד לאחר מכן. וזה מתייחס ל"ביאור הכוונה האמיתית", וכן ללימודים אחרים שעושים הבחנות דומות.

ואולם אין אנו מתייחסים לאותן הסטורות שלא עושות סוג זה של הבחנות - בין משהו שיש לו טבע משל עצמו או לא - כסטורות השייכות לסיבוב ספציפי זה של הגלגל, אפילו אם הן נאמרו על ידי לורד בודהה במהלך תקופת הלימוד האחרונה שלו.

הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים

גדולתו של סיבוב אחרון זה של הגלגל מצוינת בביטויים השונים כגון "זה שאין גבוה ממנו".

זאת משום שסיבוב זה של הגלגל הוא במיוחד מעורר הערצה, ומשום שאין שום לימוד שגבוה ממנו, "אין בו משהו גבוה יותר".

משום שלא יהיה לאחר מכן אירוע שבו יוענק לימוד נעלה יותר, וגם משום שעם סיבוב זה של הגלגל אין פתח לאחרים להקשות, הוא "לא משאיר פתח". משום שהוא מתייחס באופן מגדיר למה שקיים ולמה שאינו קיים, זהו סיבוב של הגלגל "שיכול להילקח כפשט", ושהוא לא לימוד שיכול לשמש כ"בסיס" למישהו להיכנס ל"וויכוח".

זהו האופן שבו Wentsek נותן את הביאור שלו. פרט לראשון מבין שני ההסברים של הביטוי "לא משאיר פתח" או "הזדמנות", המשמעות הבסיסית של השאר מתייחסת להפך מן המשמעויות שכבר מניתי לביטויים השונים המתחילים ב'ש' שיש בו משהו גבוה יותר'.

הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים
הַסְּחָרִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים הַלְּבָנִים

མདོ་སྤེའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སྟོན་པ་ས་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ཁས་པ་ས་བརྟགས་
ན་ཚེད་ས་མེད་པ་ལ་བྱའི་ཚེད་པ་གཞན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

יש פתח או הזדמנות לבקר את הכוונה של שתי הקבוצות הראשונות של הסטורות, אם לוקחים אותן כפשוטן. הסיבה שאין פתח או הזדמנות שכאלה בקבוצה זו היא שאנו יכולים לקחת את המילים כפשוטן; ואין צורך בפירוש נוסף.

המידה שיכול להתעורר ויכוח נוגעת לשאלה האם הנקודה שמלמדת הקבוצה הספציפית של הסוטרות היא אודות קיום או אי-קיום של טבע עצמי לדברים. לכן העדר "ויכוח" כאן מתייחס לשאלה האם, כאשר הוגה של ממש בוחן לימוד שמציג או שלא מציג דברים באופן זה, הוא ימצא איזושהי נקודה שעליה ניתן להתווכח. ואולם, "ויכוח" כאן הוא לא כל דבר שמישהו ימצא לנכון להתווכח עליו בהקשר ללימוד.

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה שישית: שיטות הפירוש השונות

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשוט, (Drang-ba, dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i btsan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 13a-14a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 31-34 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་དང་གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་
མིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་སྐྱེན་གཤམ་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
བཏགས་ལ། མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དང་བསྟན་ན་གསུམ་པ་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་འཁོར་
ལོ་ཞེས་བྱེད།

להלן החלק השני דלעיל: הסבר קצר על ההבחנה בין לימוד שהוא דרש ובין לימוד שהוא פשוט. הביאור הסיני מתייחס לסיבובים שונים אלו של הגלגל באופן הבא:

1. הראשון הוא "הסיבוב של הגלגל על ארבע האמיתות",
2. השני הוא "הסיבוב של הגלגל שבו שום דבר לא קיים לפי הגדרה",
3. והשלישי נקרא "הסיבוב של הגלגל על בירור האמת האולטימטיבית".

אך אם נלך עם המילים המדויקות של הסוטרה עצמה, הסיבוב השלישי יכונה בתור "סיבוב הגלגל של ההבחנות הדקות".

དེ་ལ་མདོ་འདིས་དང་ངེས་སུ་འཛེག་པའི་ཚུལ་ནི་ལེགས་པར་བྱེ་མ་བྱེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་ངེས་སུ་
འཛེག་པའི་གཞི་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་
དང་མིན་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་ཡོད་མིན་ལེགས་པར་བྱེ་བ་གསུམ་ཡིན་པ་ནི། མདོ་བྲེ་ལ་
འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་དང་དེའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། ཆོས་རིམ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་

གཞག་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཚུལ་ཞུས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་དུས་སྤུའི་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་ཞུས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

האופן שבו סוטרה ספציפית זו קובעת האם לימוד מסוים הוא פשט או דרש תלוי בשאלה האם היא עושה הבחנות דקות מסוימות או שלא. הדבר שלגביו אנו מנסים להחליט האם הוא דרש או פשט מורכב מכל שלושת הלימודים:

1. זה שבו נאמר באופן שווה לגבי כל האובייקטים הקיימים שיש להם איזה שהוא טבע משל עצמם, כזה שקיים לפי הגדרה;
2. זה שבו נאמר באופן שווה לגבי כל האובייקטים הקיימים שאין להם טבע שכזה;
3. וזה שבו נעשו ביניהם הבחנות דקות, אשר קבעו שלחלקם יש ולחלקם אין טבע שכזה.

העובדה ששלושת אלו הם הדבר שלגביו אנחנו מנסים לקבוע האם הוא דרש או לא, ברורה ביותר מתוך הנקודות הבאות:

1. מתוך העובדה שהן השאלה שבאמצעותה הבודהיסטוּוה מנסה לפסול חוסר עקביות כביכול, והן התשובה שניתנת, מתייחסות לקבוצות השונות של סוטרָה.
2. מתוך האופן שבו שלושת הסוגים של העדר טבע עצמי מוצגים עבור כל דבר קיים, ומתוך האופן שבו ההצהרה שלשום דבר אין טבע משל עצמו מוסברת במונחים של חלוקה זו,
3. ומתוך האופן שבו שלושת הסיבובים של הגלגל, כפי שאלו ניתנו במשך התקופות הספציפיות שלהם, נלקחים בשל כך בתור דרש או פשט.

དེའི་མྱིར་དུས་དང་པོར་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་
པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དུས་དང་པོར་གསུངས་ཚད་གྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་
ལ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུས་དང་པོར་མ་རྒྱ་མིར་ལྷ་སྟེ་ལ་གསུངས་སྐྱུ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ།
ཁྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུངས་པ་ལ་འདིར་དོགས་པ་གཅོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

לכן הדבר שמוצג בתור דרש בהקשר של הסיבוב הראשון של הגלגל הוא אותו הלימוד שמתייחס לתקופה ההתחלתית, ואשר מתחיל מארבע האמיתות הנאצלות ומציג קביעות כגון שכל הדברים הקיימים קיימים לפי הגדרה; ואולם, אין זה מתייחס לכל מה שלורד בודהה אמר במשך תקופה התחלתית זאת. לדוגמה, זכרו שבמשך תקופה התחלתית זאת הוא אמר דברים כגון עצתו לקבוצה של החמישה בוורנאסי, שבה הוא מפציר בהם "הקפידו ללבוש את הגלימה התחתונה בעיגול מסודר". זה איננו סוג הלימוד שבו אנו עוסקים כאן, הסוג שאותו עלינו לבחון כדי לגלות מה הייתה כוונתו.

དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བྱའི། རུས་གཉིས་པར་
གསུངས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་མ་བརྒྱུམས་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གིས་པ་ལྟར་གྱི་
དོགས་པ་མེད་པས་དེ་འདྲིར་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་མི་དགོས་སོ།།

בדומה לכך, הסיבוב השני של הגלגל מוגדר כאן בהתאם לשאלה האם לורד בודהה כלל קביעות כגון שלשום דבר אין טבע משל עצמו. ישנן קבוצות אחרות של סותרות שמשתייכות גם הן לתקופת הלימוד השנייה של לורד בודהה, אך לא נאמרו מנקודת המבט של העדר טבע עצמי לדברים וכדומה. אך כיוון שהלימוד בסותרות אלו אינו מן הסוג שלגביו עלולה לצוץ שאלה מן הסוג שעולה באותו חלק של הסוּטְרָה שבו הבודהיסטווה מנסה להבהיר מה שנראה לכאורה כחוסר עקביות, אין צורך להבהיר לגביהן האם יש לקחתן כדרש.

འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི་
 ཐམས་ཅད་མིན་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དཔེར་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདེའ་ཁར་
 འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་ཞིས་བྱ་བ་རུང་མཐུན་དུ་གྲགས་པ་གསུངས་ཀྱང་དེ་མདོ་འདིས་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་
 པ་མིན་པ་བཞིན་ལོ།

הסיבוב השלישי של הגלגל שמוסבר כפשט גם הוא מן הסוג שהוזכר קודם: לימוד שבו נעשות ההבחנות הדקות, ולא פשוט כל דבר שנאמר. עובדה זו מובהרת היטב בסוּטְרָה עצמה. לדוגמה, בסמוך לכניסתו לנירוונה הסופית שלו, לורד בודהה נתן לימוד המכונה "סיכום על לימודי המשמעת", על מה שהוא הצהיר בתור התנהגות הולמת לנזירים. זה אינו סוג הלימוד שסוּטְרָה זו מתארת כלימוד שיש לקחת כפשט.

མདོ་འདིས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་འདོད་ནས་ཆོས་འཁོར་གྱི་ངང་ངེས་བྱེ་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཆོས་རྣམས་
 ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་སྒྲིེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་
 བརྒྱུག་ནས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཞིས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལས་གྱི་དམིགས་
 པའི་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་ཏུ་དེའི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པར་བཞིན་ནས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་གཞིས་ངང་དོན་དང་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་སོ།

ניתן לשאול את השאלה הבאה:

מה הדבר שאותו מנסה סוּטְרָה ספציפית זו להשיג בשעה שהיא מנסה לסווג את הסיבובים השונים של הגלגל לכאלו שהם דרש וכאלו שהם פשט?

ראשית, הסוּטְרָה מבקשת למנוע מאיתנו לקבל כפשוטו את הלימוד שקובע שכל הדברים הקיימים קיימים לפי הגדרה, או ששום דבר לא קיים לפי הגדרה, מבלי לנסות להבחין בין הדברים. היא מבקשת ליידע אותנו שהמשגות לא קיימות לפי הגדרה, בעוד ששני הסוגים האחרים כן קיימים לפי הגדרה. לבסוף, היא מבקשת ללמד אותנו שאותה צורה של ריקות המיוצגת על ידי ההעדר של אותן המשגות בדברים שהם מותנים, היא האובייקט האולטימטיבי שנתפס באמצעות הדרך. זוהי לכן הסיבה שהסוּטְרָה מציינת ששני הסיבובים הראשונים של הגלגל הם דרש, והסיבוב האחרון הוא פשט.

དེའི་མྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་
དུ་བསྐྱབས་ནས་གཞན་སྤེའི་རིགས་ཅན་བདག་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་མྱིར་དུ་གསུངས་པ་
འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཅི་བཞིན་པར་འདོད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་
པའི་སྒོས་སྒོས་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་དོ་ཤྲོབ་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་བདེན་མི་བདེན་རྣམ་པར་སྤེལ་བ་ལྟར་པའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་དོན་དུ་འདོད་དོ།

בהינתן כל זה, יש שהשתמשו בדברי הסוטרס כדי לטעון שהיא מוכיחה שיש לקחת כפשוטו את כל מה שלורד בודהה לימד במשך כל התקופות של הלימוד. מה שאנשים אלו בעצם אומרים הוא שגם אותן הקביעות שלורד בודהה אמר כדי למשוך אנשים מדתות אחרות ושעדיין האמינו שלדברים יכול להיות איזשהו טבע עצמי, מהוות לימוד שאנו אמורים לקבל כפשוטו. הם גם אומרים שכל אובייקט, מלבד הטבע האמיתי של דברים, הוא לא יותר מאשר תעתוע פשוט של מצב תודעה שגוי, ושאינן בדברים אחרים אלו ולו שמץ זעיר של טבע עצמי. לבסוף הם אומרים שהמשמעות של 'ההבחנות הדקות' היא ההבחנה בין מה שקיים באמת ומה לא, במובן שהדבר היחיד שהוא אמיתי הוא הטבע האמיתי של דברים.

དེ་ལ་གཞན་དག་གིས་ནི་མ་དོ་འདིས་དྲང་ངེས་ཕྱི་བ་ལྟར་ཡིན་ན་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ས་སྒྲ་བ་ལྟར་འགྲུར་ཏེ་
སྒྲ་མ་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་སྒྲ་ཁི་བཞིན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་འགོ་ག་གོ

אחרים לעומתם חששו שאילו היו עושים את ההבחנות בין דרש ופשט באופן שבו סוטרס ספציפית זו מציעה, זה היה מחייב אותם לטעון את אותן הטענות של הקבוצה שהזכרנו כרגע. לכן הם דוחים את האספקט הזה של הסוטרס, באומרם ששיטה זו להבחנה בין הדרש והפשט לא יכולה להיות משהו שיש לקחת כפשוטו.

དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མདོ་འདིར་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྡོད་གི་དྲི་བ་ལྷུང་ལུགས་དང་དེ་ལ་སྟོན་པས་ལན་
བཏབ་ལུགས་དང་དེ་ལ་བཞིན་ནས་དྲང་ངེས་སུ་ཞིག་ལུགས་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བཏགས་པར་དྲང་ངེས་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པའི་སྐབས་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚུད་པར་སྤྱང་ངོ་།།

נראה שאף אחת משתי עמדות אלו לא בחנה בקפידה כיצד, בסוּטְרָה זו, הבוּדְהִיסְטוּוּה מעלה שאלות המבקשות להסביר את מה שנראה לכאורה כחוסר עקביות בין הסוּטְרָות השונות; או כיצד המורה נותן את תשובתו; או כיצד, בהתבסס על חילופי דברים אלו, נטען שלימודים מסוימים הם דרש, ואחרים הם פשט. הם פשוט נראים כטיעונים שונים שעוֹשִׂים את ההבחנה בין דרש ופשט בהתאם לתקופה המיוצגת על ידי הלימוד.

הקטע הבא לקוח מתוך "ניתוח ההבחנה בין דרש ופשט", ספר לימוד שבו משתמשים במנזר סרה-מיי הטיבטי ללימוד חומר זה. הוא נכתב על ידי **Kedrup Tenpa Dargye** (1493-1568), ונותן תחושה

טובה באשר למידת הפירוט שמעניקים ספרי הלימוד המנוזריים בנושאי הלימוד שלהם, וגם הרבה יותר מידע על שלושת הסיבובים של הגלגל בהקשר של האופן שבו יש לפרש את מה שהבודהה אמר. מוצגות כאן כמה מובאות דיאלקטיות אופייניות (מתוך דפים 1a-5a של טקסט המקור), ולאחריהן תשובה קצרה לשאלות שהועלו (מתוך דפים 9a-10a). הטקסט שהשתמשנו בו הוא המהדורה שמספרה בקטלוג האלקטרוני של ACIP הוא S0011.

༄། །མཁམ་གྲུབ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འདུན་བསྟན་དར་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་དང་ངེས་ལྷན་འབྲེད་གྱི་མཐའ་དཔྱད་བཞུགས་སོ།། །།

להלן מובא "ניתוח ההבחנה בין דרש ופישט", עבודתו של Gendun Tendarwa המזהיר, החכם, ובעל ההישגים, השור הגדול הצועד בראש העדר העצום של מאסטרס של הדהרמה.

༄། །ཀུལ་བའི་ཀུལ་ཚབ་བྱམས་མགོན་ཆེན་གྱི་།
 །ཀུལ་སྤུས་གཞིན་རྒྱུ་ལྷན་འཆང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།
 །ཀུལ་བའི་སྤུས་པོ་གྲུབ་ཐོགས་མེད་སོགས།
 །ཀུལ་བ་ཡབ་སྤུས་བཅས་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆོལ།།

אני קד ביראת כבוד לרגליהם
 של הבודהות המנצחים וכל ילדיהם;
 לאדון של הדהרמה, המגן האוהב, יורש המנצחים;
 למנג'ושרי בן המנצחים, שגופו לעולם צעיר;
 לנגארג'ונה ולאסנגה, בני המנצחים,
 וכן לכל שאר המאסטרס.

། །འདིར་གཉིས་པ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ།
 །སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། །དང་
 །པོ་ལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ལ།

הנה החלק השני [של ההצגה המסורתית על אמנות האינטרפרטציה]: דיון מפורט יותר אודות האופן שבו אנו מבארים את סיבובי גלגל הדהרמה במובן של הלימודים הפיזיים; כלומר, כיצד אנו מחליטים איזה לימוד הוא פשט, ואיזה הוא דרש.
 לחלק זה עצמו יש שתי חלוקות: הסבר על השיטה של אסכולת רק תודעה, והסבר על השיטה של אסכולת דרך האמצע. לראשון מבין הסברים אלו יש שלושה חלקים משלו.
 הנה הראשון שבהם.

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་གཅིག་ཅར་དང་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་མ་བསྐྱོར་བཟུང་ན།

נניח שמישהו בא וטוען:

שלושת הסיבובים לא סובבו בזה אחר זה, וגם לא בו זמנית.

འོན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་གྲིང་མ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

אז האם אתה טוען ששלושת הסיבובים לא התרחשו בזה אחר זה, וגם לא התרחשו בו-זמנית?

[מדוע אתה אומר זאת?]⁴

שכן זה מה שמשתמע מטענתך.

འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་ཅན་གང་རུང་གི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אני מסכים: טענתי היא ששלושת סיבובי הגלגל אינם אירועים שהתרחשו בזה אחר זה

וגם לא אירועים שהתרחשו בו-זמנית.]

אלא שאינך יכול להסכים, שכן הם בהחלט מסוגלים לתפקד בזה אחר זה או בו-זמנית.

མ་གྲུབ་ན། དེ་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་
གང་རུང་གི་དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

[זה לא נכון שהם מסוגלים לתפקד בזה אחר זה או בו-זמנית.]

הבה ניקח שלושה אלו.

הם לא מסוגלים לתפקד,

משום שהם לא מסוגלים לתפקד בזה אחר זה, וגם לא בו-זמנית.

[זה לא נכון שהם לא מסוגלים לתפקד.]

אבל כרגע הסכמת שזה נכון.

འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אז אני מסכים שהם לא מסוגלים למלא את תפקידם, בין בזה אחר זה, ובין בו-זמנית.]

אבל אתה לא יכול להסכים לזה, כי הם אכן מתפקדים.

⁴ הקטעים שבסוגריים המרובעים לא נמצאים בטקסט המקור, והם תגובות משוערות של היריב בפולמוס. הם נוספו בחסדו של גשה מייקל רואץ', שתרגם את הטקסט לאנגלית.

ཁ་ཅིག་ སྟོན་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱར་བྱེད་ན།

נניח שמיישהו בא וטוען:

כאשר מורנו סובב את גלגל הדהרמה שלוש פעמים, הוא סובב את כל הפעמים בבת אחת.

འོ་ན། སྟོན་པས་དག་སྟོང་དག་འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
མདོ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལུ་རྒྱུ་མས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱར་བྱེད་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

האם זה אומר שמורנו סובב את הגלגל על ידי שלימד בו בזמן את כל אחד מהבאים:

1. הסוטר שבה הוא אמר את אותן הקביעות המתחילות ב: "זוהי האמת הנאצלת של הסבל";
2. ההצגה הארוכה, הבינונית, והקצרה של שלמות החוכמה; ו
3. "הפרק שבקיש הבודהיסטויה בשם *Paramarta Samudgata*".

[מדוע אתה אומר זאת?]

שכן זה מה שמשתמע מטענתך.

འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དག་སྟོང་དག་འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
མདོ་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཙ་དགུ་ལོན་པའི་
རྗེས་སུ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱི་དེ་ལོ་བྱ་རྒྱུ་ཡུང་པོའི་རི་ལ་གསུངས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אז אני מסכים ששלושת אלו נלמדו בו בזמן.]

אלא שאינך יכול להסכים. הסוטר שבה לורד בודהה אמר את הקביעות המתחילות ב "זו היא האמת הנאצלת של הסבל" נאמרה 49 יום לאחר שמורנו העמיד פנים שהגיע להארה מלאה. וההצגה הארוכה, הבינונית, והקצרה של שלמות החוכמה - שלושת אלו - נאמרו בפסגת הנשרים, שנה לאחר שמורנו העמיד פנים שהגיע להארה מלאה, וכולי.

ཁ་ཅིག། བཙུག་ལྷན་འདས་གྲིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་གྲིས་
 བྱུང་བ་དང་། དུས་བར་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྲིས་བྱུང་བ་
 དང་། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་ལགས་ཕྱི་ཆོས་འཁོར་གྲིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན།

בניח שמישהו בא וטוען:

כל סוטר שזאמר על ידי המבורך במשך תקופת הלימוד הראשונה בהכרח שייכת לסיבוב הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות.

כל סוטרה שהוא אמר במשך התקופה השנייה [של הלימוד] בהכרח שייכת לסיבוב של הגלגל שבו הוא לימד ששום דבר לא קיים לפי הגדרה.

כל סוטררה שהוא אמר במשך התקופה האחרונה [של הלימוד] שייכת בהכרח לסיבוב של הגלגל שבו הוא עשה את ההבחנות הדקות.

འོན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོལ། དགོངས་འབྲེལ་ནས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཀྱིས་བྲུབ་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་
 དམ་བཅའ་འབད་པའི་སྤྱིར།

אם כך, האם זה נכון ש - אם משהו מהווה סוטרה שנאמרה על ידי המבורך במשך התקופה הראשונה – אז הוא בהכרח שייך לאותו סיבוב של הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, וכולי, כפי שתואר במפורש ב"ביאור הכוונה האמיתית"?

[מדוע אתה אומר זאת?]

כי זה מה שמשתמע מטענתך.

འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་ཙམ་གྱི་
ལྷོ་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

[אני מסכים שזה נכון ש - אם משהו מהווה סוטרה שנאמרה על ידי המבורך במשך התקופה הראשונה – אז הוא בהכרח שייך לאותו הסיבוב של הגלגל שבו שהוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, וכולי, כפי שתואר במפורש ב"ביאור הכוונה האמיתית".]

אלא שאינך יכול להסכים, מכיוון שכפי שתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית", הזמנים שבהם לורד בודהה סובב את גלגל הזהרמה לא מוגדרים אך ורק על בסיס התקופה שבה הם התרחשו.

ཁ་ཅིག །བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་ལོ་
 དང་པོས་བྱུང་པ་དང་། །དུས་བར་པར་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་ལོ་བར་པས་
 བྱུང་པ་དང་། །དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ་
 ཟེར་ན།

בניה שמישהו בא וטוען ש:

כל הלימודים הגבוהים שנאמרו על ידי המבורך במשך התקופה הראשונה, בהכרח שייכים לסיבוב הראשון של הגלגל.

כל אלו שנאמרו במשך התקופה האמצעית, בהכרח שייכים לסיבוב האמצעי של הגלגל.

וכל אלו שנאמרו במשך התקופה האחרונה בהכרח שייכים לסיבוב האחרון של הגלגל.

འོན། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་ན། དགོངས་འབྲེལ་ནས་
དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དུས་དང་
པོར་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོས་བྱུང་པའི་སྤྱིར།

אם כך, האם זה בהכרח נכון שאם משהו מהווה את אחת הסטרות שלורד בודהה אמר במשך התקופה הראשונה, אז הוא שייך לסיבוב הראשון של הגלגל כפי שתואר במפורש ב"ביאור הכוונה האמיתית"?

[מדוע אתה אומר זאת?]

מכיוון שכל הלימודים הגבוהים שהמבורך לימד במשך התקופה הראשונה בהכרח שייכים לסיבוב הראשון של הגלגל.

འདོད་ན། དགོ་སྒོར་དག་ཤམ་ཐབས་དང་ཆོས་གོས་སྒྱུ་མ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྒྲབ་པར་བྱའོ།
 ཁྱིམ་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར།

נניח שאתה מסכים [שזה בהכרח נכון שאם משהו מהווה את אחת הסטרות שלורד בודהה אמר במשך התקופה הראשונה, אז הוא שייך לסיבוב הראשון של הגלגל כפי שתואר במפורש ב"**ביאור הכוונה האמיתית**".].

הבה ניקח את הסוטר שבה לורד בודהה אומר, "הו נזירים! עליכם לשמור על הכלל של לבישת הגלימה התחתונה והגלימה העליונה באופן שיהיו סדורות יפה בעיגול סביב גופכם".

האם זו [סוּטְרָה הַשִּׁיכָּת לַסִּיבּוּב הָרָאשׁוֹן שֶׁל הַגִּלְגָּל]?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שזוהי [אחת מהסטרות שלורד בודהה אמר במשך התקופה הראשונה].

འདྲི་ན། བདེན་བཞི་གང་ཡང་རྩལ་བ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར།

אני מסכים [שהסוטר בה לורד בודהה אומר, "הו נזירים! עליכם לשמור על הכלל של
לבישת הגלימה התחתונה והגלימה העליונה באופן שיהיו סדורות יפה בעיגול סביב
גופכם" היא סוטר שהשייכת לסיבוב הראשון של הגלגל].

אם כך, האם אתה טוען שזוהי סוטר המבטאת את המסר שלה תוך שהיא לוקחת אחת או יותר מארבע
האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שלה?

འདྲི་མི་རྣམས་ཀྱི། བསྟན་བྱུང་མ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

אני מסכים [שהסוטר שבה לורד בודהה אומר, "הו נזירים! עליכם לשמור על הכלל
של לבישת הגלימה התחתונה והגלימה העליונה באופן שיהיו סדורות יפה בעיגול סביב
גופכם" היא סוטר המבטאת את המסר שלה תוך שהיא לוקחת אחת או יותר מארבע
האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שלה].

אלא שאינך יכול להסכים, שכן זוהי סוטר המבטאת רק כללים מסוימים ותו לא.

གལ་ཏེ་རྩ་བའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་མ་བྱལ་ན། འོ་ན། གཞུངས་རྒྱལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་
ཕོ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་ཕོས་བྱལ་པར་ཐལ། མ་བྱལ་པ་དེའི་ཕྱིར།

נניח שאתה עונה "זה לא בהכרח נכון" לטענה הראשונה של ההכרח; [זאת אומרת, אתה עונה, "זה לא
בהכרח נכון שהסוטר שבה לורד בודהה אומר, 'הו נזירים! עליכם לשמור על הכלל של לבישת הגלימה
התחתונה והגלימה העליונה באופן שיהיו סדורות יפה בעיגול סביב גופכם' היא סוטר המבטאת את
המסר שלה תוך שהיא לוקחת אחת או יותר מארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שלה."]

יוצא שאתה טוען שאם משהו שייך לסיבוב הראשון של הגלגל כפי שהוא מתואר ב"מלך המנטרות" –
אז הוא בהכרח שייך לסיבוב הראשון של הגלגל?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שלפי דבריך, זה לא בהכרח נכון [שהסוטר שבה לורד בודהה אומר "הו נזירים! עליכם לשמור על
הכלל של לבישת הגלימה התחתונה והגלימה העליונה באופן שיהיו סדורות יפה בעיגול סביב גופכם" היא
סוטר המבטאת את המסר שלה תוך שהיא לוקחת אחת או יותר מארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא
העיקרי שלה].

འདྲི་ན། ཡུམ་རྒྱས་པའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ནི་དགྲར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
འཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་བསྒྲིད་པའི་མདོ་ཚས་ཅན། འཁོར་ལོ་དང་ཕོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུངས་རྒྱལ་
ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་ཕོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אם כך אני מסכים שאם משהו שייך לסיבוב הראשון של הגלגל כפי שהוא מתואר
ב"מלך המנטרות", אז הוא בהכרח שייך לסיבוב הראשון של הגלגל.]

נניח שאתה אכן מסכים.

הבה ניקח אם כן את המילים הבאות הלקוחות מתוך הסותרות, אשר נמצאות בגרסה הארוכה של "אם
הבודהות", ומיועדות לעורר שאט-נפש מגלגל הסבל: "חשוב על גופך כעל האויב".

האם אתה טוען, שהן שייכות לסיבוב הראשון של הגלגל?

[מדוע אתה אומר זאת?]

מכיוון שלפי המתואר ב"מלך המנטרות" הן אכן שייכות לסיבוב הראשון של הגלגל.

འདི་མི་རྒྱུ་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שמילים אלו של סוטרה שייכות לסיבוב הראשון של הגלגל כפי
שהוא מתואר ב"מלך המנטרות"]
זה ועוד איך נכון, כי הדוגמה שלנו היא בדיוק כזו.

འདི་མི་རྒྱུ་ཏེ། ཡུམ་རྒྱལ་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אם כך אני מסכים שמילים אלו של סוטרה שייכות לסיבוב הראשון של הגלגל כפי
שהוא מתואר ב"מלך המנטרות"]
אלא שאינך יכול להסכים, כי אלו הן מילים של סוטרה הבאות מה"אם של הבודהות" הארוכה יותר.

ཁ་ཅིག་། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་
པའི་མདོ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ། བཀའ་བར་པ་མཆན་
ཉིད་མེད་པའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆེད་དུ་བའི་འདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་
རྒྱལ་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་ཕྱིའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན།

נניח שמישהו בא וטוען:

ההגדרה של השלב הראשון של הלימוד, הסיבוב של הגלגל שבו לורד בודהה לימד את
ארבע האמיתות הנצלות, היא: "אלו הן אותן הסותרות שלורד בודהה אמר ושנועדו
בעיקר לסוג מסוים של תלמידים - אלו השייכים לדרך הפחותה."

ההגדרה של השלב האמצעי של הלימוד, הסיבוב של הגלגל בו לורד בודהה לימד ששום
דבר לא קיים לפי הגדרה, היא: "אלו הן אותן הסותרות שלורד בודהה אמר ושנועדו

בעיקר לסוג מסוים של תלמידים - אלו השייכים לדרך הגדולה, ושהם בעלי יכולות גבוהות. "

ההגדרה של השלב האחרון של הלימוד, הסיבוב של הגלגל שבו לורד בודהה לימד את ההבחנות הדקות בין שלושת המאפיינים, היא: "אלו הן אותן הסוטרות שלורד בודהה אמר ושנועדו בעיקר לסוג מסוים של תלמידים - אלו השייכים לדרך הגבוהה, ושהם בעלי יכולות פחותות יותר."

བཅཱ་ལྷན་འདས་གྱིས་ལྷ་སྒྲེ་ལ་དག་སྒྲོང་དག་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ།
ཁྱིས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར།

הבה ניקח אם כן את הסוטרה שבה המבורך אומר לקבוצה של החמישה, "הו נזירים! עליכם לשמור על הכלל של לבישת הגלימה התחתונה והגלימה העליונה באופן שיהיו סדורות יפה בעיגול סביב גופכם. "

האם אתה טוען שזוהי דוגמה למה שאתה מגדיר במקרה הראשון לעיל?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שזו דוגמה למשהו שמתאים להגדרה הראשונה שלך.

དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שסוטרה זו היא דוגמה למשהו שמתאים להגדרה הראשונה שלנו.]

זה ועוד איך נכון, משום שזוהי סוטרה של הדרך הפחותה.

འདོད་ན། བདེན་བཞི་གང་ཡང་རུང་བ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

[אם כך אני מסכים שסוטרה זו היא דוגמה למשהו שמתאים להגדרה הראשונה שלנו.]

נניח שאתה אכן מסכים.

אז האם זוהי סוטרה המבטאת את המסר שלה תוך שהיא לוקחת אחת או יותר מארבע האמיתות הנמצלות בתור הנושא העיקרי שלה?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שהסכמת.

འདོད་མི་རྣམས་ཉི། གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

אלא שאינך יכול להסכים, כי כבר הפרכנו את הרעיון הזה קודם.

གཞན་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཁས་དཔལ་འདོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལུས་ཀྱི་ལཱ་ཆེས་ཅན།
མཆོན་བྱ་བར་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་བར་པ་དེའི་ཕྱིར།

הבה ניקח, כדוגמה נוספת, את "*הפרק שביקש הבודהיסטויה Paramarta Samudgata*".
האם אתה אומר שזוהי דוגמה למה שאתה מגדיר במקרה האמצעי לעיל?
[מדוע אתה אומר זאת?]
משום שזו דוגמא למשהו שמתאים להגדרה האמצעית שלך.

དེར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שעבודה זו היא דוגמה למשהו שמתאים להגדרה האמצעית שלנו].
זה ועוד איך נכון, כי התלמידים המסוימים שלימוד ספציפי זה נועד להם, היו כאלו השייכים לדרך
הגדולה, ושהם בעלי יכולות גבוהות יותר.

མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆེས་ཅན། བྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྐུ་མཁས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שהתלמידים המסוימים שלימוד ספציפי זה נועד להם היו אלו
השייכים לדרך הגדולה, ושהם בעלי יכולות גבוהות יותר].
נניח שאתה אומר שזה לא נכון.
הבה ניקח את התלמידים המסוימים שעבורם נועד לימוד זה.
הם ועוד איך תלמידים השייכים לדרך הגדולה, ובעלי יכולות גבוהות יותר,
כי הם שייכים לאסכולת רק תודעה.

མ་གྲུབ་ན། བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཁས་དཔལ་འདོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལུས་ཀྱི་ལཱ་ཆེས་ཅན། བྱོད་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སྐུ་མཁས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྐུ་མཁས་ཅམ་པའི་མཛོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שהתלמידים המסוימים שלהם נועד לימוד זה שייכים לאסכולת דרך
האמצע].
נניח שאתה אומר שזה לא נכון.

הבה ניקח אם כן את "*הפרק שנתבקש על ידי הבודהיסטויה Paramarta Samudgata*".
התלמידים המסוימים שעבורם נועד לימוד זה הם ועוד איך שייכים לאסכולת "רק תודעה",
מכיוון שזו סוטרות של אסכולת רק תודעה.

ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དཀའ་ཐ་མ་ལེགས་ཕྱི་ཚེས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אם כך אני מסכים לטענה המקורית שלך: "הפרק שבביקש הבודהיסטווא

Paramarta Samudgata" הוא דוגמה למה שהגדרנו במקרה האמצעי לעיל].

אבל אינך יכול להסכים, כי היא שייכת לשלב האחרון של הלימוד, לסיבוב הגלגל שבו לורד בודהה לימד את ההבחנות הדקות.

གཞན་ཡང་། དེ་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྒྲུའོ།

בנוסף לכך, הבה ניקח שוב את אותו הדבר.
האם אתה טוען שהוא תואם להגדרה האחרונה?
שכן זוהי דוגמה לדבר האחרון שניסית להגדיר.
הנימוק כאן הוא קל.

ཁ་ཅིག །དགོངས་འགྲུལ་ནས་དངོས་སུ་གསུང་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་
འཛོམས་ཟེར་ན།

נניח שמישהו בא וטוען:

שלושת סיבובי הגלגל המתוארים במפורש ב"ביאור הכוונה האמיתית" לא נקבעים
בהתאם לתקופה שבה הם לומדו.

དེ་འཛོམས་པར་ཐལ། དག་སྒོར་དག་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་མདོ་འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་འཛོམས་བྱེད་ཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འདིན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་མི་འཛོམས། སྒོར་ཉིད་
དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་བར་པ་མཚན་
ཉིད་མེད་པའི་ཚེས་འཁོར་དུ་ཡང་མི་འཛོམས་པའི་ཕྱིར།

הם ועוד איך נקבעים באופן זה, כי:

1. יש משהו שמאפשר לנו לקבוע שהסוטרה הכוללת את השורה "הו נזירים, זוהי האמת
הנאצלת של הסבל" וכולי שייכת לסיבוב הראשון של הגלגל. וגם

2. זה לא נכון שאנחנו מזהים משהו כשייך לסיבוב הראשון של הגלגל אך ורק על בסיס
היותו סוטרה הלוקחת את ארבע האמיתות הנאצלות כדי לבטא את הנושא העיקרי

שאותו היא מלמדת; וזה גם לא נכון שאנחנו מזהים משהו כשייך לסיבוב האמצעי של הגלגל, שבו לורד בודהה לימד ששום דבר לא קיים לפי הגדרה, אך ורק על בסיס היותו סוטרות הלוקחת את הרעיון של ריקות בתור הנושא העיקרי שאותו היא מלמדת.

དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[הנימוק הראשון שלך דלעיל איננו נכון: זה לא נכון לומר שיש משהו שמאפשר לנו לקבוע שהסוטרות הכוללת את השורה "הו נזירים", זו היא האמת הנאצלת של הסבל" שייכת לסיבוב הראשון של הגלגל.]

הנימוק הראשון הוא ועוד איך נכון, מכיוון שסוטרות זו היא דוגמה לסיבוב הראשון של הגלגל.

ཕྱི་མ་གཉིས་མ་གྲུབ་ན། ཡུམ་བར་མའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད། །གཟུགས་སྒྲིང་པ་དང་བདག་མིད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་ཆོས་ཅན།
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אם כך הנימוק השני שלך דלעיל איננו נכון: זה לא נכון לומר שאיננו מזהים משהו כשייך לסיבוב הראשון של הגלגל אך ורק על בסיס היותו סוטרות הלוקחת את ארבע האמיתות הנאצלות כדי לבטא את הנושא העיקרי שהיא מלמדת; וזה גם לא נכון שאיננו מזהים משהו כשייך לסיבוב האמצעי של הגלגל אך ורק על בסיס היותו סוטרות שלוקחת את הרעיון של ריקות כנושא העיקרי שהיא מלמדת.]

נניח שאתה טוען שהנימוק השני דלעיל אינו נכון.

הבה ניקח את מילות הסוטרות הבאות, הנמצאות ב"אם של הבודהות באורך הבינוני":

חשבו על חומר פיזי אך ורק כעל דבר משתנה. חשבו על חומר פיזי אך ורק כעל דבר שהוא ריק וחסר עצמיות.⁵

אז האם הן שייכות לשלב הראשון של הלימוד, לסיבוב הגלגל שבו לורד בודהה לימד את ארבע האמיתות הנאצלות?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שאלו הן מילים של סוטרות הלוקחות את ארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שאותו הן מלמדות.

དེར་ཐལ། མཛོན་རྟགས་རྒྱན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་

⁵ בצייטוט זה מוזכרים כמה מן האספקטים של ארבע האמיתות הנאצלות.

པར་བྱ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שאלו הן מילים של סוטרות הלוקחות את ארבע האמיתות הנאצלות
כדי לבטא את הנושא הראשי שאותו הן מלמדות.]

זה ועוד איך נכון, משום שהמילים הבאות של ביאור קלאסי מתוך "עטרת התובנות" לוקחות את ארבע
האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שאותו הן מלמדות:

דע דרך זו של חוכמה
בדרכם של המאזינים,
שבה נתפסים האספקטים
של ארבע האמיתות הנאצלות
ואין דבר שאותו הם רואים.

དེར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་གཞུང་ཚིག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שמילים אלו של ביאור קלאסי לוקחות את ארבע האמיתות הנאצלות
כדי לבטא את הנושא העיקרי שאותו הן מלמדות.]

זה ועוד איך נכון, שכן זהו אכן קטע של מילים שהוא חלק מ"עטרת התובנות" ושלוקח את ארבע
האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שאותו הוא מלמד.

དེར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שקיים קטע של מילים שהוא חלק מ"עטרת התובנות" ושלוקח את
ארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שאותו הוא מלמד.]

זה ועוד איך נכון, משום ש"עטרת התובנות" לוקחת את ארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי
שאותו היא מלמדת.

མ་བྱལ་ན། འགལ་ལོ།

[זה לא בהכרח נובע שאם "עטרת התובנות" לוקחת את ארבע האמיתות הנאצלות כדי
בתור הנושא העיקרי שאותו היא מלמדת, אז חייב שיהיה קטע של מילים שהוא חלק
מעבודה זו ושלוקח את ארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שאותו הוא
מלמד.]

נניח שאתה אומר שזה לא בהכרח נובע; זה לכשעצמו יהווה סתירה.

ཕུ་བར་འདྲེན་མི་རྒྱུས་ཏེ། ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཚེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אם כך אני מסכים לטענה המקורית שלך: המילים האלו של סוטרה מתוך "האם של הבודדות באורך הבינוני" אכן שייכות לשלב הראשון של הלימוד, לסיבוב של הגלגל שבו לורד בודהה לימד את ארבע האמיתות הנאצלות.]

אלא שאינך יכול להסכים לטענה המקורית שלנו,

שכן אלו הן מילים של סוטרה מתוך "האם של הבודדות באורך הבינוני".

གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷན་གྱི་ལཱ་ཆོས་ཅན།
བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

בנוסף לזה, הבה ניקח את "הפרק שביקש הבודהיסטויה *Paramarta Samudgata*".
האם הוא שייך לשלב האמצעי, לסיבוב הגלגל שבו לורד בודהה לימד ששום דבר לא קיים לפי הגדרה?
משום שזו סוטרה שלוקחת את המושג של ריקות בתור הנושא העיקרי שאותו היא מלמדת.

དེར་ཐལ། ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་
དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שה "הפרק שביקש הבודהיסטויה *Paramarta Samudgata*"
הוא סוטרה הלוקחת את המושג של ריקות בתור הנושא העיקרי שאותו היא מלמדת].
זה ועוד איך נכון, משום שזאת סוטרה שהנושא העיקרי שהיא מלמדת הוא העובדה שהמשגות – בין אם
הן קשורות לטבע הבסיסי של דבר או שהן קשורות לפרט כלשהו של הדבר – לא קיימות לפי הגדרה.

དེར་ཐལ། དེས་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་
གྲུབ་པ་དེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་གསུམ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་
པའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר ש"הפרק שביקש הבודהיסטויה *Paramarta Samudgata*" היא
סוטרה שהנושא העיקרי שהיא מלמדת הוא העובדה שהמשגות, בין אם הן קשורות
לטבע הבסיסי של דבר ובין אם הן קשורות לפרט כלשהו של הדבר, לא קיימות לפי
הגדרה.]

זה ועוד איך נכון, משום שזוהי סוטרה שהנושא העיקרי שהיא מלמדת – העובדה שהמשגות לא קיימות
לפי הגדרה, בין אם הן המשגות הקשורות לטבע הבסיסי של דבר או שהן קשורות לאיזה פרט של הדבר –
ממחיש למה לורד בודהה התכוון באמת כשציין, בגרסאות הארוכה, הבינונית, והקצרה של "האם של

הבודדות", שכל הדברים הקיימים הם באופן מוחלט חסרי כל טבע משל עצמם.

דִּרְשָׁא | דִּרְשָׁא אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא
 אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא

[זה לא נכון לומר כך.]

זה ועוד איך נכון, משום שסוטרס מסוימת זו אכן מבטאת, באופן ישיר, את הכוונה האמיתית המסוימת שהייתה ללורד בודהה כשאמר, בגרסאות הארוכה, הבינונית, והקצרה של "האם של הבודדות" - שכל הדברים הקיימים הם באופן מוחלט חסרי כל טבע משל עצמם.

אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא

[אם כך אני מסכים לטענה המקורית שלך: זה נכון לומר שה "הפרק שביקש
 הבודהיסטויה Paramarta Samudgata" שייך לשלב האמצעי של סיבוב הגלגל
 שבו לורד בודהה לימד ששום דבר לא קיים לפי הגדרה.]

אלא שאינך יכול להסכים, כי היא שייכת לשלב האחרון של הלימוד, לסיבוב הגלגל שבו לורד בודהה לימד את ההבחנות הדקות.

אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא
 אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא

כאשר אנו מנסחים את עמדתנו ששלושת סיבובי הגלגל, כפי שתוארו באופן ישיר ב"ביאור הכוונה האמיתית", נקבעים על ידי כל שלושת הקריטריונים - בהתאם לתקופה שבה הם לומדו, בהתאם לתלמידים שלהם נועד הלימוד, ולפי הנושא בו הם דנים - יכול מיישהו אחר לבוא ולטעון:

דִּרְשָׁא אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא
 אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא
 אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא
 אֲגִידָא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא דְּבִרְשָׁא

אבל האם אין זה נכון ששלושת אלו לא נקבעים לפי התקופה שבה הם לומדו?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שב 'תמצית ההסבר הטוב' נאמר:

כאשר "ביאור הכוונה האמיתית" דן בשלושת השלבים של סיבוב

הגלגל, הוא לא קובע אותם לפי סוג התלמידים שנאספו לשמוע את הלימוד, ולא לפי התקופה בחיי המורה שבה הוא נתן את הלימוד, ולא לפי השאר; במקום זאת, הוא מגדיר אותם לפי הנושא העיקרי של הלימוד הספציפי. כל זה מתקשר להסבר של המשמעות של דברינו, בשעה שאנו אומרים שלשום דבר אין טבע משל עצמו...

ཟེར་ན་སྐྱོན་མིང་དེ། དེའི་དོན་ནི། ཏུས་ཁོན་དང་། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཁོན་དང་།
བཟོད་བྱ་ཁོན་འོས་མི་འཛེག་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

אלא שאין כאן שום בעיה, שכן הקטע הספציפי ההוא ב"תמצית" בא לומר שהשלבנים הללו לא נקבעים רק לפי התקופה, או רק לפי סוג התלמידים שלהם הם נועדו, או רק לפי הנושא שבו הם דנים.

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་ཏུས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་
འཛེག་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། ལུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཏུས་ཀྱི་རིམ་
པའི་སྐྱོན་ས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐར་བའི་དྲང་ངེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་
སྟོན་པ་ལ་ཁྱུས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

נניח שזה לא היה המקרה. אז האם אתה טוען ששלושת סיבובי הגלגל, כפי שהם מתוארים באופן ישיר ב"ביאור הכוונה האמיתית", נקבעים לפי התקופה שבה הם לומדו?

[מדוע אתה אומר זאת?]

משום שתמצית ההסבר הטוב אומר את הדברים הבאים:

אופן זה שבו אנו מדברים על שלושת סיבובי הגלגל ההיסטוריים בתור דרש או כפשוט, נקודה זו שאליה אנו מגיעים כמסקנה ממה שקדם, נאמרת למורה על ידי הבודהיסטווא
Paramarta Samudgata במילים הבאות מתוך "ביאור הכוונה האמיתית"...

ཁ་ཅིག་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། དང་པོར་ལྷ་ར་ཁ་སེར་གང་ཟག་གི་བདག་མིང་པ་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྟུང་ཤས་གཅིག་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཞག་གཅིང་།
བདེན་པར་གྲུབ་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོར་གཅིག་གོ། དེ་ནས་ནུམ་དབྱེ་མ་མཛད་པར་ཕུང་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞག་གི་སྟོར་གཅིག་གོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན།

נניח שמיישהו בא וטוען:

הקטע הבא מתוך "תמצית ההסבר הטוב" מציג את האופן שבו קבוצת המסקנה של אסכולת דרך האמצע מסבירה כיצד להחליט האם משהו שלורד בודהה לימד הוא פשט או דרש:

ישנו אוסף אחד של הלימוד שבו, בהתחלה, בוורנאסי, לורד בודהה אמר שלאדם אין כל טבע עצמי; ואז הוא שלל שמהו יכול להיות קיים באמת באמצעות מספר קטן מאוד של אובייקטים, כגון חלקי האדם וכך הלאה; ואז קבע פעמים רבות שמהו יכול להיות קיים באמת.

ישנו אוסף אחר של הלימוד שבו הוא לא עשה אף אחת מן ההבחנות הללו, ושלל שכל אובייקט, בין אם הוא חלקי האדם או כל דבר אחר, יכול שיהיה לו איזשהו קיום אמיתי משל עצמו...

དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་
གཏན་ལ་འབྲེལ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

אלא שזה לא יכול להיות נכון,

שכן זהו החלק שבו ג'ה צונגקאפה מתאר את העמדה הייחודית של אסכולת רק תודעה כיצד להחליט האם משהו שלורד בודהה לימד הוא פשט, או שהוא דרש.

བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་གཏན་ལ་
འབྲེལ་པའི་སྐབས་སུ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སྐབས་
དོན་འཛེལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

[זה לא בהכרח המקרה שאם זהו קטע שבו ג'ה צונגקאפה מתאר את העמדה הייחודית של אסכולת רק תודעה כיצד להחליט האם דבר-מה שלורד בודהה לימד הוא פשט או דרש, אז הוא לא יכול להיות החלק שבו הוא מציג כיצד קבוצת המסקנה של אסכולת דרך האמצע מכריעה לגבי אותה השאלה.]

זה ועוד איך חייב להיות נכון,

שכן אילו היה ג'ה צונגקאפה מציג כיצד קבוצת המסקנה מכריעה בשאלה של מהו פשט ומהו דרש בדיוק באותו הקטע שבו הוא מציג את העמדה הייחודית של אסכולת רק תודעה בנוגע לאותה השאלה, אז הוא היה עושה את השגיאה של בלבול בין הסעיפים השונים בדבריו.

ཁ་ཅིག། གསུང་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགུས་ཤོར་བ་ཡིན་ཟེར་ན།

נניח שמישהו חוזר עם הטענה הנגדית הבאה:

בחלק ספציפי זה, ג'ה צונגקאפה גלש חזרה לעמדתה של קבוצת המסקנה.

דִּבְרֵי אֱשֶׁר יִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ
 בְּהַשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל הַזֶּה לְכָל הָעָם
 וְלִבְכָּל הָאָדָם וְלִבְכָּל הַבְּרִיָּה
 וְלִבְכָּל הַבְּהֵמָה וְלִבְכָּל הַרֶמֶשׂ
 וְלִבְכָּל הַחַי וְלִבְכָּל הַמָּוֶת

אלא שזה לא יכול להיות נכון, משום ש

1. הטקסט "התמצית על איך להבחין בין הפשט והדרש" נכתב כדי להסביר כיצד נוכל לבחון את מילתם הנעלה של הבודות המנצחים ולהגיע למסקנה לגבי דיוקה המושלם;
2. יהיה זה בלתי אפשרי שאדם המבצע חקירה ממצה ומושלמת של מילה נעלה זאת יתבלבל בין הסעיפים השונים כשהוא מגיע לחלק שבו הוא מסביר את עמדת האסכולות של הדרך הגדולה.

אֲנִי הָיִיתִי בְּתוֹךְ הָעָם וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ
 בְּהַשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל הַזֶּה לְכָל הָעָם
 וְלִבְכָּל הָאָדָם וְלִבְכָּל הַבְּרִיָּה
 וְלִבְכָּל הַבְּהֵמָה וְלִבְכָּל הַרֶמֶשׂ
 וְלִבְכָּל הַחַי וְלִבְכָּל הַמָּוֶת

נניח שמישהו בא וטוען:

הנה מה שג'ה צונגקאפה באמת התכוון לומר בקטע מסוים זה של עבודתו. בשלב הראשון של הלימוד כפי שהוא מתואר באופן מפורש במסקנה הראשונה [של חילופי הדברים] - בסיבוב הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות - לורד בודהה ציין במפורש את העובדה שכל הדברים הנגרמים קיימים באמת; הוא גם ציין, באופן מפורש, את העובדה שאין שום דבר שלא נגרם ושיש לו איזשהו קיום אמיתי.

אֲנִי הָיִיתִי בְּתוֹךְ הָעָם וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ
 בְּהַשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל הַזֶּה לְכָל הָעָם
 וְלִבְכָּל הָאָדָם וְלִבְכָּל הַבְּרִיָּה
 וְלִבְכָּל הַבְּהֵמָה וְלִבְכָּל הַרֶמֶשׂ
 וְלִבְכָּל הַחַי וְלִבְכָּל הַמָּוֶת

אם כן, האם זה בהכרח נכון שבשלב הראשון של הלימוד כפי שהוא מתואר באופן מפורש במסקנה הראשונה [של חילופי הדברים] - בסיבוב הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות - לורד בודהה ציין במפורש את העובדה שהעובדה שחומר פיזי הוא הדבר שהמונח "חומר פיזי" מתייחס אליו, הוא משהו שאין לו קיום אמיתי?

[מדוע אתה אומר זאת?]

כי לפי מה שאתה אומר, הוא ציין - במפורש - את העובדה שאין דבר שאינו נגרם ושיש לו איזשהו קיום אמיתי.

འདོད་ན། དེས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མདོ་སྟེ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
དེའི་ཕྱིར།

[במקרה זה אני מסכים שזה בהכרח המקרה שבשלב הראשון של הלימוד כפי שהוא מתואר במפורש במסקנה הראשונה - בסיבוב של הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות - לורד בודהה ציין במפורש את העובדה שהעובדה שחומר פיזי הוא מה שהמונח "חומר פיזי" מתייחס אליו, היא משהו שאין לו קיום אמיתי.]

בנייה שאתה כן מסכים.

אז האם זה אפשרי שלורד בודהה תיאר דברים באופן זה תוך שהוא מכון את הסברו לתלמידים מסוימים - לאלו השייכים לאסכולת הסוטרסטים?

[מדוע אתה אומר זאת?]

כי אתה הסכמת.

འདོད་ན། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མདོ་སྡེ་པ་ས་དེ་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་སྤྱིར།

[אם כך אני מסכים שלורד בודהה אכן תיאר דברים באופן כזה, תוך שהוא מכון את הסבריו לתלמידים מסוימים – לאלו השייכים לאסכולת הסוטרסטיים.]

בניח שאתה אכן מסכים.

אז האם זה נכון שהתלמידים שלהם הסבר זה יועד לכאורה – הסוטרסטים - מאמינים שעובדה זו היא משהו שאין לו קיום אמיתי?

འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

[אני מסכים שהתלמידים שלהם יועד הסבר זה – הסטריסטים - אכן מאמינים שעובדה זו היא משהו שאין לו קיום אמיתי.]

אבל אינך יכול להסכים. משום שהם מאמינים שעובדה זו היא אכן משהו שיש לו קיום אמיתי.

དེར་ཐལ། དེས་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

[זה לא נכון לומר שהסוטרסטים מאמינים שעובדה זו היא משהו שיש לו קיום אמיתי.]

זה ועוד איך נכון, משום שהם מאמינים שהעובדה שחומר פיזי הוא מה שהמונח "חומר פיזי" מתייחס אליו קיימת לפי הגדרה.

דַּעֲבָלָהּ | לִיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |
לִיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |
לִיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |

[זה לא נכון לומר שהסוטריסטים מאמינים שהעובדה שחומר פיזי הוא מה שהמונח
"חומר פיזי" מתייחס אליו קיימת לפי הגדרה]

זה ועוד איך נכון, משום ש "תמצית ההסבר הטוב" בעצמו מציין,

לכן אמונה זו קיימת גם בקרב חברי קבוצות המאזינים; רעיון שהוא ההיפך מזה האחר,
רעיון המייחס תכונה שלא באמת נמצאת שם: שאומר שהדברים שלמעשה רק מומשגים
בתור הצורה העיקרית והביטויים השונים של חומר פיזי והשאר, קיימים ככאלו לפי
הגדרה.

לִיבָאֵן | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |
לִיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |

נניח שמישהו בא וטוען:

כל סוטרה שלא מלמדת את אחד או יותר משלוש הרמות של העדר טבע עצמי, לעולם
לא יכולה להימנות בין אותם סוגי הלימוד שאותם אנו בוחנים כדי לראות האם הם פשוט
או דרש.

דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |
לִיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |

אלא שסוטרה שלא מלמדת נושא זה יכולה ועוד איך להימנות בין אותם סוגים של לימוד,
כי היא יכולה להימנות בין אותם הסוגים של לימוד כפי שמתואר ב"סוטרה שהתבקשה על ידי זה
שחוכמתו בלתי נדלית".

דַּעֲבָלָהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ | דִּיבָאֵן בְּמִלְכָּהּ בְּמִלְכָּהּ |

[זה לא נכון לומר שהיא יכולה להימנות בין אותם הסוגים של לימוד כפי שמתואר
ב"סוטרה של זה שחוכמתו בלתי נדלית".]

זה ועוד איך נכון, כי סוגים אלו של לימוד הם סטורות המתוארות ב"סוטרה של זה שחוכמתו בלתי
נדלית" בתור דרש.

הסבל הוא משהו שעליכם לפתח מודעות לקיומו. המקור לסבל הוא משהו שעליכם לזנוח. הקץ לסבל הוא משהו שעליכם להגשים. הדרך היא משהו שעליכם לתרגל.

שְׁמַחְתִּים בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם

הסבל הוא משהו שעליכם לפתח מודעות לקיומו, ואז לא יותר דבר להיות מודע לו.
מקור הסבל הוא משהו שעליכם לזנוח, ואז לא יותר דבר לזנוחו. הקץ לסבל הוא משהו
שעליכם להגשים, ואז לא יותר דבר להגשימו. הדרך היא משהו שעליכם לתרגל, ואז
לא יותר דבר לתרגלו.

בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם

ההגדרה של השלב האמצעי של הלימוד, הסיבוב של גלגל הדהרמה שבו לורד בודהה לימד ששום דבר
לא קיים לפי הגדרה, היא:

אותן הסטרות של הדרך הגדולה שנלמדו במהלך התקופה האמצעית, ושבהן המבורך
ביטא את המסר שלו על ידי שלקח את האובייקט העדין של ריקות בתור הנושא העיקרי
שהוא תיאר, כשהוא מייחד את הלימוד לתלמידים מסוימים השייכים לדרך הגדולה,
ובעלי יכולות גבוהות יותר.

בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם

דוגמה בולטת לסיבוב זה של הגלגל הן הגרסאות הארוכה, הבינונית, והקצרה של "האם של הבודהות";
הגרסה המקוצרת שלהם; ו"לב החוכמה".

בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם
בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם בְּשִׁמְחָתָם

ההגדרה של השלב האחרון של הלימוד, הסיבוב של גלגל הדהרמה שבו לורד בודהה לימד על ההבחנות
הדקות, היא:

אותן הסותרות של הדרך הגבוהה שגלמדו במהלך התקופה האחרונה, ושבהן המבורך ביטא את המסר שלו על ידי שלקח בתור הנושא העיקרי שתיאר את הצורה המעודנת של העדר טבע עצמי לאובייקטים, או את הצורה הגסה יותר, או את שתיהן, כשהוא מייצג את הלימוד לתלמידים מסוימים השייכים לדרך הגדולה.

མཚན་གཞི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷུས་ཀྱི་ལཱ་ཁྱེད་དང་།
དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བྱམས་ལྷུས་ཀྱི་ལཱ་ཁྱེད་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བྱམས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་
གཞུགས་བརྟན། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

דוגמה בולטת לסיבוב זה של הגלגל הן סותרות כגון "הפרק שבקיש הבודדהיטווה *Paramarta* *Samudgata*"; הקטע של ה"פרק שבקיש מאיטרייה" מתוך "הביאור על הכוונה האמיתית", הידוע כ "מאיטרייה וההשתקפות שבה משחק הריכוז החד נקודתי".

དེ་དག་ནི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཚིག་སྒྲིན་བཅད་དེ་ཞིབ་པར་སྒྲས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

התיאורים דלעיל הם, דרך אגב, רק תיאורים בסיסיים; אם נוציא מהם בזהירות את כל הניסוחים הבעייתיים, אזי ההגדרה של השלב הראשון של הלימוד, הסיבוב של גלגל הדהרמה שבו לורד בודהה לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, תהיה:

סותרה של הדרך הפחותה, ללא קשר לאילו מבין שלושת סיבובי הגלגל היא שייכת.

དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་། ཚིད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷུས་ཀྱི་ལཱ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་
པ་བཀྲལ་བ་ལ་ལྟེན་མི་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་
མདོ། བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མིད་པའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

ההגדרה של השלב האמצעי של הלימוד, הסיבוב של הגלגל של הדהרמה שבו לורד בודהה לימד ששום דבר לא קיים לפי הגדרה, תהיה
סותרה אשר:

1. שייכת לאחד משלושת הסיבובים של הגלגל כפי שמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית",

2. ושיועדה בעיקר לתלמידים השייכים לדרך הגדולה, אך מהסוג של מי שאינם זקוקים להסבר נוסף של הסיבוב האמצעי של הגלגל על ידי לימוד כגון "הפרק שבקיש הבודדהיטווה *Parmarta Samudgata*".

דְּהִינְסֵא אֲחֵינָא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא

ההגדרה של השלב האחרון של הלימוד, סיבוב גלגל הזהרמה שבו נעשו ההבחנות הדקות, תהיה אם כן סוטר אשר:

1. שייכת לאחד משלושת סיבובי הגלגל כמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית",
 2. ושיועדה בעיקר לתלמידים השייכים לדרך הגדולה, ושהם מהסוג של מי שזקוקים להסבר נוסף של הסיבוב האמצעי של הגלגל באמצעות לימוד כגון "הפרק שבביקש הבודהיסטוה *Parmarta Samudgata*".
- דוגמאות בולטות יהיו כמו אלו שניתנו לעיל.

דְּהִינְסֵא אֲחֵינָא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא

יש סיבה מדוע הסוטר אומרת שהתלמידים המסוימים שעבורם נועד החלק האחרון של הלימוד, הסיבוב של הגלגל של הזהרמה שבו נעשו ההבחנות הדקות, היו "אלו שנכנסו, באופן מושלם, לכל אחת מהדרגות השונות".

הנקודה היא שהתלמידים המסוימים שלמענם סובב הגלגל הראשון מסוגלים לתפוס את השיטה של שלושת המאפיינים רק בנוגע לגרסה של העדר טבע עצמי של אנשים שהוצגה במהלך הסיבוב הראשון של הגלגל. הם אינם מסוגלים לתפוס את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אובייקטים שנידונה בסיבוב האמצעי של הגלגל.

דְּהִינְסֵא אֲחֵינָא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא
 דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא דְּהִינְסֵא

התלמידים המסוימים שלמענם סובב הגלגל האמצעי מסוגלים לתפוס את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אובייקטים, שנידונה בסיבוב האמצעי של הגלגל, מבלי שיזדקקו להסבר נוסף של סיבוב אמצעי זה על ידי שום סוטר אחרת.

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་
 གྱི་ལུ་ལྟ་བུས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མ་བཟུལ་བར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བུས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ་བར་མི་རུས།

התלמידים המסוימים שלמענם סובב הגלגל האחרון אינם מסוגלים לתפוס את המערכת של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אובייקטים שנדונה בסיבוב האמצעי של הגלגל, ללא הסבר נוסף של סיבוב אמצעי זה של הגלגל באמצעות לימוד כגון "**הפרק שביקש הבודהיסטווא Paramarta Samudgata**".

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལྟ་བུས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་
 དངོས་སུ་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་སུ་གོ་བའི་ཤུགས་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པའི་
 བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ་
 བར་འགྱུར་བའི་གདུལ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

כאשר אנו אומרים שהם "מסוגלים לתפוס מיד את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אובייקטים, שנדונה בסיבוב האמצעי של הגלגל, אם הם מסתמכים על הסבר נוסף של סיבוב אמצעי זה של הגלגל, בעזרת לימוד כגון "**הפרק שביקש הבודהיסטווה** *Paramarta Samudgata*", המשמעות היא שהם תלמידים שמבינים כבר את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אדם, שהוצגה במהלך הסיבוב הראשון של הגלגל. וזו הסיבה מדוע הסוטר מְדַבֶּרֶת על אלו שמשתייכים ל"כל אחת מהדרכים השונות".

קורס 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה שביעית: מאסטר אסאנגה על ההימנעות משתי הקיצוניות

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית הסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט (Drang-ba dang nges-pa'i don rnam par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) צונגקפה (1357-1419); דפים 14a-18a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מס' קטלוג S5396), ועמודים 34-44 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. אנא שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקאפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

כעת מתחיל החלק העיקרי השני בדיון שלנו על אמנות האינטרפרטציה על פי "ביאור הכוונה האמיתית"; זהו הסבר על האופן שבו סוּטְרָה זאת מבוארת. נתקדם בשני צעדים: תיאור כיצד מאסטר אסאנגה מסתמך בעיקר על הביאור; ותיאור כיצד הוא מציג את המשמעות של הפך, בהתבסס על גישה זו.

དང་པོ་ནི། བསྟུ་བ་ལས། དོན་དམ་པ་མཚན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་ལུ་རྒྱུ་རྣམས་བྱངས་ཤིང་།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མཚན་ཉིད་
གསུམ་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུ་རྒྱུ་རྣམས་བྱངས་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་
ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་བྲིས་ལན་
དང་བྱང་ངེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལུ་རྒྱུ་རྣམས་བྱངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

הנה הצעד הראשון. מאסטר אסאנגה מצטט ב"אוסף" מתוך הפרקים על האולטימטיבי שב "ביאור הכוונה האמיתית", ואומר:

עלינו להבין את האולטימטיבי כבעל חמישה מאפיינים, כפי שמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית".

הוא גם מצטט מתוך הפרקים הדנים בשלושת המאפיינים, במילים:

עליך לראות את המאפיינים של כל הדברים הקיימים כפי שהם מתוארים ב"ביאור הכוונה האמיתית".

הוא ממשיך ומצטט את הפרקים על האופן שבו הדברים נעדרים כל טבע משל עצמם, את אלו שמתייחסים לנושאים כמו השאלה והתשובה לגבי מה שנראה לכאורה כהעדר עקביות בסותרות, וההבחנה שבין לימוד שהוא דרש וכזה שהוא פשט, כגון:

עלינו לראות בכל דבר קיים את המאפיין של העדר כל טבע עצמי, כפי שמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית".

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཚྲིག་བརྒྱད་དང་མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་ཡང་དགོངས་འབྲིལ་ནས་གསུངས་
པ་རྣམས་བྲངས་སོ།།

מאסטר אסאנגה ממשיך ומתייחס לרעיון של הקבוצה של שמונת סוגי המודעות השונים, ולרעיון שבאופן אולטימטיבי ישנם שלושה מסלולים קבועים, כפי שאלו נידונים ב"ביאור הכוונה האמיתית".

བྱང་སའི་དེ་ཁོ་ནའི་ལུ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་ཐེག་བསྐྱས་ལས་ཀྱང་དགོངས་
འབྲིལ་ལས་གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་ཡོངས་བྱབ་ཏུ་
གསུངས་པ་ཉིད་བཤད་པའི་རྣམས་བྲངས་མང་པོས་གཏན་ལ་འབབས་པར་མཛད་དོ།།

בעבודות אחרות שלו, ב"פרק על הכך" מתוך "רמות הבודהיסטיות", בביאור על כתב זה, וכן ב"אוסף", הוא מציג את עמדתו תוך שהוא משתמש בהסברים רבים הלקוחים מתוך "ביאור על הכוונה האמיתית": הסברים שמראים כיצד לורד בודהה קבע שטוטאליות מורכבת מהעדר של המשגות המתייחסות לאובייקט הבסיסי ולפרטיו, בהקשר של דברים מותנים.

མདོ་སྡེ་རྒྱུན་དང་དབུས་མཐའ་ལ་སོགས་པར་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་བཤད་པ་དང་དེ་དག་གི་འབྲིལ་པ་རྣམས་
སུ་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་འདིའི་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པས་ལྷགས་འདི་ལ་མདོ་སྡེ་
འདིའི་དོན་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི་རྩ་བར་སྤང་ངོ།།

אם ניקח בנוסף את ההצגות על הכך שנמצאות ב"יהלום של הסותרות", בהבחנה בין האמצע והקצוות, וכן את הנקודות העיקריות השונות הכלולות בביאורים על טקסטים אלו, הרי שגם אלו נמצאות בהסכמה מרבית עם ההסברים שמופיעים בסוטרה שלנו. ולכן נוכל לומר שנראה כי הצגת המשמעות של סוטרה זו מהווה את עצם היסוד של שיטה זו [של אסכולת רק תודעה].

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐའ་གཉིས་སྒྲིབ་ཚུལ་སྒྲིབ་བསྟན་པ། སྒྲིབ་འདྲེན་གྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
དགག་པ། དེས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ།

שנית בא התיאור שלנו כיצד מאסטר אסאנגה מציג את המשמעות של הכך, בהתבסס על גישה זו שמסתמכת בעיקר על "ביאור הכוונה האמיתית".

כאן יש שלושה צעדים:

1. הצגה כללית כיצד להימנע משתי הקיצוניות,
2. הפרכה מפורטת יותר של הקיצוניות של הגזמה או בדיה של דברים,
3. וכיצד נעשית כאן ההבחנה בין לימודי הדרש ולימודי הפשט של לורד בודהה.

དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་།
དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་སྒྲུབ་དུ་ལྟ་བའི་ཚུལ་
དང་། དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ།

לראשון מבין אלו יש שלוש חלוקות נוספות:

1. האופן שבו "רמות הבודדהיסטויות" מסביר נקודה זו;
2. האופן שבו ה"אוסה" מסביר נקודה זו;
3. והאופן שבו טקסטים אחרים מסבירים אותה.

לראשונה מבין אלו יש שני חלקים משלה:

- א. כיצד אדם שמגזים או ממעיט מהדברים רואה את הדברים,
- ב. וכיצד אנו מפריכים זאת.

དང་པོ་ནི། བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གས་པའི་ལེགས་པར་
མ་ཟིན་པ་སྤངས་པ་དང་ཡང་དག་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྤངས་པ་ཡོད་དོ།
ཞེས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་འདྲེན་དང་སྒྲུབ་འདྲེན་ནི་ཇི་ལྟར་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

הנה הראשון מבין שני חלקים אלו. ניתן להתחיל עם השאלה הבאה:

"רמות הבודדהיסטויות" מביא את הקביעה הבאה:

כיצד, אם כן, הדברים קיימים?

הם קיימים באופן שבו הם חופשיים מהנטייה השגויה להגזים בדברים, נטייה שמכוונת כלפי משהו שלא קיים במציאות; וגם חופשיים מהנטייה השגויה של המעטה בדברים, נטייה שמכוונת כלפי דברים שהם בעצם לגמרי נכונים.

כיצד נוכל להסביר את המשמעות של 'הגזמה של דברים' ו'המעטה של דברים' בתיאור זה שאומר שדברים קיימים באופן שהם חופשיים מהגזמה או המעטה?

דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל

שני אלו מוסברים ב"רמות הבודדהיסטיות" באופן הבא:

האופן שבו פועלת הגזמה של דברים מוצג באופן הבא: זוהי אותה אמונה שבה אדם בודה משהו בנוגע לעצם טבען של המילים המשמשות כדי לייצר המשגות ביחס לחומר פיזי ולכל שאר האובייקטים הקיימים, וכן ביחס לחומר פיזי וכל יתר הדברים המתפקדים; בנוגע למילים שהן, למעשה, דברים שאינם קיימים על פי הגדרה.

דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל

המעטה של דברים קורית כאשר אומרים שהדברים הבאים כלל אינם קיימים:

זה שהינו היסוד, עם התכונות האופייניות, למילים שבהן משתמשים כדי ליצור המשגות - זה שמספק את הבסיס, עם המאפיינים, של המילים המשמשות כדי ליצור המשגות;

זה שקיים באופן אולטימטיבי, באמצעות זהות שהיא מעבר לכל ביטוי;

וזה שהוא דבר טהור ומתפקד.

בקצרה, אלו הם דברים שמבזיזים את ההזדמנות של אדם; עלינו להבין ששני אלו יגרמו לנו ליפול מדרך רוחנית זו של משמעת.

החלק ההתחלתי של חלק שני זה הוא תיאור של מהו שמהווה המעטה של משהו; והחלק שכולל את המילים "שמבזיזים את ההזדמנות שלך" וכך הלאה מתאר כיצד אדם נופל, במקרה זה, מהלימוד המעמיק של הדרך הגדולה.

דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל
דִּבְרֵי־הַיְּהוָה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל

བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་མི་བྱ་སྟེ་བསྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །བྱང་སའི་སྐབས་གཞན་
 ཏུ་བྱང་བ་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

החלק שמדבר על "חומר פיזי" וממשיך עד ל'דברים מתפקדים', מתאר את האובייקט שכלפיו מכוונת ההמשגה. את החלק לגבי "עצם טבען של המילים שבהן משתמשים כדי לייצר המשגות" יש להבין כמתייחס לטבע [או למאפיין] של המשגות, ולא למילים שבהן משתמשים כדי ליישם את ההמשגות עצמן; נקודה זו מובהרת בעבודות כמו "האוסף". עליך לזכור שגם כאשר ניסוח זה מופיע במקומות אחרים ב"אוסף", יש לקרוא אותו באופן זה.

ཆོག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཡོད་དེ་ཞེས་ཞན་པ་ནི་སྟོང་འདྲགས་སོ།།

הפעולה של הגזמה של דברים מורכבת מאמונה שהטבע שמומשג באמצעות השימוש במילים – דבר שלמעשה אינו קיים על פי הגדרה – אכן קיים על פי הגדרה.

བཏགས་པའི་ཆོག་གི་མཚན་མའི་གཞི་ནི་བཏགས་པའི་ཆོག་གི་མཚན་མའི་རྟོན་ཞེས་པས་བཤད་དེ་ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞིའོ།།

הביטוי "זה שהינו היסוד, עם התכונות האופייניות, למילים שבהן משתמשים כדי לייצר המשגות" מוסבר על ידי הביטוי "זה המספק את הבסיס, עם התכונות האופייניות, למילים שמשמשות לייצר את ההמשגות": הנקודה היא שאנו מדברים על האובייקט שכלפיו מכוונת ההמשגה.

དེ་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ་ཞེས་འཛིན་
 པ་ནི་སྟུང་འདྲབས་སོ།།

כמו כן, הפעולה של המעטה של דברים מורכבת מהאחיזה ברעיון שאותו הדבר ש "קיים באופן אולטימטיבי", באופן שהוא "מעבר לכל ביטוי" – "כלל אינו קיים".

དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་སྟོང་འདྲགས་དང་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་གཞན་
 གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་པ་ནི་སྟུང་འདྲབས་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ཀུན་རྗོད་དང་གཞན་གཉིས་
 དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།།

לאור כל זה, הגזמה של דברים היא כאשר אדם אומר ש"המשגות קיימות באופן אולטימטיבי"; והמעטה של דברים היא כאשר אדם אומר: "שני סוגי הטבע האחרים אינם קיימים באופן אולטימטיבי". זאת

מכיוון שהראשון מבין השלושה למעשה קיים רק באופן כוזב, בעוד ששני האחרים קיימים באופן אולטימטיבי.

དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྟོང་བརྒྱུད་འདོགས་སུ་བཤད་པའི་ཁྲིམ་བྲངས་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་
ལ་ཡོད་པར་སྟོང་བརྒྱུད་འདོགས་སུ་བཤད་དགོས་ལ་སྐབས་འདིར་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་སྟོང་བརྒྱུད་འདོགས་སུ་གསུངས་ཀྱིས་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཆོག་གིས་
གསལ་བར་མ་བསྟན་གྲང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པས་
ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྟོང་བརྒྱུད་འདོགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྟོགས་སོ།།

אם אנו מסבירים המעטה של דברים בתור ההשקפה שעל פיה משהו שלמעשה כן קיים באופן אולטימטיבי אינו קיים כלל, אזי נראה שיהיה עלינו להסביר הגזמה של דברים בתור ההפך מזה; כלומר, בתור ההשקפה שמשהו שלמעשה אינו קיים באופן אולטימטיבי, אכן קיים. אלא שהעמדה שמוצהרת בנקודה זו הנה שהגזמה של דברים פירושה לחשוב שהמשגות קיימות על פי הגדרה - שפירושו לחשוב שהן קיימות באופן אולטימטיבי. כך שלמרות שזה לא נאמר במפורש בנוסח עצמו, הנקודה כאן בטקסט היא שאם משהו קיים על פי הגדרה, הרי שהוא קיים באופן אולטימטיבי. כך שלפי השקפה זו, לחשוב שהמשגות קיימות באופן אולטימטיבי מהווה את המעשה של הגזמה של דברים.

དགོངས་འགྲེལ་ལས། གུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་གནས་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་མ་ངེ་བོ་དང་ཁྱད་
 པར་དུ་འདོགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་ལ་གསུངས་པས། གཞུང་འདིས་བརྟགས་པའི་ཆོག་གི་
 མཚན་མའི་གཞི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་གཞན་དབང་ཡིན་མོད་
 གྲང་། དེ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་ཡོངས་གྲུབ་གྲང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་ལ་
 བཤད་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་དེ་……

זכרו ש"ביאור הכוונה האמיתית" מתאר את הדברים המותנים בתור "האובייקט של המאפיין של ההמשגות; זה שמפגין את התכונות האופייניות של גורם; והאובייקט שעליו מוחלות ההמשגות בנוגע לטבע הבסיסי ויתר התכונות של הדבר".

לכן יהיה עלינו להודות, שכאשר טקסט זה מזכיר שלהחזיק ברעיון ש"היסוד, עם התכונות האופייניות, למילים שמשמשות כדי לייצר המשגות" (משהו שאכן קיים באופן אולטימטיבי) אינו קיים, הרי שהדבר שאליו הוא מתייחס באופן מפורש הוא הדברים המותנים.

אלא שאין שום בעיה אם נאמר שהטקסט למעשה מדבר גם על דברים מותנים וגם על טוטאליות, כיוון שאילו דברים מותנים היו משהו שלא קיים באופן אולטימטיבי – הרי שגם טוטאליות הייתה חייבת להיות משהו שלא קיים באופן אולטימטיבי.

བྱང་ས་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་ལ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཡང་མེད་ལ་འདོགས་པ་ཡང་མེད་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

שִׁיר הַדָּסִים בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה

רעיון זה נתמך על ידי "רמות הבודהיסטיות" כאשר נאמר שם:

אם אנו ממעיטים באובייקטים כגון חומר פיזי ואובייקטים דומים אחרים שהם דברים
מתפקדים כשלעצמם, הרי שאנו גם מורידים את הפך לתחום של העדר קיום, וגם הוא
היה משהו שאינו קיים כלל, ושתי השקפות אלו תהיינה שגויות באותה מידה.

ולכן ניתן לומר שהאופן שבו אנו ממעיטים דברים מתפקדים, דברים מותנים, הוא לא כשאנו אומרים
ש"הם לא קיימים באופן רגיל" או ש"הם כלל לא קיימים", אלא כאשר אנו אומרים, כפי שמתואר לעיל,
שמשהו שהוא למעשה קיים, לא קיים באופן אולטימטיבי.

הִישָׁרְתָּהּ בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה

הנה הנקודה השנייה: הפרכת ההשקפות השונות שבהן אדם מגזים או ממעיט דברים.

ניתן להתחיל עם השאלה הבאה:

אם לזה הכוונה בהגזמה של דברים או בהמעטה של דברים, כיצד נוכל להימנע מליפול
להשקפות אלו?

הקיצוניות של הגזמה של דברים נמנעת על ידי ההמחשה כיצד כל אובייקט שנבחר משולל כל המשגה
אודותיו (אודות טבעו הבסיסי או אודות התכונות השונות שלו) שיכולה להיות קיימת באופן אולטימטיבי.
נדון בכך בהרחבה בהמשך.

שִׁיר הַדָּסִים בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה

מניעת ההשקפה של המעטה של דברים מושגת באמצעות המילים הבאות מתוך "רמות הבודהיסטיות":

הציטוט שמובא מיד לאחר מכן, וזה שמיד אחריו, מציגים את הנקודה הבאה. אם למשל

המצבורים השונים של חומר פיזי והשאר אכן קיימים, הרי שמתאים שנייחס להם את ההמשגה 'אדם'. אם לעומת זאת אנו מאמינים שהם לא קיימים, לעולם לא נוכל לייחס להם את ההמשגה 'אדם', כיוון שלא ממש אפשרי לדבר על משהו שאיננו דבר.

באותו האופן, במקרה שהאובייקטים של חומר פיזי וכדומה – שהם עצמם דברים מתפקדים – אכן קיימים, יהיה זה מתאים להחיל עליהם את התוויות של 'חומר פיזי' וכדומה.

ואולם אם אנו מאמינים שהם לא קיימים, לעולם לא נוכל להחיל עליהם המשגה באמצעות מילים ממשיגות כלשהן; הם יהיו משהו שאיננו דבר. אם מישו מאמין באופן זה שלא קיים בסיס להחיל עליו את ההמשגה, אז – מכיוון שאין בסיס להמשגה – גם לא תהיה המשגה.

དེ་ལ་འདིར་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ཁས་ལེན་མཁན་ནི་གཞན་སྤྱིར་འོང་དོན་མིན་ལ་རང་སྤྱི་
ཡང་ཉན་ཐོས་སྤྱི་པ་ལ་མིང་དང་བདས་ཐ་སྟེན་འདྲེན་པའི་གཞིའི་གཞུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མིན་ཅས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མིན་དོ།

מי הוא המתנגד במקרה זה? מיהו זה שיוכל אפילו לקבל את הרעיון של המעטה של דברים שאותו אנו מפריכים כאן? אין כל סיבה להניח שמדובר באסכולה לא בודהיסטית כלשהי, וגם לא שתהיה זאת אחת מקבוצות המאזינים, כיוון שאף אחת מאלו לעולם לא תטען שדברים מתפקדים כמו חומר פיזי והשאר, אשר מספקים את הבסיס להחלה של ביטויים – הן בשמות והן במונחים – אינם קיימים על פי הגדרה.

དེས་ན་བསྐྱབ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅས་སྤྱི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པར་སྤྱི་བ་རྣམས་སོ།

לכן [מתנגדים] אלו יהיו, כפי שהוסבר ב"אוסה", אסכולה אשר מאמינה בעיקרים של הדרך הגדולה; ושגם טוענת בנוסף לכך ששום דבר שקיים, אינו קיים על פי הגדרה. בקצרה, אנו מדברים על "האסכולה שאומרת שלשום דבר אין טבע [עצמי]" [כלומר, אסכולת דרך האמצע].

དེ་དག་གིས་ནི་གཞན་དབང་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྤྱིར་མི་སྤྱི་པ་དང་ཐ་སྟེན་དུ་མིན་ཅས་འདྲིན་པ་
གཏན་མིན་པས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅས་སྤྱི་བོ།

אסכולה זו, דרך אגב, בשום אופן אינה מאמינה שהאובייקטים המיוצגים על ידי דברים מותנים וכדומה אינם יכולים להתקיים, או שהם לא קיימים באופן נומינלי. מה שהיא כן אומרת זה שאף לא אחד מדברים אלו קיים באופן אולטימטיבי.

དེས་ན་དངོས་པོ་ཙམ་མིན་ན་ཞེས་འགོག་པ་ནི་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཡང་དག་གི་
དངོས་པོ་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་

גְּרִיטָהּ מִן הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת

לכן השלילה הכלולה במילים "אם אנו מאמינים ש[דברים מתפקדים] לא קיימים" היא, כפי שהוסבר קודם לכן, שלילה של הרעיון שדברים מתפקדים טהורים, שאכן קיימים באופן אולטימטיבי, לא יכולים להיות קיימים. וזה נכון, כי בשיטה זו לא יהיה זה נכון להגיד שהמשגות כלל לא יכולות להיות קיימות, פשוט משום שהן לא קיימות על פי הגדרה ולא קיימות באופן אולטימטיבי. אלא שנכון שאילו כל אחד משני סוגי הטבע האחרים היה משהו שלא קיים באופן אולטימטיבי, או משהו שלא קיים על פי הגדרה, אז הוא לא היה קיים בכלל.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת

האופן שבו שיטה זאת מתייחסת לכך הוא כדלקמן. הבה ניקח את הגדילה של מספר דברים מותנים: תודעה ותפקודים מנטאליים, כפי שהם נגרמים על ידי הסיבות והתנאים הספציפיים שלהם. אם צמיחתה היא משהו שקיים על פי הגדרה, הרי שזהו סוג אולטימטיבי של גדילה. אלמלא זה היה כך, אזי גדילתם הייתה אך ורק משהו שהומשג בתודעה, משהו שפשוט הומצא במחשבה ואז הוכרז: "הם גדלים". ובמקרה זה, הגדילה של דברים מתפקדים המיוצגים על ידי התודעה והתפקודים המנטאליים לא הייתה משהו שבכלל קיים.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת

התשובה לכך לא תהיה הטענה ש - כיוון שגדילה והיפסקות של דברים מותנים הם רק משהו שקיים עבור מצב תודעה שגוי המדמיון שדברים גדלים ופוסקים - הרי שגדילה והיפסקות הם דברים שקיימים, באופן כוזב; ולכן, אין כאן בעצם מקרה של המעטה של דברים אלו.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֵל הַבַּיִת

נניח שמישהו בא וטוען משהו כמו: "חבל הינו נחש למצב תודעה שגוי אשר מדמה את החבל בתור נחש, אך באופן כללי, מעולם לא היה חבל שהיה נחש". זה בדיוק מה שנטען גם כאן: "הסיבות והתוצאות הקשורות לדברים מותנים הינן סיבות ותוצאות עבור מצב תודעה שגוי, מצב תודעה שבו אדם מאמין שסיבות ותוצאות קיימות באמת, אבל הן לא סיבות ותוצאות עבור דברים מותנים". גם אם מישוה אומר שככה הוא מאמין, זה אינו פוטר אותו מן העובדה שהוא בעצם ממעיט דברים; במקרה זה אין כל דרך שבה נוכל לטעון בזכות חוקי הקארמה ותוצאותיה: העובדה שעונג וכאב באים, בהתאמה, ממעשים טובים או רעים.

དེ་འདྲ་མིན་པའི་རྒྱ་འབྲས་འདོད་ན་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་དོན་དམ་
 བར་ཡོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་ལྟ་བུ་བསམས་ནས། གདགས་གཞི་མེད་ན་འདོགས་པ་ཡང་
 མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་
 པས་ཆད་ལྟའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བཤད་དེ།

ואם הנך מאמין בסוג האחר של סיבות ותוצאות, כפי שסבורים אלה הדוגלים באסכולה זו, הן יהיו חייבות להיות סיבות ותוצאות שקיימות על פי הגדרה, ולכן הן משהו שקיים באופן אולטימטיבי. לכן הם אומרים שמכיוון שאין תהליך של המשגה אם אין משהו להחיל עליו את ההמשגה – הרי שאף אחד משני הרעיונות האלו לא יכול להיות נכון: שכל אובייקט קיים הוא בסך הכול המשגה של התודעה, ושזוהי הכוונה מאחורי המשמעות של הכך. לכן, הם מסבירים שרעיונות אלו הם המסוכנים ביותר מבין כל הגרסאות של ההשקפה שהכול כבר חדל לחלוטין.

བྱང་ས་ལས། དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཤེས་པར་དགའ་བའི་མདོ་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དགོངས་པའི་དོན་བསྟན་པ་དག་ཐོས་ནས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ནས་རྩོལ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཏགས་ཏེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་
 པའི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལྟ་བུ་འདི་
 ལྟར་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ལྟ་བུ་ཞེས་དེ་ལྟར་སྟོན་སྟོལ།

כפי שנאמר ב"רמות הבודהיסטיות":

וכך ישנם אנשים מסוימים אשר, תחילה האזינו לסותרות האלה – קשות לתפיסה ככל שיהיו; סותרות אשר קשורות לדרך הגדולה ואשר מתארות את הכוונה האמיתית של אובייקט עמוק זה, הריקות. אולם הם לא הצליחו להבין כראוי את הנקודות שהוסברו בסותרות אלו כיאות. ואז הם המציאו משהו, הם פיתחו איזשהו רעיון שהושפע מלוגיקה שגויה, וטענו שכל אלו הם רק דברים שהומשגו על ידי התודעה, ואז הם המשיכו והסבירו שזוהי המשמעות של הכך.

כך שהאנשים שעליהם אנו מדברים כאן הם כל אלו הטוענים שראיית הדברים באופן זה היא הדרך הנכונה לראות דברים; כל אלו שחושבים כך בפועל, וכל אלו שמלמדים זאת באופן הזה.

משהו שקיים. וכשרואים את הדברים באופן זה, פירושו שיש לך הבנה בלתי שוגה של ריקות.

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་དག་ཏུ་ཆོག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་ཆོག་སྟེ་
མའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཡོད་པ་ནི་གང་གས་གཞིའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་འདྲོགས་པ་ཙམ་ཡོད་པར་
བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ། གང་གིས་སྟོང་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་གང་སྟོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་
དང་སྟེ་མས་སྟེ་མ་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་སྟར་བཤད་པ་
ལྟར་རོ།

המשמעות של חלקה הראשון של הטענה שזה עתה הוצגה, על פי הנאמר ב"רמות הבודהיסטיות", היא שכל הדברים המתפקדים - חומר פיזי וכל השאר - הם נעדרים או ריקים כל טבע מהותי של להיות מומשגים באמצעות מילים. "כל מה שיותר הוא משהו שקיים" מתייחס לקיום של אותם דברים מתפקדים אשר מהווים בסיס שעליו מוחלות ההמשגות, ותהליך ההמשגה בעצמו. הדבר שהדברים ריקים ממנו הוא ההמשגות; הבסיס או האובייקט שהוא ריק הם הדברים המותנים; והעובדה שהשני [דברים מותנים] הוא ריק מהראשון [ההמשגות], היא הטוטאליות. כשאומרים שדברים אלו קיימים או לא קיימים, יש לזה את המשמעות שתיארנו מקודם.

དེ་ལྟར་སྟོང་འདྲོགས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པས་ནི་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་སྟར་འདྲོགས་སྤངས་པས་མེད་པའི་
མཐའ་སྤངས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ཞིང་།

כאשר אנו נמנעים מההשקפה הקיצונית שמגזימה או בודה דברים, אנו נמנעים מההשקפה הקיצונית ש"הדברים קיימים"; כאשר אנו נמנעים מההשקפה הקיצונית של המעטה של דברים, אנו נמנעים מההשקפה הקיצונית של "הדברים לא קיימים". כאשר אנו מצליחים להימנע משתייהן - הרי שזוהי האנליזה הטובה ביותר.

འདི་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་དེ། བྱང་ས་ལས་དངོས་པོ་སྟེ་མ་གང་
ཡིན་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་སྟེ་ན་མེད་པ་ཞིས་བྱ་སྟེ་ཞིས་སོ།

סוג זה של ריקות הוא זה שמוסבר כצורתו הסופית של האולטימטיבי. ב"רמות הבודהיסטיות" נאמר ש:

הדבר הקודם שקיים, והדבר שאינו קיים, הם אלו שמהם התופעות חופשיות מטבען, חופשיות מקיום ומהעדר קיום כאחד. וסוג זה של העדר של קיום וגם היעדר של אי-קיום הוא מה שמכונה כ"ההיעדר שאין למעלה ממנו של דרך האמצע, זה של שתי ההשקפות הקיצוניות".

**קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה
שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)**

מקראה שמינית: על המשמעות של מציאות 'אולטימטיבית' ו'כוזבת'

הלקט הבא לקוח מתוך תמצית ההסבר הטוב, ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט (Drang-ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 18a-21a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 44-51 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. אנא שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

ལམ་ཐང་བ་པའི་ རྟེན་མཁའ་ལྷན་པའི་ རྟེན་མཁའ་ལྷན་པའི་ རྟེན་མཁའ་ལྷན་པའི་
ལམ་ཐང་བ་པའི་

להלן האופן שבו מסביר האוסף כיצד להימנע משתי הקיצוניויות.
נתקדם בשלושה צעדים:

1. הצגה של העמדה הנגדית,
2. מספר שאלות ותשובות בנוגע לעמדה זו,
3. והפרכה של תשובות אלו.

དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལ་ལ་རང་གིས་ཉིས་པར་བཟུང་བས་འདི་སྐད་ཅེས་
ཀུན་རྟོག་ཏུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
ཏི། ཆོས་ཀུན་དོན་དམ་པར་ནི་མེད་ལ་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་ཞེས་སྐད་བའི་དབུ་མ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་
ནམས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟེན་པ་བཞེད་པའོ། །

הנה הראשון. ה"אוסף" מכיל קטע שאומר:

ישנם מתרגלים של הדרך הגדולה, שבשל תפיסתם השגויה טוענים:

שכל הדברים קיימים באופן כוזב או קונבנציונאלי, אך באופן
אולטימטיבי - הדברים לא קיימים.

בשאלה המוצגת כאן, "למה הכוונה ב'אולטימטיבי'?", אנו מחפשים דוגמה אופיינית לאמת אולטימטיבית. ואולם זו אינה שאלה אודות ה'אולטימטיבי' כמו במשפט ש'שום דבר לא קיים באופן אולטימטיבי'; זו אינה שאלה אודות כיצד דבר אינו קיים.

אילו [השאלה] הייתה כזו, הרי שהייתה זו שגיאה לענות ש'אולטימטיבי' מתייחס לעובדה שאין שום דבר שיש לו טבע עצמי; וזאת מכיוון שכאשר אנשי דרך האמצע אומרים שאין שום דבר שקיים באופן אולטימטיבי במובן שהוא נעדר כל טבע עצמי - זה לא מה שהם מתכוונים אליו כשהם מדברים על משהו שיכול להתקיים באופן אולטימטיבי.

ཀུན་ཚེས་གང་ཡིན་ནི་ས་པ་ཡང་ཀུན་ཚེས་བདེན་པ་ཞེས་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པ་འཛོམས་པའི་ཀུན་ཚེས་
 གི་ས་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་ཡོད་སའི་ཐ་སྟོན་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་ནི་ས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ནང་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཀུན་ཚེས་བོ་ཞེས་སྒྲ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་
 པས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་མེད་པར་དབྱ་མ་པས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་མེད་
 རྒྱུ་འདི་ངོ་བོ་ནི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

גם השאלה "למה הכוונה ב'קונבנציונלי'?" מתייחסת למצב התודעה שעבורו ניתן לקבוע שמשהו הוא מה שאנו מכנים 'אמת קונבנציונלית'; אין זו שאלה לגבי ה-'קונבנציונלי' שעליו אנו מדברים כאשר אנו אומרים ש'דברים קיימים באופן קונבנציונלי'. אילו [השאלה] הייתה כזו, הייתה זו טעות לדבר על ה'קונבנציונלי' כאשר אנו תופסים דברים כבעלי טבע עצמי בשעה שלמעשה אין להם שום טבע שכזה.

יש לזכור שזוהי הנטייה להחזיק בדברים כאילו היו אמיתיים, ואנשי דרך האמצע יאמרו שלדבר שבו נטייה זו מאמינה אין אפילו קיום קונבנציונלי. וזאת משום שכאשר מדברים על דברים כעל 'נעדרי טבע עצמי', הטבע העצמי שאנו טוענים שאין לדברים מתייחס לאיזה טבע עצמי אמיתי, טבע שבעצם לא קיים.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
 འགལ་བ་སྤང་བའོ།།

שנית, להלן מספר שאלות ותשובות באשר לעמדה שהוצגה.

נתחיל בהוכחת חוסר העקביות בעמדותיהן של האסכולות האחרות, ונמשיך בהוכחה כיצד עמדותינו שלנו נקיות מכל חוסר עקביות.

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཀུན་ཚེས་གྱི་ངོས་འཛིན་འགོག་པ་ནི་བསྟན་བཤམས། དེ་ལ་འདི་སྟངས་
 ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་དེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་ཀུན་ཚེས་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་
 ཡིན་པར་འདོད་དམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་ཀུན་ཚེས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད།

להלן הראשון מבין אלו. החלק הבא מתחיל בהפרכת האופן שבו האסכולה האחרת הגדירה את הרעיון של 'קונבנציונלי'. על נקודה זו אומר ה"אוסה":

ואז נאמר להם את הדברים הבאים:

הבה ניקח נטייה זו לראות דברים כבעלי טבע עצמי כלשהו. האם אתם טוענים שהיא דבר שנובע מסיבות שהן מילוליות וקונבנציונליות? או האם אתם טוענים שהיא משהו שהוא עצמו הצהרה מילולית בלבד, או אובייקט קונבנציונלי?

གཤམ་ཏེ་མངོན་པར་བཟོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་མངོན་པར་བཟོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅོཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་།།

אם תשובתכם היא שהיא משהו שבא מסיבות מילוליות וקונבנציונליות, הרי שתהיה זו טעות מבחינתכם להצהיר ש"מכיוון שהיא משהו שבא מסיבות שהן מילוליות וקונבנציונליות, אז היא לא משהו שקיים."

གཤམ་ཏེ་མངོན་པར་བཟོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་གཞི་མིད་པར་མངོན་པར་བཟོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོཞེས་གསུངས་སོ།།

ואם תשובתכם היא שהיא עצמה הצהרה מילולית, אובייקט קונבנציונלי בעצמו, אז מכיוון שאין כל דרך לכנות אותם, לעולם לא נוכל אפילו לדבר על משהו שהוא 'הצהרה מילולית' או 'קונבנציונלי'.

དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྟེ་འདི་ལྟར་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ནང་གི་མངོན་པར་བཟོད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ་དེའི་ཆོ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱུ་མའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ཀུན་རྫོབ་པ་དང་མངོན་པར་བཟོད་པའི་རྣམ་ཏྲོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན།

הנה משמעות הציטוט. הבה ניקח את הקונבנציונלי המתמקד בדברים שבאופן אולטימטיבי אין להם שום טבע עצמי ואשר חושב לעצמו 'אכן יש להם איזשהו טבע עצמי'. זוהי בעצם הצהרה מילולית פנימית - וכאשר זה קורה, השאלה היא האם זה משהו שצמח מתוך מקרה דומה בעבר; או האם זה משהו שהוא פשוט מומשג על ידי רעיונות שהם קונבנציונליים, ושהם הצהרות.

དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ་མི་རུང་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ་འདིར་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མིང་ཚུངས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཛོལ་བོས་དོན་དམ་དུ་མིང་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི་སྒྲིར་མིང་ཅེས་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

נניח שאתם אומרים שהאפשרות הראשונה היא הנכונה. החלק שאומר: "יהיה זה מוטעה להצהיר ש'מכיוון

שזה משהו שנוצר מסיבות, אז זה לא משהו שקיים" משמעותו 'זה אינו משהו שקיים באופן אולטימטיבי', כיוון שבהקשר הזה שכאן, הדיון הוא אודות השאלה האם דברים קיימים באופן אולטימטיבי או לא, ומכיוון שהמתנגד מעולם לא אמר שבאופן כללי, שום דבר לא קיים - אלא מקבל את העמדה ששום דבר לא קיים באופן אולטימטיבי.

གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདྲགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཕྱིར་ཏི་ཀུན་
རྫོབ་དང་མངོན་པར་བརྟོག་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ།།

נניח שאתם אומרים שהאפשרות השנייה היא הנכונה; במקרה זה, תהיה זו שגיאה לומר שדברים הם אך ורק המשגות של ההשלכות שלנו. וזאת מכיוון שאין שום דבר שאליו הם יוכלו להתייחס: אם הקונבנציונלי וההצהרה המילולית הם אך ורק המשגות של ההשלכות שלנו, אז גם היתר [כלומר האולטימטיבי] היה כזה.

དོན་དམ་པའི་ངོས་འཛིན་འགོག་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་
གང་དམིགས་པ་དེ་མིང་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བརྟོག་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཅིས་བྲིས་པ་ན་གལ་ཏི་དེ་འདི་
སྐད་ཅིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདབས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་
ཅིས་བརྟོག་པར་བྱ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་འོན་ཏེ་མིང་པར་འདོད།

והנה ההפרכה של האופן שבו האסכולה האחרת הגדירה את הרעיון של ה'אולטימטיבי'. על נקודה זו אותה העבודה [האוסף] אומרת:

ואז אנו אומרים להם,

ומדוע זה, אדונים נכבדים, שמה שאנו רואים אינו קיים?

ונניח שהם עונים:

מכיוון שזה משהו שהוא כוזב.

אז היינו ממשיכים ושואלים:

האם אתם טוענים שדבר כוזב זה הוא דבר שקיים, או שהוא דבר שאינו קיים?

གལ་ཏི་ཡོད་ན་ནི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་།
།གལ་ཏི་མིང་ན་ནི་དེས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་དམིགས་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་དོ་
ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

אם אתם אומרים שהוא קיים, אז תהיה זו טעות מבחינתכם לומר

לִּשְׁמֵי שָׁמַיִם אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

כוונתו של ציטוט זה היא - שכאשר אנו מתמקדים במאפיין הראשון ובשני האחרונים מבין שלושת סוגי המאפיינים, השניים שקיימים לפי הגדרה, ואומרים שהם אינם קיימים באופן זה - הרי שאנו עושים המעטה של בעצם כל הדוגמאות של דברים שקיימים לפי הגדרה. טקסט זה וכן **רמות הבודדהיסטויות** מסכימים לגמרי ביחס למהות של ההשקפות הקיצוניות של הגזמה והמעטה של דברים, ולגבי האופן שבו נוכל להימנע מהן.

אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

כאשר אנו אומרים שהמשגות אינן קיימות, אנו מדברים על המשגות שקיימות באופן אולטימטיבי, לא על אלו הקיימות באופן נומינלי. כפי שנאמר ב"אוסף":

ניתן לשאול את השאלה הבאה:

הבה ניקח רעיונות מומשגים, בין אם הם שמות או ביטויים. האם טענתך היא שיש להם טבע עצמי כלשהו של קיום, או שטענתך היא שאין להם טבע שכזה?

ואנו משיבים באופן הבא:

מה שאנו אומרים הוא ש - מנקודת מבט נומינלית - אכן יש להם טבע עצמי של קיום. ומה שאנו אומרים הוא ש - באופן אולטימטיבי - אין להם שום טבע עצמי של קיום.

אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנִי מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה מְפָאֵרְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

הוא גם מדבר על "אותו הדבר שהוא המאפיין שאנו מכנים 'המשגות': האובייקט של אותה המודעות שמסתמכת על שמות שבאים ממצב של הרגל עם ההצהרות"; ואז ממשיך ואומר ש"לאילו אכן יש קיום מומשג, אך הם אינם דברים שקיימים באופן אולטימטיבי".

བཟུ་བར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྒྲིབ་གཞིའི་ལུ་མ་གཏོགས་པ་ལུ་ལྷག་མ་རྣམས་པལ་མེ་ཆེ་དངས་ཤིང་
དགའ་གནས་རྣམས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་འདུག་པས་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་འགྲེལ་བ་ཟུར་དུ་མཛད་
དགོས་པར་ཡང་མི་སྣང་ངོ་།།

יתר על כן, הרוב הגדול של הפרקים של **ביאור הכוונה האמיתית** – כולם מלבד הפרק על נסיבות הלימוד – מצוטטים באופן ישיר ב-**אוסף 7**, ונקודות קשות שבהם לובנו באופן יסודי למדי. לכן, לא נראה שהיה למאסטר צורך של ממש לחבר ביאור נוסף.

ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་མིང་། བར་པ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་
མིང་། ཐ་མ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཐོགས་མིང་སྒྲུ་མཆོད་ཀྱི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ཡང་ལུགས་འདི་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།

יותר מאוחר היו גם מחברים אחרים אשר הסבירו את הכוונה האמיתית של הזוג –מאסטר אסאנגה ואחיו – באופן הבא:

- הראשון מבין שלושת סוגי המאפיינים לא קיים אפילו באופן נומינלי.
 - האמצעי מבין שלושת סוגי המאפיינים קיים באופן נומינלי, אך לא קיים באופן אולטימטיבי.
 - האחרון מבין שלושת סוגי המאפיינים קיים באופן אולטימטיבי.
- גם אנשים כאלו התרחקו מהשיטה שלנו.

ཁྱད་པར་དུ་གཞན་དབང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འབྲུལ་པའི་སྒྲོས་དེ་ལ་སྒྱེ་འགག་སོགས་ཡོད་པར་ཞེན་
པ་ཅུམ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་སྒྱེ་འགག་སོགས་མིང་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། གཞན་དབང་ལ་སྒྱུར་
འདེབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྱུར་པ་བཏབ་པས་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྒྱུར་འདེབས་ཆད་ལྷའི་གཙོ་བོར་སྒྱུར་བྱང་ས་ལས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་ངས་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲུབ་དུ་མིང་པའི་འགལ་བར་ཤེས་པར་གྱིས་
ཤིག།

בפרט, הבה ניקח את העמדה שלפיה – כאשר אנו מדברים על דברים מותנים כקיימים באופן נומינלי – מה שאנו מתכוונים הוא שמצב תודעה שגוי רק מדמיין שגדילה והיפסקות חלים עליהם; ושכונות כגון גדילה והיפסקות כלל לא קיימות עבור דברים מתפקדים. מבין כל הגרסאות האפשריות, זוהי הגרסה הקיצונית ביותר של המעטה של דברים מותנים, ומסיבה זו היא גם מהווה, בנוסף, המעטה של שני המאפיינים האחרים. ובהיותה המעטה של כל שלושת המאפיינים, היא מהווה בדיוק את אותה ההשקפה ש-**רמות הבודהיסטיות** הזכיר לעיל בתור הצורה העיקרית של ההשקפה שכל הדברים פסקו. ולבסוף, עלינו להבין שרעיון זה מהווה סתירה בלתי נמנעת עבור כל מי שדוגל בעמדה שאת **ביאור המחשבה האמיתית** יש להבין כפשוטו.

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה תשיעית: ביאורים על קבוצת העצמאיים באסכולת דרך האמצע

אין חלק ייחודי בטקסט המקור של ג'ה צונגקפה על "תמצית ההסבר הטוב" שמציג בפשטות את כל הרעיונות של קבוצת העצמאיים של אסכולת דרך האמצע אודות הנושאים שנדונו בקורס עד כה. לפיכך אנו נעבור לאוסף של לקטים, שרבים מהם לקוחים מתוך ספרי הלימוד במנזרים, שביחד יעניקו לנו סקירה טובה של הרעיונות הרלוונטיים.

חלקה הראשון של המקראה עוזר לנו להבין את ההבדלים שבין קבוצת העצמאיים, אסכולת רק תודעה, וקבוצת המסקנה, בנוגע לשאלה של האם דברים קיימים מצד עצמם, עם זהות ייחודית משל עצמם. חלק לקוח מתוך ה"סקירה של שלמות החוכמה" (Phar-phyin spyi-don) מאת מאסטר **Kedrup Tenpa Dargye** (1493-1568) מהמנזר הטיבטי המהולל סרה מיי (בקובץ האלקטרוני של ACIP מספרו הקטלוגי הוא SL0009, חלק ראשון, דפים 12a-13b). אנא זכרו שבלקט זה, רוב התיאורים של "השיטה שלנו" מתייחסים לקבוצת העצמאיים!

དེས་ན་སྒྲོ་གཞི་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྐྱེ་མེད་མ་ཡིན་པའི་
བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་ས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་ཆོས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་ཏེ།

לכן, מה שמובא כאן הוא צורתו הסופית של הרעיון שמופרך באמצעות הלוגיקה שבוחנת את האולטימטיבי:

כל דבר שקיים מצד עצמו ובעל זהות ייחודית משלו, במקום שקיומו ייקבע פשוט מכוח העובדה שהוא מופיע בפני תודעה בלתי משובשת.

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་སྒྱུ་འགྲོ་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དེ་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོད་ཚུལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

וזה נכון, משום שהצורה הסופית של האופן שבו דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים קיימים באופן כוזב, היא מכוח היותם נתפסים כקיימים על ידי מצב תודעה שאינו מושפע מנסיבות קצרות טווח שהיו גורמות לו לשגות.

གཟུགས་སྒྲིག་གི་ཆོས་རྣམས་འཛོམས་ཀྱི་སྒྲིག་འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱད་པ་དགོས་ཤིང་
ཕུགས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱད་པ་ནི་མི་དགོས་ཏེ།

כאשר אנו מתארים מצב תודעה המסוגל לקבוע את קיומם של דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים, הרי שזהו בהכרח מצב תודעה שאיננו מושפע מנסיבות קצרות טווח כלשהן שהיו גורמות לו לשנות; אך הוא אינו חייב להיות כזה שאיננו מושפע מנסיבות ארוכות טווח.

གཟུགས་སྒྲིག་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་དེ་ནི་འཕྲུལ་ཕུགས་གང་
གི་འང་འབྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱད་པའི་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
བསྐྱད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

וזאת משום שזה לא נכון ש – כאשר דברים פיזיים ושאר האובייקטים הקיימים מופיעים כדברים הקיימים לפי הגדרה – הופעתם איננה דבר-מה שאיננו מושפע מנסיבות קצרות טווח או ארוכות טווח; משום שהיא מושפעת מהנטייה המולדתית לתפוס דברים כקיימים באמת.

ལུགས་འདིའི་བདེན་གཉིས་འཛོམས་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་སྒྲིག་ཆོས་
འདི་རྣམས་སྤང་ཕྱོགས་ནས་སློབ་གཞི་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་ཅམ་དང་། སྤྱོད་
ཕྱོགས་ནས་སློབ་གཞི་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྤྱོད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ།

אנו נסביר כאן את האופן שבו אסכולה זו מחליטה מהן שתי מציאויות אלו, ונשתמש גם בכמה מטאפורות. שני דברים חייבים להיות נוכחים עבור כל האובייקטים – עבור הדברים הפיזיים ועבור כל אובייקט קיים אחר. מנקודת המבט של מה שמופיע בעולם, עליהם להיתפס מצדנו כקיימים – פשוט מפני שהם מופיעים בפני תודעה בלתי משובשת. מנקודת המבט של ריקות, עליהם להיות ריקים מכל סוג של קיום שבו האובייקט קיים מצד עצמו באמצעות זהות ייחודית משלו, ולא מעצם עובדת הופעתו בפני תודעה בלתי משובשת.

སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་སློབ་གཞི་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། སྤྱ་གྲུ་རང་གི་
བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

וכך, שני דברים דרושים עבור דבר מתפקד כמו נבט: קיומו צריך להיקבע על ידי הופעתו בפני תודעה בלתי משובשת; ועל הנבט להיות קיים מצד עצמו באמצעות זהות כלשהי.

נתפסים מצדנו כקיימים פשוט משום הופעתם בפני תודעה בלתי משובשת, ולרעיון שאובייקטים אלה קיימים באמצעות איזו זהות משל עצמם.

སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྐྱུ་ལ་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཤིང་གི་སྟང་གི་རྟ་སྒྲང་གི་སྒྲང་བ་དེ་སྐྱུ་གས་
 རྒྱས་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་སྟོའི་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་སྒྲང་བ་ཡིན་
 པའི་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

חשבו על מקרה שבו קוסם גורם למקל-עץ להופיע כסוס או כפרה. שני דברים חייבים להיות נוכחים כאן. ראשית כל, המופע של סוס או פרה בסביבה של המקל, הוא משהו שקיומו נקבע על ידי התודעות של האנשים שעניניהם הושפעו על ידי מילות הקסם ואבקת הקסמים, מצידם הם. ושנית, המופע חייב גם להיות משהו שבא מצד המקל.

སྐྱུ་གས་རྒྱས་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན།
 སྐྱུ་གས་རྒྱས་གྱིས་མིག་མ་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བས་ཀྱང་སྒྲང་བ་དེ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

התנאי הראשון – קיום שנקבע על ידי התודעות של האנשים שעניניהם הושפעו ממילות הקסם ואבקת הקסמים – הוא הכרחי, שכן אחרת, אותם האנשים בקהל שעניניהם לא הושפעו ממילות הקסם ואבקת הקסמים היו בהכרח רואים מופע זה, בעוד שהם לא רואים אותו.

དེའི་ཆོ་དེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་རྟ་སྒྲང་དུ་སྐྱུ་ལ་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། མི་དགོས་ན་དེ་ཤིང་མིང་པའི་གཞིར་
 ཡང་དེ་ཤིང་གི་སྟང་གི་རྟ་སྒྲང་གི་སྒྲང་བ་འཆར་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར།

ובאותה הסיטואציה אף הכרחי שהסוס או הפרה יופיעו גם מצידו של המקל, שכן אחרת, המופע של סוס או פרה היה חייב להתקיים אפילו במקום שבו אין מקל; בעוד שלא כך המצב.

དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྟོགས་གྱི་ཆོས་ནས་སྟོ་གནོད་མིང་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་
 གནོད་མིང་དང་མིང་དོན་མཐུན་གྱི་མིང་གི་དབང་གིས་བཞགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

כך גם דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים – קיומם נקבע על ידי תודעה בלתי משובשת; וזאת משום שהם מומשגים על ידי תודעה בלתי משובשת ושמות מתאימים.

སྟོ་གནོད་མིང་ལ་སྒྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟོན་
 ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་གྲུབ་དགོས།

דַּעֲבָדְךָ אֶת־מִשְׁכַּן־אֱלֹהֶיךָ וְאֶת־מִשְׁכַּן־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִשְׁכַּן־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִשְׁכַּן־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־מִשְׁכַּן־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִשְׁכַּן־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִשְׁכַּן־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

אלא שהם לא קיימים מצד עצמם מכוחה של איזו זהות ייחודית משל עצמם, מבלי שקיומם ייקבע מתוקף הופעתם בפני תודעה בלתי משובשת. וזאת משום שאילו היו קיימים באופן זה, זה היה מחייב שיהיה להם איזשהו טבע אולטימטיבי. ואילו אכן היה להם טבע אולטימטיבי כלשהו, הם היו חייבים להיות משהו שנתפס באופן ישיר על ידי מצב תודעה בלתי שוגג מסוים: החוכמה המדיטיבית של אריות שהם עדיין לא בודהות, ואשר תופסים ישירות את הטבע האמיתי של דברים. אך העובדה היא שזה לא המצב.

שְׁמַעֲנוּ אֶת־קוֹלֵנוּ וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

בסיטואציה זו, שבה הקוסם גורם למקל להופיע כסוס או כפרה, שני דברים חלים על האנשים שבקהל שעניניהם הושפעו ממילות הקסמים ואבקת הקסמים: המקל מופיע כסוס או כפרה; והם מאמינים שזה כך.

שְׁמַעֲנוּ אֶת־קוֹלֵנוּ וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

התנאי היחיד שחל על הקוסם עצמו הוא שסוס או פרה מופיעים בפניו; הוא לא מאמין בהם. ולאותם האנשים בקהל שהגיעו מאוחר יותר – אלו שעניניהם לא הושפעו ממילות הקסם ואבקת הקסמים – אין שום סוס או פרה שמופיעים בפניהם, והם גם לא מאמינים שיש שם סוס או פרה. אותן שלוש פרמוטציות חלות גם על דברים חומריים ועל כל שאר האובייקטים הקיימים.

שְׁמַעֲנוּ אֶת־קוֹלֵנוּ וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

הבה ניקח אנשים "רגילים": כאלו שטרם חוו לראשונה ראייה ישירה של ריקות. שני המצבים חלים עליהם בהקשר של דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים: הדברים האלו מופיעים בפניהם כקיימים באמת, והם מאמינים באופן שבו הם מופיעים.

שְׁמַעֲנוּ אֶת־קוֹלֵנוּ וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־קוֹלֵי־בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

הבה ניקח כעת בודהיסטות שכבר הגיעו לאחת מהרמות הטהורות. למרות שבמשך מה שאנו מכנים "התקופה שאחרי" האובייקטים מופיעים בפני תודעתם כדברים שקיימים באמת, הם אינם מאמינים שהם אכן כאלה. וזאת משום שאף אחד מהמצבים האלו לא חל על אריות שהם עדיין לא בודהות, ואשר תופסים ישירות את טבעם האמיתי של דברים: חומר פיזי ושאר האובייקטים לא מופיעים בפניהם כאילו הם קיימים באמת, והם גם לא מאמינים שאובייקטים אלו קיימים באופן זה.

བདེན་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་པ།
 དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དྲོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་
 འདོད་པར་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཚུངས་ཀྱང་།

קבוצות המסקנה וקבוצת העצמאיים של אסכולת דרך האמצע מחזיקות באותה אמונה לגבי הדברים הבאים; שתי האסכולות מאמינות שהם מופרכים באמצעות טיעונים לוגיים שבוחנים את האולטימטיבי:

דבר שיכול להיות קיים באמת;
 דבר שיכול להיות קיים באופן טהור;
 דבר שיכול להיות קיים ככך;
 דבר שיכול להיות קיים באופן אולטימטיבי;
 והמחשבה שבה אנו מאמינים שיש משהו שיכול להיות קיים באחד מהאופנים האלו.

རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རྣམ་སྤྱུ་གྲུབ་པ། རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་དེ་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་དྲོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ།

אלא שקבוצת העצמאיים לא מסכימה שהדברים הבאים הם דברים שמופרכים באמצעות טיעונים לוגיים שבוחנים את האולטימטיבי:

דבר שקיים מצד עצמו;
 דבר שקיים לפי טבע;
 דבר שקיים כדבר ממש;
 דבר שקיים לפי הגדרה;
 והמחשבה שבה אנו מאמינים שיש משהו כגון דבר פיזי והשאר, שיכול להיות קיים באופן כזה.

གཞི་གྲུབ་ན་རྣམ་སྤྱུ་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་གསུམ་དུ་གྲུབ་པས་བྱུང་། ཀུན་བཏགས་ལ་
 དྲགས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྣམ་སྤྱུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

וזה נכון מכיוון שהם מאמינים שאם משהו קיים, הוא חייב להיות קיים בתור השלושה שנשארים לאחר ששוללים דבר שקיים כדבר ממש. יש קצת ויכוח ביחס לסטטוס של המשגות; אך הם מאמינים שאם

יהיה זה אם כך נכון לומר שישנו הבדל דק בין הגרסה של קבוצת המסקנה וזו של קבוצת העצמאיים לגבי צורתו הסופית של הרעיון שמופרך באמצעות הלוגיקה שבוחנת את האולטימטיבי. זה נכון קודם כל משום שקבוצת העצמאיים מקבלת את הרעיון שדברים יכולים להיות קיימים לפי הגדרה, על ידי שהם מקבלים את הרעיון של נימוק לוגי בלתי תלוי; שמשווא יכול לצמוח ממשווא אחר, שונה ממנו; ושמשווא יכול להיות קיים כדבר ממשי.

སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་རང་གིས་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སེམས་ཅམ་པས་
འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཞི་འཇོ་ཡབ་སྐས་
གཉིས་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བར་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཆོ། ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཐ་སྐད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དྲང་
ངས་འབྲེལ་ཚུལ་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

יתר על כן, רעיון זה נתמך על ידי האופן שבו האסכולות מסבירות את הרעיון של מהו פשט ומהו דרש. Master Bhavaviveka דוחה באריכות את הרעיון שאסכולת רק תודעה מסבירה, שהכוונה האמיתית של הסיבוב האמצעי של גלגל הזהרמה היא הרעיון שהמשגות לא קיימות לפי הגדרה. וכאשר Shantarakshita ובנו הרוחני מסבירים את האופן שבו הסיבוב האחרון של הגלגל מפרש את הסיבוב האמצעי, הם מסבירים שכוונתו היא שהמשגות לא קיימות לפי הגדרה באופן אולטימטיבי, אך כן קיימות לפי הגדרה באופן נומינלי.

הלקט הבא לקוח מאותו הטקסט, "סקירה של שלמות החוכמה" (חלק חמישי, דפים 9a-10a). הוא נותן לנו מושג על מידת התקפות שקבוצת המסקנה מייחסת לחלוקה של העדר עצמיות לשלוש דרגות שונות של עידון.

དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མིད་གཉིས་དག་སྟོང་གཞི་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་ས་
འཛོག་གིས་དགག་བྱ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མི་འཛོག། འདིར་ནི་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ས་འཛོག།

קבוצת המסקנה של אסכולת דרך האמצע עושה הבחנה בין העדר טבע עצמי של אנשים לבין זה של דברים, אבל רק יחסית לדבר שהוא ריק מהם; הם לא עושים שום הבחנה בין גרסאות מעודנות יותר או פחות של הדבר שאותו אנו שוללים על ידי הלוגיקה שבוחנת את האולטימטיבי. אלא שכאן, באסכולת העצמאיים, הם מכירים בשתי הבחנות אלו.

དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྱི་འཛོག་ཅན་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྗེས་ཡིད་གྱིས་སྟོང་བས་མ་བྱུང་ཅིང་།
གང་ཟག་ཡིན་ན་དེས་སྟོང་བས་མ་བྱུང་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མ་ངས་པའི་
ཕྱིར།

אותן שלוש חלוקות של לוגיקה המבוססת על הרהור וכך הלאה, קיימות גם עבור הרמה השנייה של תרגול עמוק. הנה הראשונה:

הבה ניקח צבע כחול.

הוא ריק מלהיות חומר נפרד מהתפיסה התקפה שתופסת אותו.

מכיוון שהוא תמיד נמצא בצירוף יחד איתה.

לדוגמה, הם כמו המודעות שיש לנו בחלום, וכעס שאנו עלולים לחוות במהלך החלום.

ניתן להבין את יתר הפרטים, של התפיסה הדדוקטיבית וכך הלאה, מתוך ההצגה הקודמת.

གཉིས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ནལ་འབྱོར་ཡོད་དེ། དོན་དེ་ཉིད་ཞི་ལྷན་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ובאשר לחלוקה השנייה, כאן ישנו תרגול עמוק שנובע ממדיטציה – שכן זו תהיה המדיטציה החד נקודתית שמשלבת שלושה וראייה, ומתמקדת באובייקט הספציפי הזה.

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་དེ། ལས་སུ་གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
མཛོལ་གྱུར་སྤངས་ཏེ། གཉིས་སྒྲོམ་འབྲེལ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

גם השלישית, התוצאה של המדיטציה, ישנה כאן: באשר לפעולתה,⁷ היא מחסלת את הצורה הממומשת של המחשבה שאובייקטים ומצבי התודעה הסובייקטיביים שתופסים אותם, עשויים מחומר נפרד; וזה כך מכיוון שהמתרגל הבין את העובדה שמצב התודעה שתופס הפרדה הוא שוגה.

གསུམ་པ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཉིས་སྒྲོང་གི་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མིད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བཞིན།
ཕྱི་མ་གཉིས་གོ།

הרמה השלישית, כלומר הרמה של תרגול עמוק שבה המתרגל רואה את הריקות עצמה, גם לה יש שלוש חלוקות. הנה הראשונה:

הבה ניקח את מצב התודעה ש"חופשי מהשניים".

הוא לא משהו שקיים באמת,

מכיוון שהוא דוגמה להתהוות מותנית.

לדוגמה, הוא כמו אשליה.

שני הפרטים האחרונים מפורטים בהמשך.

⁷ הערה של גשה מייקל: יתכן שנפלה כאן טעות במקראה הטיבטית, והכוונה ל DNGOS SU, או "באופן ישיר"

הלקט הבא לקוח גם הוא מה"סקירה" (חלק חמישי, דף 3b), ועוזר לנו להבין את האופן שבו קבוצת העצמאיים תופסת את התפקיד של מדיטציה על שלוש הרמות של העדר עצמיות.

འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་གཉིས་གྱི་དྲི་མ་སྤྲོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྟུང་ན། བདག་མིང་ཕྱ་རགས་
གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱ་མོ་གསུམ་
ཅ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ལུས་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དངོས་སྒྲུབ་འདོད་པ་ལྟར་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་
ཁས་གྲངས་ནས་སྤྲོད་བ་མིན་གྱི། དྲི་མ་བདེན་མིང་བསྒོམས་ནས་དྲི་མ་སྤྲོད་བ་ཡིན་ཀོ་ཞེས་རང་
ལུགས་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྲོད་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན།

ייתכן שתחשבו לעצמכם, "אם כך, כיצד נוכל לתאר, במסגרת העמדה שלנו, את התהליך שעל פיו ניתן לחסל את מגוון המכשולים?" נאמר ש:

ניתן להשיג את היכולת לחסל לגמרי את השלושה – כלומר, את המכשולים של נגעים רוחניים, את המכשולים הגסים לידע-כול, ואת המכשולים העדינים לידע-כול – אם נמדוט באמצעות החוכמה שנובעת ממדיטציה, ואשר רואה ישירות את שלוש הדרגות של העדר טבע עצמי; וזה כשעצמו נובע מביצוע התרגולים של לימוד ושל מדיטציה כדי להשיג הבנה של שלושת אלה.

לאור זאת, אין זה נכון שבמסגרת העמדה שלנו אנו מאמינים – כפי שמאמינים אלו הטוענים שדברים מתפקדים קיימים באמת – שאדם יכול לחסל מכשולים שהוא רואה כקיימים באמת. הציטוט הזה בעצם ממחיש את העיקרון העיקרי של האופן שבו השיטה שלנו מתארת את התהליך של חיסול שני המכשולים; כלומר, שאנו מחסלים מכשולים באמצעות מדיטציה על האופן שבו מכשולים אלו הם נעדרים כל קיום אמיתי.

הלקט הבא מציג בקצרה את הרעיון של שלוש הרמות של תרגול עמוק שתואמות לשלוש הרמות של העדר עצמיות. הוא לקוח מתוך "ענן של מנחות, המנעים לחכמים, ומאיר את הכוונה האמיתית של החיבור המכונה 'עטרת התובנות'", שהוא צירוף של ביאור מילולי וניתוח דיאלקטי של הפרק החמישי של החיבור, שנכתב על ידי צ'וני לאמה דראקפה שדרופ (1675-1748), שהוא גם מחברם המהולל של ספרי לימוד של מנור סרה מיי הטיבטי (מסמך מספר S0195 בקטלוג האלקטרוני של ACIP, החלק החמישי, דפים 11b-12a).

ཁག་ཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལྷ་སྤྲོད་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལྷ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་མཁྱེན་པ། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སའི་ངོ་བོ་དང་།

שנית, הנה עמדת האסכולה שלנו. את מהות טבעה של רמה של תרגול עמוק ניתן להגדיר באופן הבא:

זהו מצב של ידע מהסוג שמהווה בסיס לשילוב של שלושה וראייה, ושניתן לסווגו בתור השקפה בחלוקה שבין מעשים והשקפות.

השנייה מבין הסיבות נכונה מכיוון ששלוש הרמות של תרגול עמוק שמוצגות כאן הן בהתאם לסדר של ההשקפות השונות של המציאות אשר תופסות את שלוש הדרגות של העדר עצמיות.

གསུམ་པ་དེར་ཐལ། རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་དེས་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར།

הסיבה השלישית היא נכונה מכיוון שתלמידים משלושת הסוגים מתרגלים את המדיטציה שלהם על ידי שהם לוקחים בתור אובייקט המדיטציה העיקרי שלהם, את אותן שלוש רמות של תרגול עמוק, בהתאמה.

བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་བསྐྱོམས་པས་ལམ་ཤེས་གསུམ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ནལ་འབྱོར་ས་ལ་གསུམ་དུ་བྱངས་ངེས་ཏེ། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
པ་ལ་ས་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པར་སྒྲོམ་དགོས། སྒྲིབ་གཉིས་སྟོང་བའི་ལྟ་བའི་ཆ་ལ་དེ་ལས་མང་མི་
དགོས། རྩང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར།

הרביעית נכונה מכיוון שאנו משיגים את שלושת סוגי הידע של הדרך באמצעות מדיטציה על אותן שלוש הרמות של תרגול עמוק.

לסיכום, מספר הרמות של תרגול עמוק הוא בדיוק שלוש, מכיוון שאנו חייבים לחלוטין למדוט על שלוש רמות אלו כדי להשיג את המטרה של ההארה הגדולה; דרושות לא יותר משלוש רמות אלו בתור חלקים של ההשקפה המאפשרת לנו לחסל את שני המכשולים, ולא ניתן לסווג לפחות משלוש קבוצות.

אותה העבודה מאפשרת לנו הבנה בנוגע ליחס בין שלושת הסוגים של העדר עצמיות (חלק ראשון, דף 117a):

དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར་ཉོགས་པ་ཡིན་ཅོས་དུག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་པ་
བཅུ་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ལ།
གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཚུན་ལན་མཇོད་པ་གང་
ཞིག། བྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

גם זה יהיה שגוי, מכיוון שבנקודה שבה מופיע בטקסט המשפט שאומר ש"כאן ששת האובייקטים של תפיסה ו...", הוא ממחיש שהעבודה ששלושה עשר התרגולים ריקים מכל קיום אמיתי, היא הטבע שמהווה בסיס לתרגול של הדרך הגדולה. בצומת זו (1) משתמשים בסתירה כדי לדחות את הרעיון שהחלוקה לשלושה סוגים ולאילו ששייכים לשלושת הסוגים אלו, היא שגויה. וש (2) הטענה של המתנגדים אינה קשורה לכאן.

ཉམས་ཐྱི་མ་དེར་ཐལ། བདག་མིང་ཕྱ་རགས་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

חלקו השני של הנימוק שלנו הוא נכון, מפני ששלוש הדרגות של העדר עצמיות אינן מוכלות או כוללות האחת את השנייה.

בלקט הבא אנו חוזרים לחיבורו של 'צ'וני לאמה', שבו הוא מתייחס לשאלה האם הדרגות הנמוכות יותר של העדר עצמיות הן ריקות אמיתיות:

།ལ་ཅིག། ཐུན་མཐའི་བར་ཆད་མིང་ལམ་གྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྒྱས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བྱེད་གས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

נניח שמיישור בא וטוען את הטענה הבאה:

זה חייב להיות המקרה שהדרך הבלתי מקוטעת בתודעתו של אדם משיגה, בסופו של התהליך, תובנה ישירה של הצורה של ריקות שהיא ההעדר של חומר נפרד לדברים פיזיים ולתפיסה התקפה שתופסת את הדבר הפיזיים הללו, משום שהיא תופסת עובדה זו ישירות ברגע יחיד וקצר ביותר של פעולה.

དར་ཐལ། དེས་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་སུམ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།

[איננו מסכימים עם הנימוק שלך]

אינכם יכולים [שלא להסכים], משום שאכן יש לה את היכולת לעשות זאת.

תשובתנו תהיה שזה לא בהכרח נובע.

འདོད་མི་རྣམས་ཉི། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མིང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

לא ניתן להסכים עם עמדתכם, משום שאנו מדברים על הדרך הבלתי מקוטעת שבדרך הגדולה.

ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא בהכרח נובע]

אלא שזה כן חייב לנבוע, משום שהריקות שמויצגת על ידי ההעדר של חומר נפרד לדברים פיזיים ולתפיסה התקיפה שתופסת את הדברים הפיזיים הללו, היא מציאות כוזבת.

אנו פונים כעת לדיון על ההבחנה בין שלושת המסלולים המוזכרים לעיל, ושלושת ההיבטים כפי שהם מתוארים בלימוד על השלבים של הדרך המדורגת להארה (הלואם רים). הלקט הבא לקוח מתוך הספר הגדול על השלבים של הדרך (הלואם רים צ'נמו) מאת ג'ה צונגקפה (טקסט אלקטרוני של ACIP מספר S5392, דף 58b):

།དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཇི་སྟེན་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
སྟེས་བྱ་འབྲིང་དངོས་སམ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྟེས་བྱ་འབྲིང་ནི་སྟིང་པ་
མཐའ་དག་ལ་སྟོབ་བསྟེན་ནས་སྟིང་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱུང་བྱས་ཏེ་དེའི་ཐབས་
ལམ་བསྟེན་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

את כל הלימוד שניתן מנקודת המבט של המסלולים של המאזינים והבודדות מכוח עצמם, ניתן לסווג כלימוד ששייך להיבט הבינוני עצמו, או כלימוד המשותף עם ההיבט הבינוני. זאת משום שאדם המשתיך להיבט הבינוני מגיע לתחושה של שאט נפש מכל סוג של סבל בגלגל החיים, ופועל למען המטרה של להשיג – עבור עצמו – את היעד של חופש, שבו שהוא משוחרר מהגלגל.

ལམ་སྟོན་ལས། སྟིང་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །སྟིང་པའི་ལས་ལས་ལྗོག་བདག་ཉིད།
།གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉིད། །སྟེས་བྱ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

וזה כך מפני שב"אור על הדרך" נאמר:

הבה ניקח אדם שפנה מעינוגי הגלגל,
ואשר בו בזמן זנח
כל מעשה שלילי.
אדם השואף באופן זה להשיג
מצב של שלווה לעצמו,
הוא אדם שאליו נתייחס
כשייך ל"היבט הבינוני".

לבסוף הנה הערה על הרעיון של להיות "ממשי", מאחר והוא עיקרי בתיאורה של קבוצת העצמאיים את הצורה הגסה של טבע עצמי של אדם. הלקט הבא לקוח מתוך חיבורו הקלאסי של Master Changkya Rolpay Dorje, "הצגה של אסכולות פילוסופיות" (מספר ACIP האלקטרוני S0062, חלק שלישי, דפים 26a-26b).

שְׁמִירָה עַל הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. שְׁמִירָה עַל הַמִּצְוֹת
וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. שְׁמִירָה עַל הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה
כְּעֵינֵינוּ. שְׁמִירָה עַל הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.
שְׁמִירָה עַל הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.

באופן כללי, המונחים "ממשי" ו"מומשג" מופיעים הרבה בכתבי הפילוסופיה הגדולים. במובן כללי, אין
בעיה להשתמש במילה "ממשי" ביחס לכל דבר שקיים, וזוהי הכוונה במשפט: "ברגע שמהו קיים, הוא
חייב להיות ממשי". ההפך מכך יהיה משהו שהוא מומשג; משהו כמו שני הסוגים של טבע עצמי אשר -
למרות שהם נתפסים כקיימים באמצעות הדמיון - הם אינם משהו שקיים באמת.

דִּינֵי הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. דִּינֵי הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה
כְּעֵינֵינוּ. דִּינֵי הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.

"ממשי" במובן של להיות מסוגל לבצע משהו, מתייחס לדברים מתפקדים; ההפך מזה יהיו דברים
"מומשגים" במובן של זהויות כלליות.

הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.
הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.

"ממשי" במובן של להיות משהו שהוא יציב ובלתי משתנה, מתייחס לדברים כמו חלל ריק שלא נוצר;
להיפסקות של אובייקטים בלתי רצויים בשל האנליזה האינדיבידואלית [של ארבע האמיתות הנאצלות
במהלך דרך הראייה]; והיפסקות של אובייקטים בלתי רצויים שלא באמצעות אנליזה זו. הדברים
"המומשגים" שהם ההפך מאלו, הם דברים משתנים.

הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.
הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ. הַמִּצְוֹת וְעַל הַתּוֹרָה כְּעֵינֵינוּ.

"ממשי" במובן של להיות עומד בזכות עצמו, מתייחס לדברים כגון האובייקטים הנתפסים באמצעות
מודעויות החושים, או מצבי תודעה עצמאיים. ההפך מסוג זה של ממשי יהיו דברים "מומשגים" בדמות
דברים משתנים שאינם פיזיים או מנטליים, וכן המשגות של התודעה.

באופן עצמאי, מבלי להיות תלוי בתהליך שבו הוא מופיע בפני התודעה רק לאחר שאובייקטים אחרים הופיעו בה קודם. השימוש האחר בביטוי מתאר משהו ששולט במצבורים של אדם מסוים ושהוא, בו בזמן, אינו תלוי במצבורים הנשלטים: מעין מנהל העומד בזכות עצמו.

གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་བཞག་པ་ན་གང་ཟག་
བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཆོ་བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའི་རང་རྒྱ་
བར་མེད་པར་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་གང་ཟག་ནི་ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་
དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

אם אנו משתמשים בנימוקים לוגיים שעוזרים לשלול את אפשרות קיומו של טבע עצמי של אדם, ובכך שוללים את האפשרות שאדם יכול להיות קיים באופן ממש, הרי שאז, ללא כל ספק, האדם חייב להיות משהו שהוא מומשג. בנקודה זו, אם כן, עלינו לכוון דרך כלשהי כדי לאמת שהאדם הוא אכן משהו מומשג. זה נעשה קודם כל על ידי שאנו מבססים לעצמנו שלא יכול להיות אדם מסוג זה שיכול להיות אובייקט העומד בזכות עצמו; וכמסקנה מזה, אנו מגיעים להבנה שהאדם הוא אך ורק דבר שמומשג, על גבי בסיס של אוסף או רצף של חלקים.

དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལྷགས་ཀྱང་གདགས་གཞི་ཡུང་པོ་དང་སྤྱོད་གསོགས་ལ་མ་
ལྟོས་པར་གང་ཟག་གི་རང་ལྷོག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་རུས་ཤིང་། དེ་དག་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
ཟག་གི་རང་ལྷོག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་པ་ཉིད་གང་ཟག་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་སོང་བས་གང་
ཟག་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་བཏགས་ཡོད་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ།

האופן שבו אנו אומרים שאדם שכזה הוא אך ורק המושג, הוא שהזהות הספציפית של האדם לא יכולה להופיע בתודעה מבלי להיות תלויה בבסיס של ההמושג (המצבורים) – ביחד עם מילים, מושגים וכך הלאה. המשמעות של כך שאדם הוא מומשג היא שהזהות הספציפית של האדם יכולה להופיע בתודעה רק בזכותם של דברים אחרים שמופיעים קודם. לכן, בנקודה זאת בטקסט שלפנינו, משמעותה של הקביעה שאדם הוא "משהו מומשג" זהה לכוונתנו כשאנו מדברים על דברים שהם מומשגים.

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འགོག་རྒྱུའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་
རྫས་ཡོད་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པས་འདིའི་རྫས་ཡོད་དང་གནད་
གཅིག་གོ།

מסיבה זו, את משמעות המילה "ממשי" כפי שאנו משתמשים בה בהקשר של אדם "ממשי" שאת קיומו אנו שוללים, יש להבין כמתייחסת ל "ממשי" שהוא ההיפך מ "מומשג" – זוהי נקודה שמוכחת באמצעות טיעונים לוגיים ששוללים את הקיצוניות האחרות. וכך, הנקודה המהותית זהה לזו של ה"ממשי" שאנו מוצאים כאן.

קורס ACI מס' 15: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה

שלב שני בלימודי שלמות החוכמה (Prajna Paramita)

מקראה עשירית: ביאורים על קבוצת המסקנה, ומהו שג'ה צונגקה עצמו מאמין

הלקט הבא נותן תיאור קצר ועם זאת מעולה אודות האופן שבו מוסבר הרעיון של ריקות על ידי חסידי אסכולת המסקנה של דרך האמצע בבודהיזם (המדיאמיקה פרסנגיקה). הוא לקוח מתוך **הסקירה של דרך האמצע (dBu-ma spyi-don)**, מאת Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), מחבר בעל שם של ספרי לימוד במנזר הטיבטי סרה מי. (מספר ACIP האלקטרוני S0021, דפים 125a-130a).

རྒྱ་ལ་འབྲུག་ལ་ཡི་དྭགས་ནག་གློ་ཡང་། ཁྱིམ་སྒྲིག་གི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། རྒྱ་
 རྒྱ་ལ་འབྲུག་ལ་ཡི་དྭགས་ནག་གློ་ཡང་། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱོ་གད་འཛིན་པར་སྒྲུབ་
 བའི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་སྒྲིག་གི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ས་གཞི་གི་དུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ།
 རྒྱ་ལ་འབྲུག་ལ་ཡི་དྭགས་ནག་གློ་ཡང་། དེར་ཡོད་མེད་མཆོག་ལ་ཀུན་དུ་
 མཆོངས་སུ་མེད་མཆོངས་ཞེས།

ננתח כאן את ההצהרה [מתוך "שער הכניסה לדרך האמצע", מאת מאסטר צ'אנדרקירטי, 650 לספירה] שבה נאמר: "גם התודעה של רוח תאבה, שרואה מפל של מים כמוגלה." נתחיל עם השאלה הבאה:

הבה ניקח את האובייקטים של מצבי התודעה הבאים: מודעות הראייה של רוח תאבה, כשנהר של מים נראה כמוגלה ודם; מודעות הראייה של אדם שיש לו מעין תבולת בעיניו, כשכיוור חרסינה נקי לבן נראה כאילו נפלה לתוכו שיערה; ואותו סוג של מדיטציה שבו אנו מדמיינים שלדים - כשאנו מדמיינים שפני האדמה כולה מכוסים בעצמות של גוויות. האם כל האובייקטים האלו שווים לחלוטין זה לזה, מבחינת היותם קיימים או בלתי קיימים?

དེ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགྲོག་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐེག་
 བསྐྱུ་ལས། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ།

།དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་སྲིད། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་
བཤད་སྒྲུང་དགེ་བསྟེན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་པ་ལས།

כתשובה נציג תחילה פסקה רלבנטית, ואז נסביר את הפסקה. הנה הפסקה. הטקסט שנקרא "**תקציר של הדרך הגדולה**" אומר:

מאחר שלרוחות תאבות, לבעלי חיים,
לבני אדם, וליצורי עונה,
ישנן תפיסות שונות של דבר יחיד,
כל אחד מהם לפי סוגו,
אנחנו אומרים שאין בו ממש.

Asvabhava הקדוש, שהיה בעל נדרי חיים למי שאינו נזיר, ביאר פסקה זו. מילותיו מכילות את הדברים הבאים:

כשהם מסתכלים על דבר יחיד, זרם של מים, כל אחד מהם רואה את מה שההבשלה של הקארמה הספציפית שלו כופה עליו לראות. *רוח תאבה* רואה את הזרם מלא במוגלה ודם וכדומה.

དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་གནས་གྱི་སྒྲོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།

לעומת זאת, בעל חיים או כדומה חושב על אותם מים כמקום לחיות בו, ובונה שם את ביתו.

མི་རྒྱལ་གྱིས་ནི་མངར་བ་དང་། དྲངས་པ་དང་། བསིལ་བའི་རྩུར་རྟོགས་ཤིང་འཁྱུང་ངོ་།
 །ཁྱུས་ཕྱེད་དོ། །དེར་འཁྱུག་གོ།

בני אדם מסתכלים על אותו הדבר, ותופסים אותו כמים - מתוקים, צלולים וקרירים. הם לוגמים מהם, הם מתרחצים בהם, והם שוחים בהם.

ནམ་མཁའ་མཐའ་ལས་སྐྱེ་མཆིད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མཐའ་དེ།
གཞུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞིག་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

אותם יצורי עונג השקועים במדיטציה עמוקה, ברמה שאנו מכנים 'העולם של חלל אינסופי', רואים את המים כחלל ריק, שכן יכולתם להמשיג חומר פיזי התמוססה לחלוטין.

בִּלְבָּבִי אֶפְתָּה וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי

שנית, נסביר את משמעות הטקסט שציטטנו בתחילה. נתקדם בשלושה צעדים:

1. הפרכת עמדתם של אחרים,
2. קביעת העמדה שלנו, ואז
3. סתירת התנגדותם.

הנה הצעד הראשון:

לִבִּי אֶפְתָּה וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי

יכול מישורו לבוא ולטעון את הטענה הבאה:

לאור הקביעות לעיל, איננו יכולים יותר להתייחס לשום דבר כקיים באופן כזה או אחר.

אם כך, אתה⁹ בעצם טוען שהשיטה של הבודהה היא זהה לחלוטין לשיטה של כל אמונה לא בודהיסטית אחרת, ושאינן שום הבדל במידת נכונותן. ואתה בוודאי גם טוען שאיננו יכולים להצהיר שהמורה שלנו היה המורה הנעלה ביותר, ושהמורים של הלא בודהיסטים, הם פחותים.

לִבִּי אֶפְתָּה וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי
וְאֶפְתָּה לְבָבִי וְאֶפְתָּה לְבָבִי

טענות אלו מתחייבות מדברך, שכן הצהרת שאיננו יכולים יותר להתייחס לשום דבר כקיים באופן כזה או אחר.

כעת, אם אתה מסכים שאף אחד מההבדלים שהוזכרו לעיל אינו קיים, עלינו להשיב שהם אכן קיימים, וזאת בהסתמך על הפסוק שאומר:

כעת ויתרתי על כל המורים האחרים,
ועתה אלך למקלט רק בך.
מדוע? מכיוון שרק אתה הוא זה
שאינן בו כל פגם, ושהשיג כל מעלה.

⁹ היריב הדמיוני שאיתו אנו מתפלמסים כאן.

ཡང་ཁ་ཅིག། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཐོར་པ་གང་ལ། ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་
བརྒྱས་པ་དེའི་ཆོ་ན། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ངོ་ཐོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་བདེན་པས། བརྒན་ཞིང་གཤེར་
བ་རྒྱ་ཐོར་པ་གང་པོ་དེ། ཡི་དྲགས་གྱི་ངོ་ཐོར་ནག་ཁྲག་ཏུ་བདེན། མིའི་ངོ་ཐོར་རྒྱུ་འི་ངོ་
ཐོར་བདུད་རྩིར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན།

מישהו אחר עשוי לטעון כך:

נניח שיצור עונג, בן אדם, ורוח תאבה יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס מלאה בנוזל: הדבר שאותו אנו מגדירים כ"רטוב ונוזלי". מאחר שדבר זה נתפס כממשי על ידי כל אחת מהישויות, הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי היא במציאות מוגלה ודם בעיני הרוח התאבה, מים בעיני בן האדם, ונקטר בעיני יצור העונג.

དེའི་ཆོ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་ཡིན་ནམ། འགའ་ཞིག་ཆད་མ་ཡིན་པ་
 དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཐོར་པ་གང་པོ་དེ་ནི་གྲག་ཁྲག་ལ་སོགས་
 པའི་དངོས་པོ་གསུམ་ག་ཡིན་པ་དང་། འགའ་བ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་། ཐོར་
 པ་གང་པོ་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀར་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ན་འགྲོ་བ་
 གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

במקרה זה אנו¹⁰ שואלים אותך שאלה: במצב שתיארת זה עתה, האם מודעות הראייה של כל שלוש היצורים היא תפיסה תקיפה, או שרק אחת או שתיים מהן הן תפיסות תקפות?

נניח שאתה אומר שכל השלוש תקיפות. אם כך, הכוס שיש בה משהו רטוב ונוזלי בהכרח מלאה במשהו שהוא כל שלושת הדברים: מוגלה ודם, וכל אחד מהאחרים. ובמקרה זה גם בהכרח אפשרי שיהיו כמה תפיסות שהן כולן תקפות, ואשר רואות דבר אחד באופנים שהם לחלוטין, בלתי תואמים זה לזה. ולבסוף, הכרחי גם שתהיה בנמצא איזו תפיסה תקיפה שתופסת נכון שהכוס מלאה במשהו שהוא בו זמנית מים, ובכל זאת איננו מים.

מדוע? משום שלפי השקפתך, שלושת המקרים השונים של מודעות של ראייה של שלושת היצורים השונים, מהווים כולם תפיסה תקפה.

འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཁྲལ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་པོ་དེ་པན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ואם תנסה להסכים לכל זה, הרי שאתה טועה, משום שהתכונה של להיות דם ומוגלה אינה קונסיסטנטית עם התכונה של להיות כל אחד משני החומרים האחרים שהוזכרו. יתרה מכך, התכונה של להיות מים, והתכונה של לא להיות מים, מנוגדות לגמרי זו לזו. באופן שאם משהו קיים ואין בו אחת מתכונות אלו, אז

¹⁰ אנשי אסכולת פרסנגיקה מדיימיקה, שהיא "השיטה שלנו", שאותה אנו מחפשים לבסס בדיון זה.

הוא חייב שתהיה בו האחרת.

דֵּי־לֹא־יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר־בְּיָמֵי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
יִשְׂרָאֵל, דֵּי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, בְּיָמֵי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל.

מישהו עשוי להשיב עם הטענה הבאה:

במקרה שהזכר, מודעות הראייה של האדם היא אכן תפיסה תקפה, אבל מודעות
הראייה של שני סוגי היצורים האחרים אינן תפיסות תקפות. שני האחרונים רואים
משהו, כמו המוגלה והדם והנקטר, רק משום שהקארמה שלהם (שהיא טובה במקרה
האחד, ורעה בשני) כופה זאת עליהם.

יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, דֵּי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר־בְּיָמֵי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל.

אם נלך עם הגיון זה של דבריו, הרי שגם מודעות הראייה של בן האדם לא תהיה תפיסה תקפה. וכי אין
זה נכון שכן האנוש רואה את המים אך ורק משום שהקארמה שלו (שבמקרה זה היא באמצע בין הקארמה
הטובה והרעה שהזכרנו כרגע) כופה זאת עליו?

יתרה מכך. האם אינך מרמז בדבריך שאין כזה דבר כמו מודעות מישוש תקפה, או מודעות שמיעה תקפה,
בזרם התודעה של יצורים שאינם בני אנוש? האם אינך אומר בעצם שאין כזה דבר כמו מודעות ראייה
תקפה בזרם התודעה של יצורים שכאלו?

בוודאי שאתה אומר זאת, משום שאתה מחשיב את עמדתך המקורית כנכונה. אם כן, הבה נניח כעת שאתה
אכן מסכים שליצורים כאלה לא יכולה להיות מודעות תקפה שכזו.

אֲשֶׁר־בְּיָמֵי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, דֵּי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר־בְּיָמֵי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר־בְּיָמֵי־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל־יִשְׂרָאֵל.

האם במקרה זה אינך רומז שלא קיים שום מצב שבו יצורים אלה מסוגלים להגיע למסקנה ברורה אודות
משהו, או לנתח אובייקט? ואם כן, האם אינך רומז שלא ייתכן מצב שבו אחד מהיצורים הללו מסוגל
לזהות את האחר? בוודאי שאתה רומז כן, לאור עמדתך.

¶ גִּתִּים פֶּתַח לְמִנְחָה בְּיָמֵינוּ. בְּכֹחַ הַיָּדִים הַשְׂמֵנִים. לְשׁוֹן הַיָּדִים.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.

שנית, הנה הקטע שבו אנו מבססים את עמדתנו אנו.

נניח ששלושה סוגים שונים של יצורים - יצור עונג, יצור אנוש, ורוח תאבה, כל אחד עם הקארמה שלו - יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס מלאה במים,¹¹ הדבר שאותו מאנו מגדירים כ"רטוב ונוזלי". בנקודה זו, כוס הנוזלים היא לא דבר אחד שהוא בו זמנית שלושה אובייקטים שונים. גם אין זה נחוץ במצב זה שהיינה שלוש תפיסות תקפות זהות. וכאשר הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי מופיעה, היא מופיעה כבעלת שלושה חלקים נפרדים.

דִּינֵי הַיָּדִים הַשְׂמֵנִים. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.

אלא שזה לא נכון שמרגע היווצרה - כוס המים כבר הייתה עם שלושת החלקים השונים, או שהם נשארים עם כוס המים עד שהיא בסופו של דבר מתחסלת. מה שקורה הוא שאחד החלקים של הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי מספק סיבה חומרית, והקארמה של הרוח התאבה מספקת גורם תומך; ואז, על בסיס שני אלו, הרגע הבא של חלק אחד של כוס הנוזלים מתחיל להיות דם ומוגלה.

דִּינֵי הַיָּדִים הַשְׂמֵנִים. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.

חלק אחר של כוס המים מספק שוב סיבה חומרית, והקארמה של בן האדם מספקת גורם תומך; ואז, על בסיס שני אלו, הרגע הבא של חלק אחד של כוס הנוזלים מתחיל להיות מים.

דִּינֵי הַיָּדִים הַשְׂמֵנִים. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
 חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ. חֵן לְיָדֵינוּ בְּיָמֵינוּ.

¹¹ הערה של גשה מייקל: כאשר משתמשים כאן בביטוי "רטוב ונוזלי" (ההגדרה של יסוד המים), יש להבינו כמדגיש את המושג הכללי יותר של נוזל, ולא את המים שיצור האנוש תופס. הערה של לאמה דבורה-הלה - בהמשך התרגום נשתמש במונח "כוס נוזלים" כדי למנוע אי הבנה זו.

חלק נוסף של כוס הנוזלים מספק סיבה חומרית, והקארמה של יצור העונג מספקת גורם תומך; ואז, על בסיס שני אלו, הרגע הבא של חלק אחד של כוס המים מתחיל להיות נקטר, וכך הלאה.

དེའི་ཆོན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་མོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གསུམ་གས་
གསུམ་ག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་བྱས་ཀྱི་
མཐོང་། དངོས་པོ་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

בנקודה זאת, הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי היא משהו שיש לו שלושה חלקים שונים. עם זאת, זה לא נכון שכל שלושת היצורים רואים את כל שלושת החלקים. בגלל הקארמה הרעה שצברה, נכפה על הרוח התאבה לראות את כוס הנוזלים כמוגלה וכדם, והיא לא רואה את שני הדברים האחרים. יש להבין שאותו הדבר קורה עבור שני סוגי היצורים האחרים.

དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་པོ་དེ་བསྟུ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ལག་རྟུ་སྒངས་ནས་ལོངས་སྟོན་པར་བརྩམས་པ་དེའི་ཆོ་ན་བྱང་
ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་སྟོན་བྱ་
ཡིན་པས། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ནྟག་བྱ་རྟུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

התרחיש שזה עתה תיארונו, מתרחש רק במצב שבו כוס של משהו רטוב ונוזלי היא אובייקט שאותו חולקים שלושת היצורים השונים בשעה שהם מסתכלים עליה יחדיו. אך כאשר הרוח התאבה אוחזת את הכוס בידה ומתחילה לטעום מתוכנה, כוס הנוזלים היא כבר לא משהו בעל שלושה חלקים שונים; מאחר שבנקודה זו היא משהו שהרוח התאבה חווה לבד, הרגעים הבאים שלה מתחילים להיות מוגלה ודם.

དང་པོར་གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱབ་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ནས་སྦངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མིའི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབ་པས་མིའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་ནས་སྦངས་ན་དེ་
ཉིད་དུ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ལྟུང་།

האופן שבו כוס הנוזלים קיימת במקור תלוי בעולם החיצוני שממנו היא נלקחה, מאחר שלכל אחד משלושת היצורים ישנו עולם חיצוני שונה, בהתאם לקארמה הספציפית שהוא צבר. אם כוס הנוזלים הייתה כוס של מים מתוקים וקריירים שנלקחה מעולם בני האדם - עולם שנוצר על ידי הקארמה הספציפית של בני האדם שבקבוצה - אז זה היה מצבה המקורי, וכך הלאה.

ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་བལྟས་པ་ན་ནག་ཁྲག་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི།
 ཡི་དྲགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྲགས་ལ་སྤྱི་ལྷོ་བ་པ་ཅན། ནང་གི་སྤྱི་བ་པ་ཅན།
 ཟས་སྒོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ודרך, אגב, כשאנו אומרים שרוח תאבה מסתכלת על זרם של מים ורואה מוגלה ודם, אנו מדברים רק על סוגים מסוימים של רוחות תאבות, ולא על כולן. זאת מכיוון שישנם סוגים רבים של רוחות תאבות: חלקן בעלות מכשולים שקשורים לעולם שמסביבן, אשר מונעים מהן מלספק את תשוקותיהן; אחרות בעלות מכשולים שקשורים לחלקים בגופן; וחלקן עם מכשולים שקשורים לאוכל או למשקה עצמם.

བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་པ་གང་ལ་ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོན་
 དངོས་པོ་ཆོད་མས་བྱུབ་པ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་ཆ་ཤས་
 གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་ལྷགས་སྒྲགས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷགས་
 སྒྲགས་བཏབ་པའི་ལག་པས་རེག་པ་དེའི་ཆོན་ཆ་བའི་རེག་བྱ་མི་སྤྱིང་རེག་བྱ་གཞན་ཞིག་སྤྱིང་བ་དང་།
 ལྷགས་སྒྲགས་མ་བཏབ་པའི་ལག་པས་རེག་པ་དེའི་ཆོན་ ཆ་བའི་རེག་བྱ་སྤྱིང་རེག་བྱ་གཞན་མི་
 སྤྱིང་བ་དང་།

יש גם דוגמה שבה אנו יכולים להשתמש כדי להמחיש כיצד, כאשר שלושת סוגי היצורים בעלי שלוש הקארמות השונות מסתכלים יחדיו על כוס מלאה במשהו רטוב ונוזלי, מתחילים להופיע שלושה אובייקטים שונים, שכל אחד מהם מאומת על ידי תפיסה תקפה. נניח שיש כדור העשוי מפלדה מלובנת ולוהטת; חלק אחד של הכדור מספק את הסיבה החומרית, וה'מנטרה של פלדה' מספקת גורם תומך. בשל שני אלו, אדם שהפעיל את מנטרת הפלדה על ידו יכול לגעת בכדור מבלי שיחווה שום תחושה של חום; במקום זאת, הוא חווה תחושה אחרת. אדם שלא הפעיל את המנטרה על ידו, נוגע בכדור ואכן חש תחושה של חום, ולא שום סוג אחר של תחושה.

སོས་ཀའི་དུས་སུ་རྒྱ་བའི་རེག་བྱའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་
 ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ན་བུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཆ་བའི་རེག་བྱ་སྐྱེ་བ་དང་
 ། དགུན་དུས་སུ་ཉི་མའི་རེག་བྱའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
 ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ན་བུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་བའི་རེག་བྱ་སྐྱེ་
 བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

דוגמה נוספת היא הירח בזמן האביב; חלק אחד של מגע קרניו על הגוף מספק את הסיבה החומרית, ואז, הקארמה של הרוח התאבה מספקת את הגורם התומך. בהתבסס על שני אלו, הרוח התאבה חווה תחושת חום אשר נחוות על ידי מודעות הגוף.

כך גם עם השמש החורפית: חלק אחד של מגע קרניה על הגוף מספק את הסיבה החומרית, ואז הקארמה

של הרוח התאבה מספקת את הגורם התומך. בהתבסס על שני אלו, הרוח חווה תחושה של קור הנחוות על ידי מודעות הגוף.

དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་སློལ་གཏོང་སྲུ་ནི།
ཁྱེ་བའང་ཚ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

העובדה היא שהם אכן חווים תחושה שכזו, שכן ב"מכתב לידיד" [של ארייה נאגרג'ונה] נאמר:

עבור רוחות תאבות,
אפילו אור הירח באביב הוא חם,
ואפילו השמש החורפית היא קרה.

དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་
མའི་སྤྱིང་དུ་གང་བའི་རེག་བྱ་ཡང་མིན། ཁྱེ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉི་མའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱུན་པའི་རྣམས་མིན་པའི་ཕྱིར།

כל זה נגרם על ידי הנסיבות יוצאות הדופן של הזמן והמקום המסוימים, משום שבאופן כללי, זה לא קורה באופן זה: אין שום דבר שקשור בשמש שיכול להרגיש קר, ואין שום דבר שקשור בירח שיכול להרגיש חם. גם זוהי עובדה, משום שאין שום מקום על פני השמש שבו ישנו חומר המכונה 'מרחב מכוסה'.

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱིང་བ་ལ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱིར་པ་གང་པོ་ལ། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་
བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱིར་པ་གང་པོ་དེ། ཆེན་ལས་
གསུམ་ལྟན་གྱི་ཆ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་། འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེས་རང་རང་གི་ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་
གྱི་དབང་གིས། འགྲོ་བ་རེ་རེས་དངོས་པོ་གསུམ་ག་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ།

כעת בא החלק השלישי של ההצגה שלנו, שבו אנו מפריכים את התנגדותם של נציגי ההשקפות האחרות. יש לזכור שהעמדה שלנו מתארת מצב שבו יצורים משלושה סוגים שונים, כל אחד עם הקארמה שלו, יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי. הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי קיימת, בנקודה זו, כמשהו בעל שלושה חלקים נפרדים. למרות זאת, אף לא אחד מהיצורים מסוגל לראות את כל שלושת הדברים ששם, מכיוון שכל אחד מהם נתון לחסדי הקארמה המסוימת שהוא עצמו צבר. כעת באים נציגים של השקפות אחרות להתקיי עמדה הזאת.

ཁ་ཅིག་། དེ་ལྟར་འདྲོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཚས་གྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཞུང་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་མཐོང་མིན་ལ། །བརྟེན་

ནས་གཞུགས་གཞན་འབྱུང་འབྱུང་ན། ཁྱིམ་དབྱ་གཉིན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་ལ་
བལྟས་པ་དེའི་ཆོན། སྐྱེས་བུ་དེའི་གཞུགས་མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་། གཞུགས་
དེ་དང་དབྱ་གཉིན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་གཞུགས་སྐྱེས་པས། དབྱ་གཉིན་གཉིས་པོ་དེས་གཞུགས་
མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བ། བྱངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
ཁ་སྐྱོས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

מישהו בא וטוען את הטענה הבאה:

עמדתך, כפי שזה עתה הוסברה, היא שגויה, מכיוון שהיא נוגדת את אשר אמר
דהרמקירטי המהולל. בחיבורו העיקרי [המכונה "ביאור על התפיסה התקפה"] הוא
אומר:

נניח שאתה אומר שהם לא רואים זאת, ושהנסיבות הן שגורמות צורה אחרת.

הוא מדבר כאן על האמונה של האסכולה [הלא בודהיסטית] של הנומריסטים (או
המונים). הם נותנים את הדוגמה של אדם שאיבדו וידידו מסתכלים על צורתו הפיזית בו
זמנית. במציאות - צורתו הפיזית של האדם היא בו זמנית מושכת ומכוערת. הם
מסבירים שבמצב זה יש צורה פיזית נוספת, כזו שבאה מקארמה, שצומחת בין צורתו
הפיזית האמיתית של אותו האדם, ובין האויב והידיד שמסתכלים עליה. בשל כך, גם
האויב וגם הידיד אינם רואים את המשיכה ואת הכיעור בו זמנית.

מאסטר דהרמקירטי משתמש בטיעון לוגי כדי להפריך רעיון זה, וניתן להשתמש באותו
טיעון לוגי כנגד העמדה שבה נקטת אתה, ולהוכיח שאתה טועה.

དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དོན་དང་། ལྷོགས་སྒྲ་སྒྲ་
བ་པའི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

אלא שנימוק זה שלך הוא שגוי, משום שהאמונה שביטאת מראה שנכשלת בהבנת המשמעות של האמירה
של מאסטר דהרמקירטי, וגם של כל העמדה שהוצגה לעיל.

དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དོན་ནི། བྱངས་ཅན་གྱིས་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་གཞུགས་ལ་
བལྟས་པ་དེའི་ཆོན། རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་གཞུགས་དང་། མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། ལས་
གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས། གཞུགས་གསལ་བར་སྒྲང་མི་སྒྲང་འཛོག་པ་ཡིན་
ཀྱི། གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གཞུགས་གསལ་བར་སྒྲང་མི་སྒྲང་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་གཞུགས་གཉིས་པོ་དེས་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་གཞུགས་གཉིས་པོ་དེ་
བསྐྱིབས་སམ་མ་བསྐྱིབས། བསྐྱིབས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་གཉིས་པོ་དེ་མ་མཐོང་བར་ཐལ།
དེས་དེ་སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར།

זה נכון, משום שהמשמעות האמיתית של האמירה של מאסטר דהרמקירטי היא כדלהלן. אסכולת הנומריסטים מתארת מצב שבו אנו מסתכלים על צורה פיזית, מרחוק או מקרוב. הם אומרים שבתלות במרחק שבינינו ובין האובייקט, הצורה הפיזית הנוספת, שהיא תוצאה של קארמה, ושנמצאת בין מודעות הראייה שלנו ובין הצורה המקורית, תופיע ברורה או שלא. זה מה שקובע אם הצורה המקורית מופיעה בפנינו באופן ברור, או שלא. הם אומרים שזה לא נכון שהדבר שקובע האם הצורה המקורית מופיעה בבהירות או לא, הוא המידה שבה יש לנו רושם ברור של צורה זו.

בתשובה לכך, מאסטר דהרמקירטי שואל את הנומריסטים:

הבה נבחן את שני המקרים הללו של צורות הביניים הפיזיות שבאות מקארמה. האם הן משמשות להסתיר את שתי הצורות המקוריות, זאת הרחוקה והאחרת שקרובה, או שלא? אילו היו מסתירות אותן, הרי שמודעות הראייה שלנו לא הייתה מסוגלת לראות את שתי הצורות המקוריות, מכיוון שהן היו מוסתרות על ידי האחרות.

མ་བསྐྱིབས་ན། མིག་ཤེས་དེས་ལས་གཞུགས་གཉིས་དང་རྒྱུད་རིང་གི་གཞུགས་གཉིས་པོ་དེ་
ཅིག་ཅར་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་མ་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ונניח שאתה אומר שהן לא מסתירות אותן. במקרה זה, האם מודעות הראייה שלך לא הייתה רואה את שתי צורות הביניים שנוצרו על ידי קארמה, וגם את שתי הצורות המקוריות, זאת הקרובה וזאת הרחוקה – כולן בו זמנית? זה היה חייב לקרות, משום שלפי דבריך צורות הביניים אינן מסתירות את אלו המקוריות.

זוהי הכוונה האמיתית בדבריו של המאסטר שבהם הוא סותר את האמונה הזאת של הנומריסטים.

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤྱིགས་སྡུ་མས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཤོར་པ་གང་ལ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་
ཅིག་ཅར་དུ་བཞུས་པ་དེའི་ཆོ་ན། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཤོར་པ་གང་པོ་དེ། དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་
མཐུན་དུ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས། སྤྱིས་བྱ་གཅིག་གི་གཞུགས་མཛོས་མི་མཛོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
ཡང་ཁས་མ་སྤངས། ཡི་དྭགས་གྱིས་མིག་ཤེས་དང་རྒྱུད་གི་བར་དུ་རྣག་ཁྲག་གི་ལས་གཞུགས་
སྤྱི་བར་ཁས་མ་སྤངས། ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་གིས་རྣག་ཁྲག་གི་ལས་གཞུགས་དང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་
མཐོང་བར་ཡང་ཁས་མ་སྤངས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱུད་མ་མཐོང་བར་ཁས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར།

הנקודה השנייה שלנו [ששוגה בהבנת העמדה שביטאנו לעיל] גם היא נכונה לחלוטין. עמדתנו המקורית תיארה מצב שבו שלושה סוגים שונים של יצורים יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס מלאה במשהו רטוב ונוזלי. אין זו עמדתנו שהכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי היא דבר אחד שהוא שלושה דברים שונים. ואין זו עמדתנו שקיים מצב שבו המופע הפיזי של אדם הוא מושך ומכוער בו זמנית.

יתר על כן, אין זו עמדתנו שהדם והמוגלה מייצגים סוג כלשהו של צורה פיזית שהיא תוצאה של קארמה, ואשר מופיעה בין מודעות הראייה של הרוח התאבה ובין זרם המים. ואין זו עמדתנו שעניינה של הרוח התאבה רואות את הדם ואת המוגלה כמין צורה פיזית שבאה מקארמה, ובו בזמן רואות גם את זרם המים.

נכון מפני שלפי דבריך, מה שקורה הוא ששלושה אובייקטים שונים מופיעים בשלושה אופנים שונים. וזהו בוודאות עמדתך; זכור שתיארת מצב שבו שלושה סוגים שונים של יצורים יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס מלאה במשהו שהוא רטוב ונוזלי. אתה אמרת שהיו שם שלושה אובייקטים שונים, שכל אחד מהם מאמת על ידי תפיסה תקפה, ושהם הופיעו בשלושה אופנים שונים.

འོན། གླུ་བྱ་གཅིག་གིས་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་ལྟས་བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུས་པ་དེའི་ཆོན། གླུ་བྱ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་ལྟས་བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུས་པའི་ཕྱིར།

ובכן, נניח שאדם משתמש בכל ארבעת גפיו, ובראשו, כדי לבצע חמש פעולות שונות. לפי דבריך, לא יהיה זה אדם אחד שמבצע חמש פעולות שונות, משום שחמש בליטות שונות של גופו מבצעות חמש פעולות שונות.

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། གློན་མིང་དེ། ཡན་ལག་ལྟ་བུ་པོ་དེ་གླུ་བྱ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས། དེས་བྱ་བ་བྱས་པས་གླུ་བྱ་དེས་བྱ་བ་བྱས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

בתגובה לקו זה של הגיוון, מיישהו עונה:

לא, אין כאן שום בעיה שכזאת. חמש הבליטות הן כולן חלקים של האדם האחד, כך שעלינו לומר ש – כאשר החמש מבצעות פעולות מסוימות, האדם מבצע פעולות מסוימות.

ལྟ་མ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ། རྒྱག་བྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་སྟངས་བ་ན། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེའི་སྟངས་དུ་སྟངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྟངས་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ובכן, המקרה שלעיל הוא בדיוק זהה לזה! שלושת הדברים שהוזכרו, הדם והמוגלה ושני האחרים, הם כולם חלקים של הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי. כאשר שלושתם מופיעים, אנו יכולים לומר שהכוס המלאה במשהו שהוא רטוב ונוזלי משמשת כבסיס, וששלושה אופנים שונים של מופע מוצגים על גביו.

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱག་བྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཅན་གྱི་འགོ་བ་གསུམ་གྱི་ཚུ་ཕོར་པ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོན། དངོས་པོ་ཆད་གྲུབ་པ་གསུམ་སྟངས་པར་ཁས་གྲངས་པ་ལ།

מישהו אחר עשוי לבוא כעת ולטעון טיעון נוסף:

הבה נדבר על שלושת הדברים הללו: המוגלה והדם, והשניים האחרים. האם אתה מתכוון לומר שאלו אינם מסוג האובייקטים שיחסמו האחד את השני מלחדור למרחב שכל אחד מהם תופס? אחרי הכול, אתה דיברת על מצב שבו שלושת סוגי היצורים, כל אחד עם הקארמה שלו, יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס מלאה בנוזלים, ואמרת שעמדתך היא שזה אפשרי שיהיו שם שלושה אובייקטים שונים, שכל אחד מהם מאומת על ידי תפיסה תקפה.

དངོས་པོ་གསུམ་པལ་ཚུན་གོ་ས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པས་མི་གནོད་དེ།
 དེའི་ཆོན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཤོར་པ་གང་པོ་དེ། དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཡང་ཁས་མ་
 གྲངས། ཚད་མ་ཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པར་ཡང་ཁས་མ་གྲངས་པའི་ཕྱིར།

סוג זה של נימוק, שבו אתה מנסה להראות שאנו מתכוונים ששלושת האובייקטים אינם מהסוג שחוסמים זה את זה מלחדור למרחב שכל אחד מהם תופס, לא יכול להפריך את העמדה שלנו. אין אנו מאמינים שבמצב זה הכוס המלאה במשהו שהוא רטוב ונוזלי היא דבר אחד שהוא שלושה דברים שונים. גם מעולם לא טענו שבהכרח היו צריכות להיות כאן תפיסות תקפות זהות.

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་སློབ་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྟས་མཛད་པ་ལས། དེ་ལ་ནག་
 གི་ཐིགས་པ་འགའ་ཡང་མིད་ན་ནག་གིས་གང་བའི་ཁྱུང་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་
 དབང་གིས་དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ངོ་། །ཞིས་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་གསུམ་
 གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཤོར་པ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོན། ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་
 ཚད་མར་སོང་བའི་རྣག་དངོས་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

מישהו עשוי לטעון את הטענה הבאה:

בעבודתו "ביאור לעשרים הפסוקים", Master Vinitadeva אומר כך:

אם אין שם אפילו טיפה אחת של מוגלה, אז איך יוכל להיות שם נהר שלם של מוגלה? נכפה עליהם לראות זאת, בשל הבשלת הקארמה שלהם.

לפי דברייך, הצהרה זאת חייבת להיות שגויה, משום שכאשר שלושת סוגי היצורים יושבים יחדיו ומסתכלים על הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי, מודעות הראייה של הרוח התאבה היא תפיסה תקפה, והמוגלה היא מוגלה אמיתית.

སྤྲིན་མིད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་བཀལ་ལན་ཇི་སྟེན་ཅིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་ན། ཚུར་

אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 אֲשֶׁר־הָיָה לְיָהוָה בְּעֵינֵי הָעָם בְּהַר הַשֵּׁנִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי

אלא שאין כאן שום קושי. לא משנה כמה טיעונים מסוג זה תרצה להעלות, הם כולם נובעים מנקודת
 המבט שמכחישה את קיומם של אובייקטים חיצוניים. הטיעונים האלה הולכים באופן הבא: אילו הצבע
 הכחול היה קיים כאובייקט חיצוני, אז כאשר הצבע הזה היה מופיע ישירות בפני תפיסה חושית שקולטת
 צבע כחול, כלומר, בפני תפיסה שנמצאת בזרם המנטלי של מי ש"רואים רק את הצד הזה" [שזה כינוי
 אחר לאלו שעדיין לא חוו ריקות ישירות] - הדבר הבא היה קורה:

כאשר מסתיים רגע קודם של תפיסת הכחול, מה שקורה בפועל הוא שהוא שותל זרע מנטאלי שמבשיל
 יותר מאוחר לרגע עתידי של אותה התפיסה של כחול. נניח שהכחול לא היה מופע שכזה, אלא היה מופע
 של איזה כחול חיצוני שמשדר דבר שדומה לו ומופיע באופן זה בפני תפיסה של מישהו. במקרה זה,
 כאשר שלושת היצורים יושבים יחדיו ומסתכלים על הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי היה קורה משהו
 אחר. שלושת האובייקטים היו מופיעים בפניהם, משום שכל אחד מהאובייקטים היה משדר לתפיסה
 שלהם משהו שדומה לעצמו. כל זה היה קורה ללא תלות בתהליך שבו הקארמה של כל יצור שתלה זרע
 מנטאלי, שמאוחר יותר הבשיל ויצר את המופע של האובייקט.

דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי

אילו היה זה האופן שבו שלושת האובייקטים מופיעים, הרי שהם לא היו מופיעים באמצעות תהליך שבו
 הקארמה הספציפית והשונה שכל אחד משלושת היצורים צבר שתלה זרע בתודעתם, אשר הבשיל מאוחר
 יותר. במקרה זה היה על כל אחד מהיצורים הללו לתפוס את כל שלושת האובייקטים, בעוד שלמעשה אין
 זה כך.

כל זה בא להפריך את הלוגיקה של מי שמסרבים לקבל את השלילה של אובייקטים חיצוניים.

דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי
 דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי

ולכן, המשמעות האמיתית של הציטוט ממאסטר ויניטאדווה היא כדלהלן:

נניח שאין בנמצא אפילו טיפה אחת של מוגלה, כפי שנראה שהיא קיימת עבור הרוח התאבה; כלומר, כאובייקט חיצוני. כיצד אם כן אפשרי שיהיה נהר שלם מלא מוגלה שקיים כאובייקט חיצוני? אלא שיצורים אלו אכן רואים את המוגלה וכדומה, משום שזה נכפה עליהם על ידי הקארמה שלהם.

དེར་ཐལ། དེའི་འོག་ཏུ་ནག་ཁག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། སེམས་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
ན། དེས་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་མི་རྣམས་པར་ཚུངས་པའི་ལན་དུ། བྱ་བྱེད་མི་ལམ་གཞིན་པ་འདྲ།
ཁྱིམ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་རྣམས་པ་མི་ལམ་སོགས་དཔེ་དུ་མས་སྒྲུབ་
པར་མཇེད་པའི་ཕྱིར།

וזה אכן המצב, שכן בהמשך הטקסט מיישגו טוען שאילו המוגלה והדם לא היו קיימים כאובייקטים חיצוניים, ואילו הם היו אך ורק חלק מהתודעה עצמה - אז הם לעולם לא היו יכולים לתפקד כמאכל או שתייה. ובתגובה, מאסטר ויניטאדווה אומר: "מעשים והאובייקטים שלהם, הם כמו פגיעה בחלום". הוא אומר שלמרות שהמוגלה והדם אינם קיימים כאובייקטים חיצוניים, הם עדיין מסוגלים לתפקד כמאכל או משקה. הוא מוכיח את דבריו תוך שימוש בדוגמאות רבות, כגון חלום.

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་སྟོན་
པས་འདུལ་བའི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་སྟེ་བཀའ་དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

אילמלא כך, היה משתמע שצורה ופתחים אחרים שדרכם מתפתחות התפיסות, כלל לא קיימים. מדוע? מפני שאז היית טוען שכל הסותרות שמצהירות שהם כן קיימים, הן בחזקת דרש: סותרות שיש לבארן כדי להבין את משמעותן האמיתית.

וגם זה בוודאי נכון, מפני שהביאור העצמי ל"עשרים הפסוקים" מצהיר ש:

באותו האופן, קביעות של הבודהה המנצח שבהן הוא אומר שצורה ופתחי תפיסה אחרים מעין אלו אכן קיימים, מהוות דוגמאות לאותו חלק מדבריו שדורש ביאור בכדי לקבוע את משמעותו האמיתית; דברים שנאמרים אך ורק כדיבור מושאל, למענם של תלמידים שאולי זקוקים להסברים שכאלו.

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྟོན་མིན་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སོགས་སྒྲིམ་ཆེད་ཡོད་པར་
སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ལུང་ལྷ་མའི་དོན་
ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ནག་ཁག་གི་ཐེགས་པ་འགའ་ཡང་མིན་ཅེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

בתגובה לכך, מיישהו עשוי לטעון:

אין כאן שום קושי; כל מה שמתכוונים בכך הוא לומר שסוטרוות המסבירות צורה ופתיח תפיסה דומים כקיימים בתור אובייקטים חיצוניים ממש, נאמרו רק כדיבור מושאל, ויש לפרשן בכדי לקבוע את משמעותן האמיתית.

ואם כך, משמעות הקביעה המקורית היא לגמרי דומה: היא אומרת ש "אין אפילו טיפה אחת של מוגלה ודם שקיימת כאובייקט חיצוני."

ཡང་ཁ་ཅིག་། ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ཁྱུ་ཁྱུང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། ཁྱུ་ཁྱུང་བསྐྱམས་པ་ལ་ཚད་མར་
སོང་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་དང་། འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལྗེན་པ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། འབྲས་བུ་མེད་པ་
ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེས་
བ་པོར་པ་གང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། རྣམ་ཐྱབས་དངོས་གནས་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་
མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ניתן להמשיך ולהעלות טענה נוספת:

הבה ניקח את המקרה שבו אחת מאותן רוחות תאבות מסתכלת על נהר של מים, ורואה אותו כקרקעית של נהר יבשה לחלוטין. או אחרת שמתבוננת בעץ עמוס פרי, אך רואה אותו כענפים עירומים לחלוטין. במקרה זה מודעות הראייה של שני יצורים אלה חייבת להיות תפיסה תקפה. משום שאם נחזור למקרה של שלושת היצורים המסתכלים על כוס מלאה במשהו רטוב ונוזלי; הרי שלפי דבריו, המוגלה והדם היו מוגלה ודם של ממש, ותפיסתם על ידי הרוח התאבה הייתה נכונה: מודעות הראייה שלה הייתה תפיסה תקפה.

ཟེར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དང་པོར་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ཁྱུ་མ་མཐོང་ན་ཕྱོགས་དར་ལོངས་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
འགྲོ་བ་ཡང་མི་འཐད་པས་དང་པོར་ཁྱུ་མཐོང་ཡང་། ཕྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁྱུ་མ་མཐོང་བར་འོག་
གཞི་གུམ་སྟེན་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་ཁྱུ་བསྐྱམས་པར་ཞིན་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དང་པོར་ལྗེན་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་ཡང་ཕྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བར་
ཡལ་ག་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཞིན་པའི་ཕྱིར།

העובדה שאמרנו זאת לגבי המקרה האחר, אין פירושה שאותו הדבר נכון בכל מקרה. אלמלא הרוח התאבה ראתה שם מים מלכתחילה, לא היה זה הגיוני שבבילה ללכת לאותו כיוון בכדי לנסות וליהנות מקצת מים. לכן, מה שקרה הוא הדבר הבא: בהתחלה היא ראתה קצת מים. בהמשך, נכפה עליה על ידי הקארמה שלה להפסיק לראות מים, והיא ראתה רק אדמה חשופה ויבשה. ואז נוצר אצלה הרושם שגרם לה לחשוב שהמים התייבשו.

המקרה עם עץ הפרי הוא זהה. למרות שבתחילה הרוח התאבה רואה עץ עמוס בפרי, בהמשך הקארמה שלה כופה עליה להפסיק לראות פירות, וכל מה שהיא רואה הם ענפים עירומים. ואז היא מקבלת את

גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃
 גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃
 גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃
 גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃
 גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃
 גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ גִּלְגָּלִים יֵאָמֵר׃

יתרה מכך. אם נניח, כדבריו, שמה שמופיע כמוגלה ודם הוא רק מופע שנראה כמוגלה ודם אך בעצם יכול איכשהו לתפקד כמאכל ומשקה, או אז היה עליך גם להיות מסוגל לסרק שעה על כוור פורצלן שמופיעה כקיימת עבור אדם בעל תבולת; וזוהי שהופיע בפני אותו אדם היה יכול לעקצו; ומי המירא? היו מסוגלים לתפקד כפי שמים רגילים מתפקדים, וכך הלאה. מדוע זה כך? מכיוון שלפי דבריו, אין שם בכלל מוגלה ודם שמופיעים כמוגלה ודם; לפי דבריו, מופע של משהו שנראה כמוגלה ודם יכול לבצע את כל התפקודים של דברים שאנו אוכלים ושותים.

בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃
 בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃
 בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃
 בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃
 בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃
 בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃
 בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ בְּיָמֵינוּ יֵאָמֵר׃

הבה ניקח שוב את המקרה שבו יצור עונג, בן אדם, רוח תאבה ובעל חיים או כדומה, יושבים כולם יחד ומסתכלים על כוס מלאה במשהו רטוב ונוזלי. לפי דבריו, כאשר משהו שרק נראה כמו נקטר מופיע בפני יצור העונג, עליו להיות אמיתי, וכאשר משהו שרק נראה כמו מוגלה ודם מופיע בפני רוח תאבה, עליו להיות אמיתי, אבל לא יכולים להיות מוגלה ודם שמופיעים כמוגלה ודם. ואילו זה היה נכון, אז אם ניקח את מודעות הראייה של יצור במדורי הגיהנום, הרי שהייתה זו תפיסה תקפה אילו הופיע בפניה משהו שרק נראה כמו הפלדה המלוהטת של מדורי הגיהנום, או של משהו שרק נראה כמו יער של חרבות, או של משהו שרק נראה כמו אש גדולה, וכך הלאה. לבסוף, ליצור הזה לא יהיו שום תפיסות תקפות ביחס לאחד מהדברים הללו בתור אובייקטים ממשיים. מדוע כל זה? אילו היה טיעון נכון, זה היה מתחייב, משום שההיגיון כאן זהה לשלך.

אֲדֹנָיִם׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃
 אֲדֹנָיִם׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃
 אֲדֹנָיִם׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃
 אֲדֹנָיִם׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃ שְׁמֵךְ אֲדֹנָיִם יֵאָמֵר׃

དུལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་
བལྟས་པ་དེའི་ཆོན། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བའི་རྩ་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
ཆོན་རྟག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ונניח שאתה מסכים שליצור הגיהנום הזה לא יכולות להיות שום תפיסות תקפות מהסוג שהזכרנו. במקרה זה, הפלדה המלוהטת והאובייקטים האחרים לעולם לא היו מסוגלים לבצע שום פעולה ממשית: הם לעולם לא היו מסוגלים לשרוף את גופם של האנשים שנולדו שם, הם לעולם לא היו יכולים לבתר אותם, וכך הלאה. מדוע? בגלל מה שהסכמת לו כרגע. ונניח שאתה מסכים לכך שהם לעולם לא מסוגלים לבצע שום פעולה ממשית. יוצא מדברך שייסורי הגיהנום עצמם בכלל לא קיימים. וזכור גם את המקרה שבו היצורים השונים יושבים יחד ומסתכלים על אותו הדבר. בוודאי גם תטען שהמים עצמם, הדבר אשר לגביו מודעות הראייה של האדם מהווה תפיסה תקפה, כלל אינם קיימים. מדוע? משום שלפי דברך, גם אין שום מוגלה ודם ממשיים באותו המצב.

ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆོན་རྩ་དངོས་གནས་པ་ཡོད་དེ། རྩ་ལུས་འབྱུང་པ་དང་འཛོད་པར་བྱེད་པ་མི་
རང་གིས་སྤྱོང་བས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་ཆོན། རྟག་ཁྲག་དངོས་གནས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་ཆོན། རྟག་ཁྲག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷོ་བ་དང་མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་
འཛིག་པ་ཡི་དྲགས་རང་གིས་སྤྱོང་བས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

מישהו עשוי כעת לבוא ולטעון:

במצב הזה אכן יש שם מים אמיתיים. זאת מכיוון שהאדם מסוגל לאשש את קיום המים באמצעות התנסותו האישית, כאשר הם מבצעים את כל התפקודים של מים - כשהוא משתמש בהם לרחוץ את עצמו, או כשהוא משתמש בהם כדי לבשל משהו.

אולם במקרה זה, באותה סיטואציה חייבים גם להיות שם מוגלה ודם אמיתיים, משום שבאותו המצב הרוח התאבה יכולה לאשש את המוגלה והדם באמצעות התנסותה האישית, כשהם מבצעים את תפקודיהם - בשעה שהיא לוגמת מהם, כאשר הם צורבים בגרונה ובבטנה, וכך הלאה.

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏི། ཡི་དྲགས་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ། ཡི་དྲགས་རང་གི་
སྤོས་སྤོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེས་ན་མི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་མི་
རང་གི་སྤོས་སྤོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

מישהו עשוי להשיב לטיעון הזה בטענה הבאה:

שני המקרים אינם זהים. כשכל זה קורה לרוח התאבה, זה אך ורק פרי דמיונה. אם כך, מה שקורה לאדם גם כן לא יכול לקרות לו, משום שאין זה אלא פרי דמיונו.

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་ལ་ལུས་ལ་བྱས་པ་སོགས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མི་རང་གི་
སྒྲོམ་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

מישהו עשוי להגיב לכך בטענה נוספת:

כאשר האדם מתרחץ במים וכך הלאה, הם בוודאי לא משהו ממשי, משום שהם אך ורק פרי דמיונו.

ཡི་དྲགས་ལ་ཡང་སྒྲོ་བ་སྒྲིག་པ་སོགས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡི་དྲགས་རང་གི་སྒྲོམ་
སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྒྲིག་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ།

אז האם אתה אומר, אם כך, שכאשר המוגלה והדם צורבים בבטנה של הרוח התאבה, וכך הלאה, זה לא יכול להיות משהו אמיתי? מכיוון שגם זה אינו אלא פרי דמיונה בלבד. האם אתה מסכים? אם כך, אז בוודאי שגם סבלן של הרוחות התאבות כלל לא קיים.

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། རྒྱག་བྲག་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ།
རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་བསི་རུ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་བསི་རུ་འི་ནང་དུ་སྒྲ་ཤད་མེད་པ་གང་ཞིག། རབ་རིབ་
དང་ལྷན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། རྒྱ་འབབ་སྒྲུང་ལ་ཡི་དྲགས་རྒྱག་སྒྲོ་ཡང་། ཞིས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

יכול מישהו לטעון האופן הבא:

האם אין זה נכון שכאשר שלושת היצורים יושבים יחדיו ומסתכלים על משהו, אין שם בכלל שום מוגלה ודם ממשיים? מכיוון שהאם אין זה נכון, ראשית כל, שכאשר אדם בעל תבלול מביט בכיור עשוי פורצלן, בעצם אין בכיור שום קווצה של שיער? ושנית, האם אין הטקסט [של מאסטר דהרמקירטי] בעצמו אומר:

בדומה למקרה של אדם
שיש לו תבלול באברי חושיו,
כך גם תודעתה של רוח תאבה
כשהיא רואה זרם של מים כמוגלה.

སྒྲོན་མེད་དེ། དབུ་སེམས་གཉིས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་མི་མཚུངས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱ་སྒྲུང་རྒྱག་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བའི་ཆེ་ན། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་
མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲུང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། རྒྱག་བྲག་དངོས་གནས་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

אלא שאין כאן שום קושי, שכן ציטוט זה מופיע בחלק שבו אנו בוחנים את השאלה האם, באסכולות של דרך האמצע ורק תודעה, האובייקט והתפיסה שלו חייבים להיות שווים מבחינת היות שניהם קיימים או לא קיימים. וישנה עובדה נוספת אודות המצב שבו זרם של מים מופיע כמוגלה ודם למודעות הראייה של הרוח התאבה. זה לא יהווה חוסר עקביות לומר שמודעות הראיה שרואה דברים באופן זה אינה תפיסה תקפה, ובו בזמן לומר שכאשר הרוח התאבה מסתכלת על זרם המים - אכן קיימים שם מוגלה ודם ממשי.

ཡང་ཁ་ཅིག། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཤོར་པ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ་
ན། རྣམ་ཐྱབས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དཔྱུལ་བའི་ལྷགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དེར་སྦྱིས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་འབྲེལ་བྱེད་པ་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ལྷགས་སྒྲིག་ས་
གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མི་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འབྲེལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
སྒྲིག་སེམས་ཡིན་པར་བྱབ་པས་གསུངས། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

מישהו אחר עשוי לבוא ולומר את הדברים הבאים:

הבה ניקח שוב את המצב שבו יצורים משלושה סוגים שונים יושבים יחדיו ומסתכלים על הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי. האם אין זה נכון שאין שם שום מוגלה ודם של ממש? משום שהאם אין זה נכון שהפלדה המלוהטת וכך הלאה שבמדורי הגיהנום היא רק משהו שמופיע בפני יצור שנוולד שם, ושואין שם בעצם שום דבר שהוא האובייקטים האלה? משום שהאם אין זה נכון שאין אף אחד שהלך ויצר את כל הדברים האלה? והאם אין זאת בעצם עובדה, משום שהטקסט של "המדריך ללוחם הרוח" אומר:

מי הוא זה שיצק בסיס פלדה מלוהטת בתחתית גיהנום?
מה מקורה של האש העזה אשר שם תלחך?
גם אילו וגם דומיהם, כך לימד זה רב הסגולות,
הלוא הם כולם הפירות של מחשבת עוון.

སྦྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ལྷགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་གྱིས་སྒྲུབ་གཏོགས་
བ་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དེར་སྦྱིས་པའི་འགྲོ་བའི་སྒྲིག་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བལྟན་པའི་
ཕྱིར།

אלא שאין כאן שום קושי. המטרה של ציטוט זה היא להצביע על כך שהפלדה המלוהטת וכך הלאה אינם משהו שנוצר על ידי איזו ישות בוראת בלתי משתנה, או משהו מעין זה; על ידי ישות שקודם חשבה עליהם, ואז באה ובראה אותם. השורות נועדו להראות לנו שמה שבאמת יצר את כל הדברים האלו הם מצבי התודעה הלא טהורים שיש ליצורים שנאלצים להיוולד במקומות אלו.

דִּי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־בִּי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־בִּי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 בִּי־דָדִי | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־בִּי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־בִּי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־בִּי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |

אך נניח שזה לא המקרה, וניקח את האנשים הקדושים שמנהלים את חיייהם בהתאם לעשרת המעשים הטובים, ואשר נולדים בעקבות כך בעולמות הגבוהים, ואז חווים את העונג של העולמות האלה. והבה ניקח גם את אותם אנשים אומללים, החיים את חיייהם בהתאם לעשרת המעשים הרעים, ואשר נולדים בעקבות כך לתוך העולמות הנחותים, ואז חווים את סוגי הסבל בעולמות אלה. האם ההבדל ביניהם מתבטא רק בכך שיש להם סוג יותר טוב או פחות טוב של תפיסה שגויה, ולא בכך שהם חווים עונג או כאב? אם ההיגיון שלך נכון, זה מה שהיה מתחייב ממנו.

אֲדֹדִי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־בִּי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | אֲדֹדִי־נָא |
 בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |

ונניח שאתה מסכים שמדובר רק בעניין של תפיסות שגויות שהן טובות יותר או גרועות יותר. אז האם אתה טוען שסוגי העונג בעולמות הגבוהים, וסוגי הסבל בעולמות הנחותים אפילו לא קיימים? אתה בהכרח אומר זאת, אם זה מה שאתה טוען.

דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |
 דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא | דִּי־נָא | בִּי־דָדִי־בְּחִי־לְמַד־מִן־יִשְׂרָאֵלִי־נָא |

וכעת לסיכום, הבה ניקח שוב את שלושת היצורים הללו, כל אחד עם הקארמה שלו, כשהם יושבים יחדיו ומסתכלים על הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי. זה לא בהכרח נכון שחייבות להיות להם תפיסות תקפות שהן זהות זו לזו. אילו זה היה המקרה, הרי ששלושת היצורים המסתכלים על זרם המים היו צריכים לתפוס את המים כמקום לחיות בו, כפי שהיה תופס אותו יצור החי במים. שלושת היצורים גם היו צריכים לתפוס את המים באותו האופן שבו יצורים מיקרוסקופיים החיים במים – יצורים זעירים, שלא ניתן לתפוסם במודעות רגילה – רואים אותם באמצעות מודעות הראייה שלהם. ואז גם, מודעות הראייה של יצורים מיקרוסקופיים שחיים במעמקי האוקיינוס הייתה צריכה להיות תפיסה תקפה החלה על כל מרחבי האוקיינוס. ובנוסף, סוגים מסוימים של חצאי-אלים היו צריכים לראות כלי נשק ככוסות של מים, וכך הלאה, וכך הלאה – הנחות אלו מובילות לקשיים רבים.

דִּי־כֶּ֑ךְ׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ דִּסְ־פִ֑רְס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃

הבה ניקח שוב את אותו המצב. למרות שאין זה הכרחי שהתפיסות התקפות הן זהות, זה אפשרי שהן אכן יהיו זהות. זאת מכיוון שכפי שכבר ביססנו באופן לוגי, זה אפשרי שמכוחה של קארמה מתחילים להתקיים שלושה אובייקטים שונים, שכל אחד מהם מאומת על ידי תפיסה תקיפה. ומכיוון שזה אפשרי, הרי שבאותה מידה אפשרי שמכוחה של קארמה יתחילו להתקיים שלוש תפיסות תקיפות שהן שקולות זו לזו.

חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃
 חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃ חֶדְּ־מִכְּדָ֑ס׃

באופן כללי, כל אחד משלושת האובייקטים שהוזכרו - המוגלה והשניים הנוספים - הם דברים מהסוג שחוסם אובייקטים אחרים מלהיכנס לתוך החלל שהם עצמם תופסים. אלא שאין זו סתירה לומר שבמצב זה שבו היצורים מסתכלים לכיוון הזה, הם לא אובייקטים מהסוג שחוסם דברים אחרים מלהיכנס לחלל שהם תופסים. זה נכון בשל הסיבה הבאה.

הר מרכזי בעולם שצורתו רבועה, והר מרכזי בעולם שצורתו עגולה, וכדומה, הם אובייקטים מהסוג שחוסם דברים אחרים מכניסה למרחב שאותו הם תופסים. למרות זאת, אפשרי ששני דברים אלו יתפסו את החלל שנתפס על ידי הר מרכזי אחד בעולם. כדור מפלדה אדומה-מלובנת הוא דבר חם, אבל מה קורה כשאדם נוגע בו לאחר שהפעיל את המנטרה של פלדה על ידו? התחושה שהוא חם אינה תחושה של חום; להיפך, זו תחושה של משהו שאינו חום.

בכך מסתיים החלק של הטקסט שנקרא "הזרם".

כשהטקסט של "תמצית ההסבר הטוב" נלמד על ידי ג'וש תופטן רינצ'ן, הוא עשה מאמצים גדולים להדגיש שזה לא נכון שג'ה צונגקפה עצמו דגל באמונות של אסכולת רק תודעה, כפי שקבעו כמה מלומדים במערב. הלקט הבא מראה שהוא דגל, כמובן, באמונתם של אנשי קבוצת המסקנה. הלקט לקוח מתוך הדפים המסיימים של טקסט המקור שלנו [טקסט מספר S5396 בקטלוג האלקטרוני של ACIP, דפי פוליו 112a-11].

[illegible]

כעת, נניח שאתה בא ושואל את השאלה הבאה:

יש לנו שאלה אליך. הראית לנו כיצד השיטות של שני המחדשים הגדולים עושות את ההבחנה בין אותם החלקים של הנעלות מבין כל המילים שנאמרו כדיבור מושאל, ואלו שיש לקחת כפשוטן. וישנו מספר רב של אופנים שבהם הוגים גדולים ביארו את הכוונה האמיתית של שני אלו. אמור לנו כעת - בעקבות מי מבין המפרשים המאסטרים האלה אתה הולך? כיצד אתה עצמך מחליט מה יש לקחת כפשט? ומהו הדבר שאתה מאמין שהוא האולטימטיבי?

།འཛམ་གླིང་མཁའ་པའི་རྒྱལ་གྱི་འདི་རྣམས་ཀྱི།
།ལེགས་པ་ཤད་ཀྱི་ལ་སླིང་ནས་གྲུས་མོད་ཀྱང་།
།འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སྐྱུའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས།
།མཚན་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པ།

אנו עונים באמצעות השורות הבאות:

אינני יכול להכחיש את הכבוד
שאני רוחש, מעומק ליבי,
לכל המילים המצוינות שלמדו
המאורות הגדולים שבין חכמי העולם;
אלא שההיגיון של הקיום התלוי,
החל על כל מה שיש בגלגל
ועל כל מה שיש מעברו,
פועל על מנת להרוס את הנטייה
לראות את הדברים כאילו היו
לפי התכונות שהם מפגינים.

ཁྲིའུ་ལ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས།
 ཁྲོ་མིག་ཀུན་ཏའི་ཚལ་རབ་སྤེ་བའི་ཆོ།
 ལངས་རྒྱས་བརྒྱུངས་གྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས།
 ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ།

།ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུབ།།

וכאשר הביאור המעולה,
 13 אור לבן וטהור של ירח,
 פתח לרווחה את הלוטוס הלילי,
 את עיניה של הבינה,
 וסוף סוף ניתן לראות את הדרך
 שנפרשה על ידי בודהפליטה,
 מיהו שלא ישמור כמרכזית
 את דרכו המעולה של נגרג'ונה?

དེ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་ངེས་སྤྱེན་ས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 ཡིང་ཉམས་སྦྱོལ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཕ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པའི་སྐླབས་སུ་རྒྱས་མཛད་ཀྱང་། གསང་
 རྒྱགས་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་བའི་པཎྜི་ཏ་དང་། བླུ་ཐོབ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་ཅུང་ཅིག་དང་
 མཐུན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་གཞན་པའི་སྤང་གསུམ་མཛད་པས་ཚུལ་འདི་ནི་
 གསུང་རབ་མདོ་སྒྲགས་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

וכך, בהקשר של דרך השלמויות - השיטות של שני המחדשים הגדולים הן אלו אשר נפוצו למרחקים; שיטות שבאמצעותן המשמעות של הנעלות מבין המילים שנאמרו מתחלקת לפשט ולדרש, באופנים שתיארונו לעיל, וזאת בכדי לקבוע מהו הכך באמת. גם אותם חכמים שפירשו את הכתבים הגדולים של דרך המילה הסודית, והמתרגלים יוצאי הדופן של דרך זו, הציגו את המשמעות של הכך תוך שהם דבקים באחת מבין שתי שיטות אלו או בחברתה; אין שיטה שלישית מלבד שתי אלו. עליך להבין, אם כך, ששיטה זו היא הדרך לקביעת המשמעות של הכך, עבור כל אחד ואחד מהכתבים של הדיבור הנשגב ביותר, בין אם המדובר בלימוד הפתוח, או בלימוד הסודי.

དོན་གྱི་གནད་ཆེ་ལོང་ཙམ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་ཡིད་མི་ཆོམ་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་གསུང་
རབ་ལྟ་བུའི་མིག་དུ་སྤྱོད་པའི་རིགས་པའི་གནད་སྤྱོད་རགས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འདྲིས་པར་བྱས་ནས།
གསུང་རབ་གྱི་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་དང་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པའི་ཟབ་གནས་རྣམས་གཏན་ལ་
འབབས་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྒྱ་པོའི་རྒྱུན་ལྟར་ཚོམ་ཞིང་།

נסה לדמיין אדם שמנסה לגלות את משמעות הכך מבלי להסתמך על שיטה שנלמדה על ידי אחד מהמחדשים הגדולים של שתי השיטות. אדם זה משול לאדם עיוור ללא הנחייה, שרץ לעבר מקום מאוד מסוכן.

¹³ ה"ירח" כאן, (צ'נדרה בסנסקריט) הוא אזכור למאסטר צ'נדרקירטי.

עֵינֵיכֶם יִשְׁמְרוּ אֶת הַדְרֹשׁ וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ אֶת הַדְרֹשׁ
וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ אֶת הַדְרֹשׁ

ונניח שאדם אכן רוצה להסתמך על אחת משיטות אלה, אך אינו טורח להקדיש את הזמן הדרוש בכדי להכיר את ספריהם הגדולים. ובפרט, נניח שהוא מסתמך רק על מספר קטן של תיאורים קצרים בכדי לקבוע את ההבדל בין הלימוד של הבודהה שהוא דרש, וזה שהוא פשט, מבלי שתהיה לו הבנה נכונה של הנקודות העדינות והעיקריות של הלוגיקה הקשורה בכך. אנשים כאלו לוקחים מקלט במילים בלבד; ואפילו אם הם ינסו לדון על הכך, יהיו אלו מילים בלבד, ללא כל מהות.

דֹּקְרֵי הַדְרֹשׁ יִשְׁמְרוּ אֶת הַדְרֹשׁ וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ
וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ אֶת הַדְרֹשׁ
וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ אֶת הַדְרֹשׁ
וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ אֶת הַדְרֹשׁ

נסו להבין מדוע כל זה נכון, ואל תסתפקו אפילו בהבנתן של רבות מבין הנקודות היותר בולטות ומכריעות בשאלות הללו. הקדישו את המאמץ הדרוש להכיר היטב את המפתחות הגסים והעדינים יותר של ההיגיון ששני המחדשים הגדולים העניקו לנו, מפתחות שהם כמו עיניים להביט דרכן אל תוך הלימוד של הבודהה. ואז, אפשרו למאמצים להמשיך ולזרום, בזרם איתן, והשיגו הבנה של הנקודות המעמיקות של המסורות מרחיקות הלכת, והמסורות המעמיקות, ואלו המעמיקות-עוד-יותר, בלימודו של הבודהה.

עֵינֵיכֶם יִשְׁמְרוּ אֶת הַדְרֹשׁ וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ
וְלֹא תִּשְׁכַּח הַדְרֹשׁ אֶת הַדְרֹשׁ

ולבסוף, קחו את כל מה שהבנתם, ועשו אותו לעצם ליבו של התרגול הרוחני האישי שלכם. את "תמצית ההסבר הטוב" כתבתי למען אנשים כמוכם: בעלי התבונה, השואפים לראות את הלימוד של הבודהה המנצחים נשאר בעולמנו לדורי דורות.